

**POPÜLER KÜLTÜR ÖGESİ OLARAK RAP MÜZİK
PARÇALARININ DİLBİLİMSEL AÇIDAN İNCELEMESİ**

Mehmet Niyazi KODAL

Temmuz 2024

DENİZLİ

**POPÜLER KÜLTÜR ÖGESİ OLARAK RAP MÜZİK
PARÇALARININ DİLBİLİMSEL AÇIDAN İNCELEMESİ**

**Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Dil Bilimleri ve Kültür Araştırmaları Ana Bilim Dalı
Dil Bilimleri ve Kültür Araştırmaları Programı**

Mehmet Niyazi KODAL

Danışman: Doç. Dr. Ertan KUŞÇU

Temmuz 2024

DENİZLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Dil Bilimleri ve Kültür Araştırmaları Ana Bilim Dalı Dil Bilimleri ve Kültür Araştırmaları Bilim Dalı öğrencisi Mehmet Niyazi KODAL tarafından Doç. Dr. Ertan KUŞÇU yönetiminde hazırlanan “Popüler Kültür Ögesi Olarak Rap Müzik Parçalarının Dilbilimsel Açından İncelemesi” başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 04/07/2024 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Zeynep GENCER BALOĞLU

Jüri Başkanı

Doç. Dr. Ertan Kuşçu

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAKALE

Jüri Üyesi

Jüri Üyesi

(Danışman)

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun
.....tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Enstitü Müdürü

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunduğunu beyan ederim.

Mehmet Niyazi KODAL

ÖN SÖZ

Türkçenin söz varlığındaki değişimler üzerine okumalar yaptığım sırada karşılaştığım rap müziğin sözleri kimi zaman, çalışmada da geçtiği üzere, oldukça rahatsız edici olsa da kimi zaman ise insanın ruhunu besleyen bir yapıya sahip olması bu konuyu seçme sebeplerimdir.

Çalışma boyunca desteklerini esirgemeyen ve yol gösteren başta değerli hocam Doç. Dr. Ertan Kuşçu olmak üzere tüm hocalarıma, her zaman yanımda olan aileme, her ne kadar tuhaf gelse de tüm sorularıma cevap bulmamda yardımcı olan arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ederim.

Mehmet Niyazi KODAL

ÖZET

POPÜLER KÜLTÜR ÖGESİ OLARAK RAP MÜZİK PARÇALARININ DİLBİLİMSEL AÇIDAN İNCELEMESİ

Kodal, Mehmet Niyazi

Yüksek Lisans Tezi

Dil Bilimleri ve Kültür Araştırmaları ABD
Dil Bilimleri ve Kültür Araştırmaları Programı
Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Ertan Kuşçu

Temmuz 2024, VIII + 91 sayfa

“Müzik ruhun gıdasıdır” sözleri, müziğin insanlar için olan önemini ifade etmektedir. Müziğin ruhu beslediğini kasteden bu sözlere karşın, bunun zararlı da olabileceği unutulmamalıdır. İnsanlar, mutlu olduklarında eğlenmek ya da üzgün olduklarında neşelenmek gibi birçok durumda müzik dinlemektedirler. Ancak neden dinlendiği kadar ne dinlendiği de oldukça önemli bir husustur. Günümüzde en çok dinlenen müzik türlerinden biri rap müziktir. Bu müzik türü, dilinde argo ve küfür gibi olumsuz ögeler bulundurmaktadır. Ayrıca rap müzikte dili bozan neolojizm ve dilbilgisi hatalarıyla da karşılaşmaktadır. Buna rağmen şiir yapısına sahip bu türde söz sanatlarının da yer aldığı bilinmektedir. Bunlara ek olarak, günümüzde rap müzikte yer bulan uyuşturucu kullanımı, cinsiyetçilik, şiddet gibi temalar bu türü olumsuz olarak nitelendirilmektedir. Bu çalışmada, Türkiye ve Rusya özelinde en çok dinlenen rap müzik parçaları dilbilimsel açıdan incelenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında, toplumun en çok dinlediği türlerden rap müziğin dilinde bahsi geçen olumsuz ögelerin her zaman bulunmadığı tespit edilmiştir. Özellikle en çok dinlenen şarkılarda bu ögelere oldukça az sayıda rastlanmış olması toplumun olumsuz dil kullanan parçalara rağbet göstermediği sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Popüler Kültür, Türkçe Rap Müzik, Rusça Rap Müzik, Toplumsal Dilbilim, Argo, Neolojizm, Söz Sanatları.

ABSTRACT

LINGUISTIC ANALYSIS OF RAP MUSIC TRACKS AS A POPULAR CULTURE ELEMENT

Kodal, Mehmet Niyazi

Master's Thesis

Department of Linguistic Science and Culture

Adviser of Thesis: Assoc. Prof. Dr. Ertan Kuşçu

July 2024, VIII + 91 pages

The quote “Music is nutritious for the soul” expresses the importance of music for people. Despite these words meaning music nourishes the soul, it should not be forgotten that not everything we consume can be healthy. People listen to music in many situations, such as for having fun when they are happy or for cheering up when they are sad. However, what people listen to is as important as why. One the most listened to music genres today is rap music. This type of music contains negative elements such as slang and curse words in its lyrics. In addition, neologisms and grammatical errors that distort the language are encountered in rap music. Despite this, it is known that this genre, which has a poetic structure, also includes figures of speech. In addition, rap music today is considered negative due to inclusion of themes such as drug use, sexism and violence. In this study, the most listened rap music songs in Turkey and Russia were examined from a linguistic perspective. In the light of the findings, it has been determined that the negative elements mentioned in the language of rap music, one of the most listened to genres in the society, are not always present. The fact that these elements were found in very small numbers, especially in the most listened to songs, led to the conclusion that the society does not favor songs that use negative language.

Keywords: Popular Culture, Turkish Rap Music, Russian Rap Music, Sociolinguistics, Slang, Neologism, Figures of Speech.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar DİZİNİ	vii
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜLTÜR VE POPÜLER KÜLTÜR

1.1. Kültür	3
1.2. Popüler Kültür	5
1.2.1. Popüler Kültür Olarak Hip Hop Kültürü ve Rap Müzik	8
1.2.1.1. Hip Hop Kültürünün Ortaya Çıkışı ve Yayılımı.....	8
1.2.1.2. Hip Hop'un Ana Unsurları	10
1.2.1.2.1. DJ	10
1.2.1.2.2. Grafiti	10
1.2.1.2.3. B-boy ve B-girl	11
1.2.1.2.4. MC	12
1.2.1.2.5. Diğer Unsurlar.....	13
1.2.2. Dünyada Rap Müzik.....	13
1.2.3. Türkiye'de Rap Müzik	14
1.2.4. Rusya'da Rap Müzik	18

İKİNCİ BÖLÜM

POPÜLER KÜLTÜR ÖGELERİNDE DİLİN KULLANIMI

2.1. Dil ve Kültür	22
2.2. Popüler Kültürün Küreselleşmeye Etkisi	24
2.2.1. Sosyal Medya.....	25

2.2.2. Diğer Alanlar	27
2.2.3. Popüler Müzik	29
2.2.3.1. Türkiye’de Popüler Müzik.....	30
2.2.3.1.1. Türkçe Rap	31
2.2.3.2. Rusya’da Popüler Müzik	37
2.2.3.2.1. Rusça Rap	37

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Konusu	42
3.2. Araştırmanın Önemi ve Amacı	42
3.3. Araştırmanın Yöntemi	43

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKÇE VE RUSÇA RAP ŞARKILARININ DİLBİLİMSEL AÇIDAN İNCELEMESİ

4.1. Ezhel – “Geceler”	45
4.1.1. Ezhel’in “Geceler” Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları	45
4.1.2. Ezhel’in “Geceler” Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları	46
4.1.3. Ezhel’in “Geceler” Şarkısındaki Söz Sanatları	46
4.2. Güneş – “Suçlarımdan Biri”	49
4.2.1. Güneş’in “Suçlarımdan Biri” Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları	49
4.2.2. Güneş’in “Suçlarımdan Biri” Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları	50
4.2.3. Güneş’in “Suçlarımdan Biri” Şarkısındaki Söz Sanatları	50
4.3. Macan – “Bunu İncele”	52
4.3.1. Macan’ın “Bunu İncele” Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları	52
4.3.2. Macan’ın “Bunu İncele” Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları	53
4.3.3. Macan’ın “Bunu İncele” Şarkısındaki Söz Sanatları	53
4.4. Instasamka – “Parayla Evet”	58
4.4.1. Instasamka’nın “Parayla Evet” Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları	58

4.4.2. Instasamka'nın "Parayla Evet" Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları	59
4.4.3. Instasamka'nın "Parayla Evet" Şarkısındaki Söz Sanatları	59
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	63
KAYNAKLAR	67
EKLER.....	73
ÖZ GEÇMİŞ	91

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Ezhel'in "Geceler" Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları. .	45
Tablo 2. Ezhel'in "Geceler" Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları.....	46
Tablo 3. Ezhel'in "Geceler" Şarkısındaki Söz Sanatları.....	46
Tablo 4. Güneş'in "Suçlarımdan Biri" Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları.....	49
Tablo 5. Güneş'in "Suçlarımdan Biri" Şarkısındaki Söz Sanatları.....	50
Tablo 6. Macan'ın "Bunu İncele" Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları.....	52
Tablo 7. Macan'ın "Bunu İncele" Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları.....	53
Tablo 8. Macan'ın "Bunu İncele" Şarkısındaki Söz Sanatları.....	53
Tablo 9. Instasamka'nın "Parayla Evet" Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları.....	58
Tablo 10. Instasamka'nın "Parayla Evet" Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları.....	59
Tablo 11. Instasamka'nın "Parayla Evet" Şarkısındaki Söz Sanatları.....	59

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

bk.	Bakınız
vd.	Ve diğçerleri
vb.	Ve benzeri
RTÜK	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

GİRİŞ

İnsanoğlunun tüm duygularına hitap edebilen müziğin tarihsel süreçte ne zaman ortaya çıktığı tam olarak bilinmemektedir. Bununla birlikte insanlığın var olduğu andan itibaren müziğin de varlığını sürdürdüğü bilinmektedir. Bu bağlamda kimi düşünürler müziğin dilden önce geldiğini iddia etmekte ve dilin müzik aracılığıyla ortaya çıkmış olduğunu ileri sürmektedirler. Kimi düşünürlere göre ise müzik, kültürün bir ürünüdür ve bu biçimde ele alınmalıdır. Günümüzde ise dil ve müzik, farklılıkları olmasına rağmen temelde her ikisi de bir iletişimsel sistem olarak düşünülmektedir (Önal, 2012).

Son dönemlerde müzik, kültür endüstrisinin bir parçası olarak görülmektedir ve bu bağlamda bir tüketim ürünü olarak kabul edilmektedir. Tüketim olgusunun hızlı bir biçimde değiştiği dünyada kültür, çeşitli müzik türlerinin üretimi açısından önemli bir yere sahiptir. Her müzik türü, bir kültür olarak ifade edilebilirken aynı zamanda bir kültürden ortaya çıktığı söylenebilir. Bu doğrultuda bu çalışmada rap müzik ile Hip Hop kültürü bağdaştırılmaktadır.

Birinci bölümde “Kültür ve Popüler Kültür” başlığı altında kültür ve popüler kültür olguları tanımlanacak, devamında popüler kültür ile kitle kültürü farkı açıklanarak popüler kültür içerisinde yer alan ürünler ve bunların topluma nasıl empoze edildiğinden söz edilecektir. Bu ürünlerden biri olan müziğin öneminden bahsedilip günümüzün en çok dinlenen müzik türlerinden biri olan rap müziğin bir parçası olduğu Hip Hop kültürüne giriş yapılacaktır. Söz konusu kültürün nasıl oluştuğuna dair açıklamalar verilip ana unsurlarından bahsedilecektir. Ardından Amerika’da ortaya çıkan Hip Hop’un dünyaya yayılmasına değinilerek sırasıyla Türkiye ve Rusya’da nasıl oluştuğu, buralardaki özellikleri ve popüler kültürün etkisiyle yükselişi aktarılmaya çalışılacaktır.

Çalışmanın “Popüler Kültür Öğelerinde Dilin Kullanımı” adlı ikinci bölümünde dilin, kültür ve toplum ile olan ilişkisine değinilecektir. Bu bağlamda kültür ve dil, dolayısıyla toplum ve dil bağlantısının ortaya koyduğu toplumsal dilbilim alanından bahsedilecektir. Küreselleşme kavramı açıklanıp küreselleşmenin üzerinde popüler kültürün nasıl bir etkisi olduğundan da söz edilecektir. Devamında popüler kültür araçları ve bu araçların küreselleşmeye olan etkilerinden bahsedilecektir. Ayrıca küresel kültürün dünya çapında yaygınlaşmasına, toplumlarda kültürel değişikliklerin gerçekleşmesine sebep olan popüler kültür araçları tanımlanacaktır. Sosyal medya uygulamalarının

içeriklerinden ve bu ortam aracılığıyla değişen dilsel kullanımlardan bahsedilecektir. Bunun yanı sıra yiyecek-içecek ve giyim sektörlerinin popüler kültür ürünü olarak neden oldukları dil değişimleri ve etkileri örneklerle açıklanacak ve sonrasında popüler müzik, rap müzik ele alınıp Türkiye ve Rusya'daki görünümleri aktarılacaktır. Türkçe ve Rusça rap müzik parçalarından örnekler verilerek kullanılan dil incelenecektir.

“Yöntem” olarak adlandırılan üçüncü bölümde çalışmanın konusu, önemi ve amacı hakkında açıklamalar yapılarak inceleme için seçilen şarkılar ve seçim nedenlerinden bahsedilecek ve nasıl bir yöntem izleneceği hakkında bilgiler verilecektir.

Çalışmanın “Türkçe ve Rusça Rap Şarkılarının Dilbilimsel Açıdan İncelemesi” adlı dördüncü bölümünde seçilen sanatçılar ve şarkıları hakkında kısa bilgiler verilerek parçaların sözleri argo, küfür ve kullanım bozuklukları, neolojizm ve söz sanatları açısından ayrı ayrı incelenecektir.

Çalışmanın “Sonuç ve Değerlendirme” bölümünde popüler kültür, popüler kültürün ürünleri ve dili hakkında değerlendirmeler yapılacak, popüler kültürün bir ögesi olarak ele alınan rap müziğin kullandığı dilin ne denli geçerli olduğu elde edilen bulgular ve şarkı içerikleri açısından değerlendirilecektir.

Çalışmanın içeriğinde yabancı kaynaklardan da faydalanılacaktır. Rusça rap parçalarının sözlerinin incelenmesinden dolayı tüm yabancı kaynakların Türkçeye çevirileri tez yazarı tarafından yapılacaktır. Şarkıların sözlerinde anlam kaybına yol açmamak amacıyla birebir çeviri yapılacaktır. Ayrıca Rusça ifadelerin latince karakterlerle gösterilebilmesi için harf çevirisi diye adlandırılan “trasliterasyon” tekniğine başvurulacaktır. Bu işlem, “International Organization for Standardization” tarafından hazırlanan ISO 9:1995 uluslararası standardına¹ göre uygulanacaktır.

¹ International Organization for Standardization. (1995). Information and documentation — Transliteration of Cyrillic characters into Latin characters — Slavic and non-Slavic languages (ISO Standard No. 9:1995). <https://www.iso.org/standard/3589.html>

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜLTÜR VE POPÜLER KÜLTÜR

1.1. Kültür

Kültür, tanımlanması oldukça güç bir kavram olup birçok çalışmada çeşitli biçimlerde tanımlanmıştır. Kökenbilimsel açıdan bakıldığında sözcüğün kökeni Latince *Cultura* sözcüğüne dayanmaktadır. *Cultura* ise ekip-biçmek, işlemek, bakmak anlamlarına gelen *Colere* sözcüğünden türemiştir². Kültür kavramının tarihçesi ve tanımları hakkında Kroeber ve Kluckhohn (1952) oldukça kapsamlı bir derleme yayımlamışlardır. Derlemede kavramın yüz altmış dört farklı tanımına yer verilmiştir. “Bugün bilimde kullanılan kültür kavramının tarihi, var olan bir sözcüğün çeşitli çağrışımlarından yavaş yavaş sıyrılan bir fikrin ortaya çıkış hikâyesidir” (Kroeber ve Kluckhohn, 1952: 145). Bu bağlamda kültürün her zaman var olan bir kavram olmadığı gayet açık bir biçimde ifade edilirken günümüzde bilinen haliyle oldukça yakın bir zamanda ortaya çıkan bir kavram olduğu söylenebilir. On sekizinci yüzyılda Almancada günümüzde bilinen anlamıyla yaygınlaşmaya başlayan kültür kavramı; daha sonrasında İngilizce, İspanyolca ve Slav dillerine geçmiştir (Kroeber ve Kluckhohn, 1952: 145). Bu derlemede “kültür sözcüğü, dört anlamda kullanılmaktadır: Bilim alanında uygarlık; beşeri alanda eğitim sürecinin ürünü; estetik alanda güzel sanatlar ve maddi (teknolojik) ve biyolojik alanda üreme, tarım, ekin, çoğaltma ve yetiştirme” (Güvenç, 1994: 96 akt. Göçer, 2012: 50) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Antropolog-Dilbilimci E. Sapir (1921)’in sosyal miras ve gelenekler anlamında kültür tanımı şöyledir: “Kültür, varlığımızın yapısını (ilişkilerini) belirleyen, sosyal bir süreçle öğrendiğimiz uygulama ve inançların, maddi ve manevi öğelerin birliğidir.” (akt. Güvenç, 1979: 101). Eğitim anlamında “Kültür, toplumsal olarak öğrenilen ve aynı yoldan yeni kuşaklara aşılana davranış örüntüleri ya da kalıplarıdır” (Tozzer, 1930 öncesi akt. Güvenç, 1979: 102). Ayrıca kültür, “bir topluluğu, bir cemiyeti, bir milleti millet yapan ve onu diğer milletlerden farklı kılan hayat tezahürlerinin tümüdür” (Kaplan, 2010 akt. Göçer, 2012: 53). Rusça’da kültür kavramı on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısına kadar tanımlanmamıştır. S. A. Kuznetsov’un editörlüğündeki Büyük Rus Dili

² https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/culture_1?q=culture

Sözlüğünde bulunan tanıma göre kültür, “İnsan toplumunun endüstriyel, sosyal ve manevi yaşamındaki başarılarının toplamıdır”³. Türk Dil Kurumunun Güncel Türkçe Sözlük’üne göre ise kültür, “Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin”⁴ olarak tanımlanmaktadır.

Çeşitli alanlarda ve dillerde türlü tanımlaması yapılan ve değerlendirilen kültür kavramının bütün özelliklerini tek bir tanım altında birleştirmek oldukça güçtür. Buna rağmen bütüncül tanımlardan belki de en iyisi Tylor (1871) tarafından yapılmıştır: “Kültür, ya da uygarlık, bir toplumun üyesi olarak, insanoğlunun öğrendiği (kazandığı) bilgi, sanat, gelenek-görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütün' dür” (akt. Güvenç, 1979: 102)⁵.

Kültür, belirli bir toplumun süregelen idealleri, değerleri ve davranışları, yani miras ve gelenekleridir. Öyleyse kültür, bulunduğu toplumu bütünleştiren, ihtiyaçlarını karşılayan ve doyum sağlayan, tarihi ve sürekli olan toplumsal bir olgudur. Bu tanımıyla kültür, bulunduğu toplumu diğer toplumlardan farklılaştırır ya da bir diğer bakış açısıyla bütün kültürleri zenginleştirir. Ancak kültür sanayileşmeyle birlikte, her ne kadar kültür ve sanayileşmenin esasları birbiriyle çelişse de standartlaşır. Bunun sonucu olarak modern toplumların kültürleri birbirlerine gitgide daha da benzer hale gelir ve özgünlüklerini yitirmeye başlar. Burada bahsi geçen kitle kültürü ya da eleştirel kuramcıların deyimiyle kültür endüstrisinin ta kendisidir.

Kültür endüstrisi; içerisinde müzik, sinema, edebiyat gibi öğeleri barındıran eğlence endüstrisinin yirminci yüzyılın başlarında Amerika ve Avrupa’da yükselişe geçmesiyle birlikte sözü geçen kültürel biçimlerin metalaşması sonucu oluşmuştur. Kültür endüstrisi kavramı T. W. Adorno ve M. Horkheimer tarafından öne sürülmüştür. “Adorno’nun kültür endüstrisinden kastı, üretim faaliyeti olarak sunulan bir endüstri formundan daha çok, kültürün ve dolayısıyla bireyin standartlaşması, egemenliğin

³ S. A. Kuznetsov. (t.y). культура (kültür). İçinde *Büyük Rus Dili Sözlüğü*. Erişim tarihi: 22 Mayıs, 2023, <http://www.gramota.ru/slovari/dic/?word=культура&all=x>

⁴ Türk Dil Kurumu. (t.y). kültür. İçinde *Güncel Türkçe Sözlük*. Erişim tarihi: 22 Mayıs, 2023, <https://sozluk.gov.tr/>

⁵ TYLOR, E. B. (1871). *Primitive Culture: Researches into the Development of Mythology, Philosophy, Religion, Language, Art and Custom*, Londra: T. Murray.

sermaye ve ideolojik gücü elinde bulunduranlara ait olması ile ilgilidir” (Öztürk, 2020: 530).

1.2. Popüler Kültür

Batı dillerinden alınan popüler kültür kavramı, kelime anlamı olarak halka ait olan kültür anlamına gelse de popüler kültür ile halk kültürünü birbirinden ayırmak gerekmektedir. Halk kültürü, halkın yani toplumun belirli ya da belirsiz bir kısmının ürettiği ve tükettiği, kâr amacı gütmeyen, halkın yaşam biçimini yansıtan kültürdür. Ancak popüler kültür kavramının günümüzdeki tanımı ise oldukça farklıdır. TDK Güncel Türkçe Sözlük’te “Belli bir dönem için geçerli olan, hızlı üretilen ve hızlı tüketilen kültürel öğelerin bütünü”⁶ olarak tanımlanan kavram, yaygın olarak tercih edilen anlamını taşımaktadır. Bir diğer tanıma göre ise popüler kültür, “yöneten sınıfların, kültürel değerleri ve gelenekleri, egemen ideolojileri doğrultusunda yeni formüller biçiminde yansıtarak yarattıkları, bağımlı bireylere sundukları kültür”dür (Oktay, 2002’den akt. Algül, 2019: 145)⁷.

Kimi çalışmalarda popüler kültürün halkın kültürü olduğu dile getirilirken Erdoğan (2004) bu görüşe katılmamakta ve popüler kültürün kitle kültürünün ticari amaçlarının gerçekleştirilmesi, insanları tüketmeye ve tüketim alışkanlıklarına yön vermek amacıyla ortaya çıkarıldığını savunmaktadır (Sakallı, 2014: 310). Bununla birlikte yaygın olarak tercih edilen anlamında Erdoğan’ın (2004) yaptığı popüler kültür tanımı şu şekildedir: “Popüler kültür modern toplumda devam eden "halkın" kültürüdür”. Burada çalıştığı iş yerini benimseyen bir işçinin, çalıştığı yere sahip olmamasına rağmen bu yerin onun varoluş biçimini oluşturması açısından önemli bir etkidir. Bu örnekte, popüler kültür ürünlerini benimseyen kişilerin bu ürünlere sahip olmasa bile onların bakış açılarını şekillendirmedeki önemi vurgulanmıştır. Başka bir deyişle halk, popüler kültür ürünleri aracılığıyla sözde kendi belirlediği bir yaşam tarzına sürüklenir. Tekelci kapitalist sistem, kitle kültürünü popüler kültür olarak adlandırmakta ve halkı bu şekilde yönlendirmektedir (Erdoğan, 2004: 3-4).

Kitle kültürü ve popüler kültür arasındaki tartışılmaz bağlantı on dokuzuncu yüzyıl kapitalizmiyle birlikte gözle görünür bir hal almıştır. Sanayileşmenin yol açtığı

⁶ Türk Dil Kurumu. (t.y). popüler kültür. İçinde *Güncel Türkçe Sözlük*. Erişim tarihi: 13 Haziran, 2023, <https://sozluk.gov.tr/>

⁷ Oktay, Ahmet. (2002). *Türkiye’de Popüler Kültür*. İstanbul: Everest Yayınları.

kentleşme safhasında, bu kentlere yerleşen işçiler üzerinde yöneticiler tarafından kurulmaya çalışılan hâkimiyet bunun temel sebeplerindendir. Kitle kültürü, “Tekelci kapitalizmin hem mal hem de imajlar satışını yapan, uluslararası pazarın değişmelerine ve gereksinimlerine göre biçimlenip değişen, önceden yapılmış, önceden kesilip biçilmiş, paketlenip sunulmuş bir kültürü anlatır” (Erdoğan, 2004: 4). Bu çerçevede popüler kültürü kapitalizmin geç halk kültürü olarak adlandırmak mümkündür. Geleneksel toplumun yıkılıp milyonlarca insanın yaşadığı metropollerin de oluşmasıyla popüler kültür burada hâkim kültüre dönüşmüştür. Gelişen teknoloji, kitle iletişim araçları ve küreselleşme sayesinde de oldukça daha büyük bir otoriteye sahip olmuştur (Algül, 2019: 147).

Kitleler için üretilen çeşitli içerikler ya da ürünler yine aynı kitleler içerisinde popülerliğe sahiptir. Bununla birlikte bu popüler kültür ürünlerinin ömrü uzun olmayabilir hatta bunların sürekli değişim gösterdiği de söylenebilir. Örneğin, “yeni sezon”, “ayın ürünü/şarkısı” adları altında tüketiciye elindeki ürün yerine yenisini alması gerektiği hissi verilmektedir. İndirimler ve yapılan çeşitli kampanyalar sürekli tüketimi desteklemektedir. Bunlar “ikinci üründe %50 indirim”, “ilk ay ücretsiz deneme” gibi söylemlerle çeşitlilik göstermektedir ve bu sayede ihtiyacı olmamasına rağmen tüketiciye makul gösterilmektedir. Bunların yanı sıra YouTube ve benzeri video izleme platformlarında ücretli üyelik sistemi bir hayli yaygın hale gelmiştir. Bu ücretli üyelik sistemleri, tüketici bu platformlara üye olmadığında reklamlar göstererek ve zamanla bu reklamların sayısını ve süresini arttırarak dayatılmaktadır. Ayrıca yeni ürün tüketiminin yanı sıra tüketiciye aynı ürün, farklı markalar altında tekrar tekrar satılmaktadır. Bu da tüketiciye özgür bir biçimde seçim yaptığı düşüncesini vermektedir. Burger King, McDonald’s gibi yemek zincirleri bunun en güzel örneklerindedir.

Günümüzde popüler kültür ürünleri topluma çeşitli araçlar üzerinden dayatılmaktadır. Bu araçlardan önde gelenleri televizyon, müzik, sinema, medya ve sosyal medya, spor, edebiyat ve internettir. Küreselleşmenin popüler kültür araçlarının kitlelere ulaşımını kolaylaştırdığı yadsınamaz bir gerçektir. Televizyonda yayınlanan diziler ve programlar çoğunlukla uyarılma yapımlar haline gelmiş, internetten yayın yapan ücretli platformlar (Netflix, BluTV, Disney+, vd.), dünyaca bilinen ve çoğunlukta Amerikan yapımı film ve dizileri yayınlamaktadır. Ülkemizde televizyon dizileri son yıllarda “gerçek bir hikâyeden uyarlanmıştır” alt başlığıyla izleyiciye sunulmaktadır. Bu alt başlığın gerçekliği ise tüketiciler için pek de önemli değildir ve içeriğin gerçekliğini

sorgulamadan tüketmeye yönelirler. Bunun sebebi daha önce bu alt başlıkla yayınlanan bir dizinin çok beğenilmesi ve izlenilmesidir. Öte yandan popüler edebiyat, sinemaya içerik üretmeye yardımcı olur. Özellikle 2000’lerde başlayan çok satan kitapların film uyarlamalarıyla sinema sektöründe bir hareketlilik başladığı bilinmektedir. Son yıllarda ise oldukça popülerleşen süper kahraman ve sinematik evren oluşumları neredeyse bütün film yapım şirketlerini ele geçirmiştir. Ayrıca bir oyuncunun parlamasından sonra, aynı oyuncuyu çok fazla filmde görmemiz de yine popüler kültüre dayanmaktadır. Tüm bu içerikleri tanıtmak ve göz önünde tutmak amacıyla da kullanılan sosyal medya günümüzde popüler kültür içeriklerinin topluma ulaşmasında en büyük rol oynayan unsurdur.

Filmlerde, dizilerde ve sosyal medya içeriklerinde kritik rol oynayan bir etken olan müzik, yine popüler kültürün oldukça önemli bileşenlerinden biridir. “Müzik dünyası sanat, reklam, medya, halkla ilişkiler, hizmet, teknoloji gibi sektörlerde çalışan çok sayıda kişiyi bir araya getiren ve eğlence sektörünün altında yer alan geniş bir iş koludur” (Öztürk, 2020: 531). Müzik endüstrisinin dijitalleşmesiyle en fazla aktif kullanıcıya sahip Spotify⁸ başta olmak üzere YouTube Music, Apple Music gibi platformlar popüler hale gelmiş, hemen hemen herkesin telefonunda bulunan bu ücretli uygulamalar müzik sektörünü de büyük ölçüde etkilemişlerdir. Ücretsiz bir şekilde kullanılabilen uygulamalarda, her şarkıdan sonra reklam sunulmaktadır. Her yıl aralık ayında kullanıcıya özel, yıl boyunca dinlediği şarkıları en çok dinlenen şarkılar, albümler, sanatçılar gibi kişinin dinleme alışkanlıklarını bir özet şeklinde paylaşan Spotify, ayrıca genel bir istatistik de paylaşmaktadır. Spotify Wrapped adı verilen bu listede dünya genelinde 2018’den bu yana en çok dinlenen sanatçı ünvanı rap sanatçılarında verilmiştir. Ülkemizde de yine 2018 yılından bu yana her yılın özetinde bir rap sanatçısı en çok dinlenen ünvanına sahip olmuştur. Rusya’da da 2020 yılından itibaren kullanıma sunulan yıl sonu istatistik uygulamasında yayınlanan iki yılda da rap sanatçıları liderliği ellerinde tutmuşlardır. Tüm bu istatistiksel verilere göre gerek Türkiye’de, gerekse Rusya’da son yıllarda en çok dinlenen müzik türünün rap olduğu görülmektedir.

⁸ Maddalena, S. (2024, April 24). Digital 2024 - We are Social USA. We Are Social USA. <https://wearesocial.com/us/blog/2024/01/digital-2024/>, 149.

1.2.1. Popüler Kültür Olarak Hip Hop Kültürü ve Rap Müzik

Tüm dünyada müzik endüstrisini etkisi altına alan rap müzik, her ne kadar kimi müzik listelerinde “hip hop” türü adı altında yer alsa da aslında Hip Hop kültürünün bir parçasıdır. Bu ikili arasındaki farkı daha net bir biçimde ortaya koymak için Hip Hop’un ne olduğuna açıklık getirmek gerekmektedir. Hip Hop,

Amerikalı siyahilerin, birinci ve ikinci nesil Latin Amerikalıların yanı sıra Karayip asıllı halkın (Jamaika, Porto Riko, Küba ve Bahamalar) gelenekleriyle temel bulmuş Afrika diasporasının bir ürünü olmakla birlikte müzik, dans, grafik sanat, söylev ve modayı ağırlıklı olarak maddi nesnelere ve medyaya dayanan, giderek büyüyen bir estetikle birleştirmektedir (Price, 2006: 1).

Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere rap müziğe dair bir araştırma yapmak için ait olduğu Hip Hop kültürünü de tanımak gerekmektedir.

1.2.1.1. Hip Hop Kültürünün Ortaya Çıkışı ve Yayılımı

Hip Hop kültürü, New York şehrinin beş ilçesinden biri olan, aynı zamanda Amerika’nın en kötü mahallelerinden biri olarak da bilinen Bronx bölgesinde ortaya çıkmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrası bölgedeki Latin Amerikalı ve Karayip asıllı aileler ve bölgedeki diğer “beyaz” halk başka bölgelere taşınmış (bu durum Amerika’da “white flight” - “beyazların kaçıışı” olarak da bilinmektedir) ve bu bölgeye yerleşmiş işçi ve orta sınıf siyahiler yıllar geçtikçe buradaki nüfus çoğunluğunu sağlamışlardır. Bu topluluklar arasında maddi imkânı olmayanların bulunduğu bölge, Güney Bronx olarak bilinmektedir. Terk edilmiş binalar, kentsel çürüme ve siyasi haklarından mahrum kalmış toplulukların yaşam alanı suç, uyuşturucu ticareti ve çeteler için verimli bir bölge oluşturmuştur (Price, 2006: 4-11).

1970’li yıllarda yasa dışı eylemler, uyuşturucu, çeteler arası şiddetli çatışmalar ve yoksulluk bölgeyi kasıp kavururken, müzik, Clive Campbell (diğer adıyla Kool Herc) isimli bir Jamaikalı gencin müziğe olan tutkusu ve DJ⁹ olma isteğiyle kitlesi olan ve baskı altındaki gençliğin ilacı olmaya başlamıştır. Hip Hop’un temellerini atmakta bir nevi öncü olan Kool Herc, parklar, blok partileri ve toplum merkezlerinde düzenlenen çeşitli partilerde DJ olarak sahneye çıkmaya başlamış ve başarılı performansıyla kısa sürede

⁹ Önceden kaydedilmiş müzik ve şarkıları parti ve benzeri organizasyonlarda çalan kişi.

bölgede adını duyurmayı başarmıştır. Bölgedeki diğer DJ'lerin aksine, dönemin popüler müziği olan “disco”nun¹⁰ yanı sıra “funk”¹¹, “soul”¹² ve “R&B”¹³ türünde şarkılar çalmakta ve şarkı arası geçişler sırasında ileri geri çalarak geçişi uzatması sayesinde partilerine kattığı yeniliklerle daha da popülerleşmiştir. Ayrıca, geçişler sırasında b-boy ve b-girl¹⁴ olarak adlandırılan dansçıların dinleyicilere sergiledikleri performanslar da bölgenin en ilgi çeken partilerden olmalarını sağlamıştır (Light, 1999: 14-15).

Dönemin monotonlaşmış DJ performanslarından oldukça farklı bir anlayışa sahip olan Herc sayesinde Hip Hop'un oluşumu başlamış ancak tam anlamıyla bir kültür haline gelmesi, onu örnek alarak işe koyulan Afrika Bambaataa sayesinde olmuştur. “Black Spades” isimli çetenin lideri olan Bam, sahip olduğu konumu da kullanarak “Universal Zulu Nation” adında, “manifestosunda bilgi, bilgelik, anlayış, özgürlük, adalet, eşitlik, barış, birlik, sevgi ve saygı gibi ilkeleri öne çıkaran uluslararası hip hop hareketi” kurmuştur (Light, 1999: 15). Kurulduğu dönemde birçok DJ, MC¹⁵, break dansçısı ve grafiti¹⁶ sanatçısının yanı sıra karşıt çeteleri de bir araya toplamış ve şarkılarını kitlelerle buluşturmuştur, böylece Hip Hop kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmuştur.

1979'da Sugar Hill Gang adlı rap grubu “Rapper's Delight” parçasını yayınlamış, radyolarda çalmaya başlamasının ardından yeni müziğin ve kültürün sesi olarak hızlı bir beğeni edinmiş ve tanınma sağlamıştır. Bu sayede de çok sayıda rap şarkısının yayınlanmasına ve en iyiler listelerine girmesine öncülük etmiştir. 1980'li yıllarda ABD genelinde çeşitli radyolarda rap müzik programları yer edinmeye başlamıştır. Ülke genelinde popülerlik sağlamaya başlayan ve gün geçtikçe yaygınlaşan rap müzik; “genellikle sokak jargonu, küfürlü dili ve seks, çeteler, uyuşturucu ve zengin yaşam tarzı arayışları gibi oldukça tabu ancak ilgi çekici konuların kapsamlı tartışmalarını” (Price, 2006: 14) içermektedir. Aynı yıllarda ülke içinde başlayan konser turneleri, albüm ve şarkı, bandana, t-shirt ve benzeri ürünlerin satışı, televizyon programlarına katılımlar

¹⁰ Genellikle gece kulüplerinde yüksek ritimle tekrarlanan şarkı sözleri ve elektronik olarak üretilen müzik türü.

¹¹ Rhythm, blues ve soul müzik türlerinin unsurlarının birleşimi ile vürmalı vokal ve güçlü bas sesine sahip müzik türü.

¹² Duygu yoğunluğu ve vokal süslemelerin ön planda olduğu, Afro-Amerikan dini müzikleri, rhythm ve blues türleri ile yakından ilişkili müzik türü.

¹³ Açılımı “rhythm and blues” olan, iki türün birleşiminden oluşan müzik türü.

¹⁴ *Breakdance* adındaki dans türüne eşlik eden erkek ve kadın dansçılara verilen ad.

¹⁵ Açılımı “Master of Ceremonies” veya “Microphone Controller” olan, rap müzik ve Hip Hop bağlamında kafiye yazarı ve şarkı söyleyen kimseye verilen ad.

¹⁶ Kamuya açık alanlarda genellikle izinsiz yapılan yazı veya çizimler.

sayesinde benzeri görülmemiş bir şekilde rap müzik ve Hip Hop kültürüne yönelik ilgi, hızlı bir yükseliş ve popülerleşme sağlamıştır (Price, 2006: 14-15).

1.2.1.2. Hip Hop'un Ana Unsurları

Hip Hop, yalnızca bir müzik türü olmamakla beraber aynı zamanda bir yaşam biçimi, hatta tıpkı diğer kültürler gibi içerisinde çeşitli unsurlar barındıran karmaşık bir bütündür. Bu unsurlar DJ, grafiti, b-boy ve b-girl (break dansçılar), MC (Master of Ceremony) olarak, dört başlıkta ele alınmaktadır. Bunlar haricinde diğer unsurlar da kültüre katkı sağlamaktadır.

1.2.1.2.1. DJ

Tanımına bakıldığında, DJ veya disk jockeyi, “daha önceden kaydedilmiş müziği veya sesi dinleyiciye sunar” (Price, 2006: 21) ancak bu DJ’lerin çalan müziğe hiçbir katkıda bulunmadıklarını göstermez. Müzik sırasında ve özellikle müzikler arası geçişlerde *beat* adı verilen ritmik melodi, dinleyiciyi cezbetmek amacıyla DJ’ler tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. DJ Kool Herc, *breakbeat* adındaki bu olayın yaratıcısı olarak bilinir. Ayrıca *breakbeat* sırasında daha da coşan kalabalık içerisinde bu melodiyle dans edenler, b-boy ve b-girl olarak adlandırılmaktadırlar. Aynı zamanda müzikler arası geçişi ayarladığı sırada dinleyicilerin ilgisini dağıtmamak ve heyecanı devam ettirmek adına, MC adı verilen dinleyiciyle *breakbeat* sırasında iletişim kuran sanatçılar da partiye dâhil edilmektedir. “Rapper’s Delight” isimli şarkının piyasaya sürülmesiyle DJ’ler git gide arka plana atılmaya başlamışlardır. Bunun temel sebebi, şarkının popülerliği ve şarkıda bir DJ performansı yerine bir müzik grubu bulunmasıdır. Teknolojinin gelişmesiyle DJ’lik yapmak daha kolay bir hal almış, analog plak kullanımı yerine, çeşitli yazılımlar ile dijital DJ teknolojisi yaygınlaşmış ve her şeyi başlatan DJ, devam eden gelişmelerin önde gelen yenilikçilerinden biri olmayı sürdürmektedir (Price, 2006: 21-28).

1.2.1.2.2. Grafiti

Grafiti, Hip Hop kültürünün temel bileşenlerinden biri haline gelmeden önce, kentleşmenin getirdiği yaşam biçimine, aileye, polise ve genel olarak sosyal otoriteye karşı isyanın bir simgesi olarak tanımlanmıştır. Bunun yanı sıra, çetelerin bölgelerini işaretlemek ve gözdağı vermek için kullandığı bir yöntem olarak da bilinmektedir. Duvarlarda, üst ve alt geçitlerde, metroda, trenlerde, posta kutuları ve daha birçok halka

açık alanda sergilenen yasalara aykırı bu sanat, Amerika’da hem batı hem de doğu yakasında aktif bir rol oynamaktadır. Ancak grafitinin Hip Hop kültürü ile bağdaşması, Amerika’nın doğu yakasında ortaya çıkmıştır. 1960’lı yıllarda Philadelphia kentinden New York sokaklarına uzanan grafiti, burada “Broadway Elegant” adındaki tarzıyla, genellikle keçeli kalemle yazılmış uzun ve ince harflerle yaygınlaşmaya başlamıştır. Geniş yüzeyiyle keçeli kalem kullanımı ve çizimin iç kısmını boyamak için kullanılan çeşitli renklerdeki spreyci boyalar, daha görünür “parçalar” üretmeye olanak sağlamıştır. Bu grafitiler, genellikle sosyal, politik mesajlar ve eleştiriler içeren alt metinler olmakla beraber şehrin her tarafında, binaların boş duvarlarından şehrin tren sistemine kadar yer edinmekteydiler. Özellikle trenlerin tercih edilmesi kentin her tarafını dolaşmalarından kaynaklı olup, “yazarların” eserlerini tüm kentte sergilemelerine olanak sağlamalarıdır. 1971 yılında New York Times gazetesinde TAKI 183 isimli grafiti yazarı hakkında yayımlanan makale sayesinde grafiti daha da popüler bir hale gelmiştir. Her ne kadar yerel çeteler içerisinde öne çıksa da grafitiyi geliştirmekte olan Hip Hop kültürüne bağlayan çete üyeleri değildir. Hiçbir çeteye bağlı olmayan ancak kendilerini görünür bir şekilde ifade etmek isteyen bireyler grafitiyi bu kültürün bir üyesi haline getirmişlerdir (Light, 1999: 35-41; Price, 2006: 28-32).

1.2.1.2.3. B-boy ve B-girl

1970’lerin başında, DJ Kool Herc sayesinde ilk adımlarını atmaya başlayan Hip Hop kültürü, yine Herc’ün partilerinde, kültürün ana bileşenlerinden biri olan *breakdance*’i bünyesine eklemiştir. *Breakdance*, DJ’in müzikler arası geçişleri sırasında, yani *break*’lerde, *beat*’e ayak uydurup yapılan dansa verilen addır. Bu dansın katılımcıları, dansın yapıldığı zamandan kaynaklı, b-boy ve b-girl (break boy ve break girl) olarak adlandırılmaktadırlar. Her mahallenin bir b-boy/b-girl grubu olmasının yanı sıra, bu gruplar partilerde kendi aralarında “çatışmalar” ve mücadeleyi en iyi figürleri olan, en iyi şekilde müziğe ayak uyduran grup kazanmaktadır. “Rekabet elbette ki Hip Hop’un her yönünün özündedir; ister grafiti olsun ister MC’lik, ister DJ’lik ama özellikle *breaking* için geçerlidir” (Light, 1999: 55). Dans, ilk başlarda Hip Hop’un özü olarak tanımlanır; o zamanlarda hemen hemen her çetenin bir dans grubu olmakla beraber, Herc’ün yenilikçi müziği ve Afrika Bambaataa’nın karşıt grupları bir araya getirmesi sayesinde gençler, çete şiddetinden uzak ve güvenli ortamlarda yalnızca eğlenmek için toplanmaya başlamışlardır (Light, 1999: 53-59; Price, 2006: 32-34).

1.2.1.2.4. MC

DJ'lik kariyerinin başlarında Kool Herc müzikler arası geçişlerde, dinleyicinin enerjisini ve motivasyonunu yüksek tutmak için duyduğu ihtiyacı mikrofonu, Hip Hop'un bilinen ilk MC'si olan Coke La Rock'a bırakarak sağlamıştır. MC'nin bu erken aşamada yegâne sorumluluğu dinleyicinin ilgisinin dağılmamasını sağlamak ve DJ'ye yardımcı olmakken zamanla geliştirdikleri kafiyelerle çok sayıda dinleyicinin ilgisini çekmiştir. Bu durum, 1970'lerin ortasına doğru kazandığı değer sayesinde, MC'lerin yalnızca bir yardımcı olmaktan çıkıp DJ'lerin partnerliği rolünü üstlenmelerini sağlamıştır. DJ yerine müzik grubu kullanılan "Rapper's Delight" parçasıyla beraber MC'lerin sözlü zekâlarıyla daha da ön plana çıkmalarına olanak sağlanmıştır. MC ve DJ arasındaki ilişkiyi tehlikeye atan bir başka durum olan teknolojik gelişmeler, kaset ve dijital kayıt cihazlarına ulaşımı kolaylaştırmış, MC'lerin DJ veya müzik grubu olmadan da sahne almalarına olanak sağlamıştır. 1980'li yıllarda Hip Hop kültürünü domine eden MC'ler, kayıt şirketleri aracılığıyla kültürün popülerleşmesinden kazanç elde etmek amacıyla aranan eleman olmuşlardır. "Rakim'in sözlü belagati ve Queen Latifah'nın kapsamlı içeriğe sahip kafiyeleriyle yükselişe geçen MC'ler, Hip Hop süperstarları ve popüler kültür ikonları olarak yükselmişlerdir" (Price, 2006: 36). 1980'lerin sonu ve 1990'ların başında yükselişe geçen *gangsta rap*, Hip Hop'un şiddetle karşı çıktığı çete kültürünü ön plana çıkararak Hip Hop'un sesini, görünüşünü ve hissiyatını değiştirmiştir. Niggaz With Attitude (NWA) gibi gruplar şiddet içerikli şarkı sözleri, giysileri ve tavırlarıyla çete kültürünü yansıtmışlardır. Tehlikeden uzak ancak çetelere, silahlara ve şiddete fazlasıyla ilgisi olan gençlerin ilgisini çekmek amacıyla kayıt endüstrisi sosyal bilince sahip ve politik olarak aktif eylemleri bir kenara bırakmıştır. Bu yüzden çeteler, silah ve şiddet odaklı, kafiyeleri zekice, renkli ve büyüleyici bir biçimde oluşturan *gangsta rap* sanatçılarına yönelmişlerdir. Sonuç olarak Dr. Dre, Ice Cube, Tupac Shakur, 50 Cent ve sonradan kabul gören Eminem ülkenin batı kıyısında yükselişe geçmişlerdir; Notorious B.I.G., Nas, Jay-Z, Wu-Tang Clan ve diğerleri ise doğu kıyısını Hip Hop'un kalesi olarak nitelemişlerdir (Price, 2006: 34-37).

Efsanevi MC Kool Moe Dee'ye göre, "yüksek derecede özgünlük ve çok yönlülük, içerik, akış ve 'savaş becerileri' üzerinde yüksek düzeyde ustalık, önemli bir sosyal etkiye sahiplik ve olağanüstü canlı performans yetenekleri olanlar en iyi MC'lerdir" (Price, 2006: 37). MC'lerin sahne merkezinde yer aldıkça elde ettikleri itibar ve tanınırlık sayesinde büyük şirketlerin sözcüleri haline gelmeleri bu ölçütlerin önemini

arttırmıştır. Öte yandan “MC’ler ticari başarılarını suç açısından çerçevelemek için otobiyografik hikâyeler kullanmaktadırlar. Kurumsal müzik endüstrisi aracılığıyla zengin olmalarını kutlarken bile Hip Hop’un karşıt görüşlülüğünü korumak adına iki temel ögeyi (suçludan sanatçıya ve uyuşturucu olarak müzik) kullanmaktadırlar” (Hess, 2007: 45).

1.2.1.2.5. Diğer Unsurlar

1980’ler ve 1990’larda müzik ve eğlence endüstrileri tarafından benimsenen Hip Hop kültürünün gerçek bağlamından ve içeriğinden yoksun hale geldiği düşüncesi, Hip Hop’un öncülerinden olan Afrika Bambaataa ve kurucusu olduğu “Universal Zulu Nation” hareketini oldukça rahatsız etmiştir. Bu sebeple “beşinci unsur” olarak “Bilgi, Kültür ve Anlayış” olguları tanımlanmıştır. Hip Hop kültürünün oluşum amacından sapmaya başladığını düşünen Bambaataa, aktivizm yerine finansal kazanç peşinde koşan sanatçılar için bir çoğalma alanı oluşturduğunu öne sürmüştür (Price, 2006: 38).

Dört ana unsur ve kimileri tarafından kabul gören “beşinci unsur”un yanı sıra Hip Hop kültürünü şekillendirmekte farklı öğelerin de etkisi bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi olan moda, Hip Hop yaygınlaştıkça takipçileri arasında bir tanımlama biçimi olarak yer almıştır. Bol pantolonlar, oversize t-shirtler ve kapüşonlu sweatshirtler, altın kolye ve saatler, marka spor ayakkabılar; yıllar geçse de hepsi bu modanın birer parçası olmaya devam etmektedir. Bir diğer unsur ise, bir sokak kültürü olarak ortaya çıkan Hip Hop’un kendine has bir dili olmasıdır. Popülerliği arttıkça da kültüre ait çeşitli jargonlar, söylevler, ifadeler ve deyimler halk arasında yaygınlaşmıştır (Price, 2006: 38-39).

1.2.2. Dünyada Rap Müzik

1979 yılının Ekim ayında “Rapper’s Delight” şarkısının, her ne kadar DJ ve b-boy/b-girl kullanılmamasından dolayı Hip Hop kültürünün tam bir temsili olmasa da bu şarkının yayınlanmasıyla Amerika’da rap müzik tanınmış ve fazlasıyla hızlı bir biçimde yükselişe geçmiştir. Şarkının ülke içindeki popülerliği, yayınlandığı hafta 75 bin adet satması, R&B listesinde dördüncü sırada ve Top 40 listesinde 36. sırada yer alması, Fransa, Japonya, Birleşik Krallık ve Hollanda’da popüler radyolarda çalmasına neden olmuş ve tüm dünyada Hip Hop kültürünün etkileri görülmeye başlanmıştır. 1980’li yıllarda, Hip Hop’un küçük yerleşim alanı, yerini, DJ’ler, grafiti sanatçıları, b-boy ve b-girl ve MC’ler aracılığıyla devasa ve küresel olarak geçerli bir kültüre bırakmıştır. Dünya çapındaki kitlelere ulaşan “Rapture”, “Planet Rock”, “Buffalo Gals” şarkıları en iyiler listelerinde yer alarak rap müziğin yaygınlaşmasına büyük katkıda bulunmuşlardır. New

York'ta bir paten pisti "The Roxy" adında bir gece kulübüne dönüştürüldükten sonra cuma akşamlarının vazgeçilmez buluşma noktası olmuştur. Dünyanın çeşitli yerlerinden gelen ziyaretçi kitlesi sayesinde uyandırdığı büyük ilgi ile İngiltere ve Fransa'da "The Roxy Tour" adındaki ilk uluslararası Hip Hop turnesi düzenlenmiştir. Müziğin yanı sıra Hip Hop kültürünün dünya çapında yayılmasına "Wild Style" ve "Style Wars" adlarında iki belgesel de aracı olmuştur. Almanya, İtalya ve Japonya gibi ülkelerde yayınlanan "Wild Style" belgeseli o kadar büyük bir ilgi uyandırmıştır ki, buralardaki Hip Hop toplulukları filmin yayınlandığı 1983 yılını ülkelerinde Hip Hop kültürünün başlangıç noktası olarak adlandırmaktadırlar (Price, 2006: 81-88).

"Dünyanın her yerinde Hip Hop özelleştirildi, güçlendirildi ve yerel ilgiye uygun hale getirildi" (Light, 1999: 362). Bu sözlerden Hip Hop ve rap müziğin dünya çapında yayıldığı her yerde, bulunduğu topluma göre şekil aldığını görmek mümkündür. Bu, globalizasyon veya küyerelleşme¹⁷ olarak tanımlanan bir durumdur. Amerika'da azınlığın dili ve kültürü olarak da nitelendirilen rap müzik ve Hip Hop kültürü, siyahi gençliğin çektiği sosyal, ekonomik ve politik sıkıntıların dışı vurumu ve yayıldığı ülkelerde de benzer sorunlar yaşayan kitlelerin dili haline gelmiştir. Ancak bunu gerçekleştirirken yerel kültürlerle ait çeşitli öğeler kullanıma alınmıştır. Türkiye'de arabesk müzik ve rap müzik birleşimi bir tür olan arabesk-rap bu duruma örnek olarak gösterilmektedir.

1.2.3. Türkiye'de Rap Müzik

Günümüz Türkiye'sinde oldukça popüler olan Hip Hop kültürü ve rap müzik ilk olarak Almanya'da yaşayan misafir işçiler tarafından benimsenmiştir. Gurbetçiler, buldukları sosyal, ekonomik ve politik durum sebebiyle büyük bir dışlanma hissetmekteydiler. Ülkelerinde gurbetçi, yaşadıkları yerde ise yabancı olmak beraberinde kültür çatışması, uyum problemleri ve ırkçılığı getirmiştir. Tam da bu dönemde Almanya'da ilk izleri görülmeye başlanan Hip Hop kültürü, gurbetçi gençlerin ilgisini çekmiştir. Bunun sebebi, Hip Hop kültürünün aynı kendileri gibi bulunduğu toplumda dışlanan bir kesim tarafından ortaya çıkması olmuştur. 1980'lerin ortalarında Hip Hop'un müzik ayağından önce katıldıkları partilerde dans ederek kültüre giriş yapan gençler, daha

¹⁷ Globalleşme (küreselleşme) ve lokalizasyon (yerelleşme) tanımlarının birleştirilerek oluşturulmuş, küreselleşen bir olgunun aynı zamanda yerelleşmesi anlamına gelmektedir.

sonrasında DJ'lik ve MC'likle ilgilenmeye başlamışlardır. 1990'larda ise ilk Türkçe rap şarkıları piyasaya sürülmeye başlanmıştır.

Başlarda hem Almanlar hem Türkler, İngilizce rap yapmakta ve kimi zaman, Hip Hop kültürü çatısı altında birleşip, birlikte çalışmaktaydılar. Söz gelimi 1988 yılında yayınlanan Rock da Most grubunun "Use the Posse" şarkısının üretiminde Türk asıllı DJ Derezon yer almaktadır. Türk Hip Hop'unun öncüleri olarak, MC Killa Hakan, MC Boe-B, DJ Derezon ve DJ Neile'in üyeleri olduğu Islamic Force¹⁸ grubu kabul edilmektedir. 1992 yılında çıkardıkları ilk albümde, "My Melody/Istanbul", şarkılar İngilizce ancak sample'lar¹⁹ Türkçe şarkılara aitti (Diessel, 2001: 168-169). Grubun adı, Almanların İslam'a karşı önyargılarına karşı seçilmiş ancak Türkiye'de albüm çıkartacaklarında yanlış anlaşılma oluşmaması açısından "Kan-Ak" olarak değiştirilmiştir. Kan-Ak, *kanake*²⁰ sözcüğünden gelmekte olup, Almanlar tarafından Türk göçmenlere karşı bir hakaret olarak kullanılmaktadır. Bu algıyı tersine çevirmek için, tıpkı Amerika'da siyahilerin aşağılayıcı anlamdaki *nigger* sözcüğünü *nigga* olarak kullanıp azınlığın kimlik sembolü haline getirmek amaçlanmıştır (Elbir, 2021: 60).

Almanya'da ve göçmen Türklerin bulunduğu diğer ülkelerde birçok kişi için bir uğraş haline gelen rap müzik, en çarpıcı dönemini Cartel grubu ile yaşamıştır. 1995 yılında beş Türk, bir Alman ve bir Afro-Kübalıdan oluşan üç Türk rap grubunun²¹ bir araya gelip çıkarttıkları aynı isimli albümleri yalnızca Almanya'da başarı elde etmekle kalmayıp Hip Hop'un Türkiye'ye gelmesine de önyak olmuştur. Grubun menajeri, Ozan Sinan'a göre Cartel bir gruptan öte bir felsefe veya proje olmakla beraber amacı olan Almanya müzik piyasasında bir Türkçe rap projesi ile ses getirmeyi başarmıştır. Yayınlandığı ilk birkaç ayda 10 bin kayıttan fazla satıp, Berlin pop listesi ve MTV'de yer edinen ilk Türk grup olmuştur. Türkiye'de ise 300 binden fazla satıp, normal şartlarda Tarkan veya Sezen Aksu gibi yıldızların oturduğu müzik listelerinin en üstünde yer almıştır (Diessel, 2001: 170).

Sosyal ayrımcılık ve ırkçılığın Avrupa'da, özellikle Almanya'daki Türklerin en büyük sorunu olduğu ve rap müzik aracılığıyla seslerini duyurma ve çeşitli saldırılara tepki gösterme buradaki Hip Hop kültürü takipçisi gençlerin amaçlarından olmuştur.

¹⁸ İslam Gücü

¹⁹ Başka şarkılardan alınan melodiler anlamında rap müzik üretiminde sıklıkla kullanılmaktadır.

²⁰ Argoda Türkçesi "lanet yabancı". <https://en.langenscheidt.com/german-english/kanake>

²¹ Da Crime Posse, Karakan ve Erçi E

Özellikle Cartel'in gördüğü ilgi, sektöre çok sayıda rapçi kazandırmıştır. Öte yandan 1990'ların sonlarında albüm satışlarının tatmin etmemesi, Alman medyasının ön plana çıkartmaması ve Türkiye'de pop müziğin yükselişi, Almanya'da başlayan Türk Hip Hop'unu duraksatmıştır.

Cartel'in başarısının ardından, Türkiye'de gençler rap müzik dinlemeye ve üretmeye başlamış ve ilk defa bir alt kültür olarak rap müzik, özellikle İstanbul, İzmir, Ankara, Eskişehir ve Adana gibi şehirlerde ortaya çıkmıştır” (Kadioğlu ve Özdal, 2020: 629). 1990'lı yılların sonuna doğru Türkiye'nin çeşitli kentlerinde üretilmeye başlanan rap müzik, tıpkı Amerika'da ilk ortaya çıktığı dönemde olduğu gibi, ana akım medya tarafından ilgi görmemiş ve popülerliğe erişmemiştir. Bu dönemde göz önünde olmayışının yanı sıra, ana hedefi kâr amaçlı üretim olmayan rap müzik *yeraltı*²² olarak adlandırılmaktadır. Turbo mahlaslı rapçi Tunç Dindaş, Thomas Solomon'ın makalesinde yer alan 2001 yılına ait e-mail görüşmesinde *yeraltı* ile ilgili:

Herkes yaptıklarını underground'da yapıyor. Büyük 'major' plak şirketleri Türkçe rap'i desteklemiyor. Çünkü satış pazarı olarak oldukça küçük bir pazara sahip. Piyasanın oturması için bence 3-4 senesi var. Bakalım zamanla ne olacak (2005: 4).

Bu çerçevede 2000'li yıllara kadar çoğu rapçi ve ürettikleri şarkılar *yeraltı*nda kalmış ve popülerliğe ulaşmamıştır. Yukarıda belirtildiği gibi plak şirketlerinin ilgilenmemesi veya kimi rapçilere göre *yeraltı* statüsünü koruma amaçlı, üretilen şarkılar CD'lere yazılıp çoğaltılarak konserlerde veya sipariş usulü posta yoluyla satılmıştır. Plak şirketleriyle üretimin yapılmamasının bir diğer sebebi, bandrol alımında Kültür Bakanlığı tarafından şarkı sözlerine sansür uygulanması (Solomon, 2005: 5) olmuştur.

1999 yılında yayınlanan “Yeraltı Operasyonu”, organizasyonunu Tunç “Turbo” Dindaş'ın yaptığı altı rap grubunun²³ birleşiminden oluşan derleme albüm, Türkçe rapin daha geniş bir kitleye ulaşmasını amaçlamıştır.²⁴ Amacına ulaşan proje, kimi Hip Hop takipçileri tarafından ticari kâr amaçlarından dolayı *yeraltı* kültürüne aykırı olmakla eleştirilmiştir (Solomon, 2005: 9-10). Bu albümle birlikte Türkçe rap *yeraltı*ndan çıkma yolunda ilk adımlarını atmıştır. “Yeraltı Operasyonu”nda dört şarkısı yer alan Nefret adlı

²² İngilizce *underground*, ticari olarak CD veya kasetlerde piyasaya sürülmeyen müzik anlamında kullanılmıştır (Solomon, 2005: 4).

²³ Türkiye'den Statik, Nefret, Silahsız Kuvvet, Yener, Susturucu ve Almanya'dan Ses grubu.

²⁴ Ayrıca 2001 yılında albümün ikincisi değişen kadrosuyla yayınlanmıştır.

grup, üyeleri Ceza ve Dr. Fuchs, 2000 yılında, “Meclis-i Ala – İstanbul” isimli ilk solo albümünü ve ertesi yıl ikinci albümleri olan “Anahtar”ı yayınlamıştır. Şarkılarında İstanbul’un kentsel yaşamını ve Türk popüler kültürünün anlamsızlığını eleştirmesi, magazin programları ve ruhsuz olarak nitelendirdiği Türkçe pop müziği hedef alması, grubun taviz vermeyen tarzını yansıtmaktadır. Bu sayede, albümlerinin getirdiği rap müzik piyasasındaki başarıya rağmen, Nefret halen *yeraltı* kültürünün bir üyesi olarak görülmektedir. Grup, Dr. Fuchs’ın askere gitmesiyle dağılmıştır. Ancak grubun diğer üyesi Ceza, solo olarak rap yapmaya devam etmiştir ve grubun hiç olmadığı kadar popüler olmuştur. İkinci albümü olan “Rapstar” ile Cartel’den sonra en çok satan ikinci albüm ünvanını elde etmiştir. Albümde Sagopa Kajmer²⁵ ile birlikte söyledikleri “Neyim Var ki” isimli şarkı, 2000’lerin en çok dinlenen şarkıları arasında yer almaktadır (Kadıoğlu ve Özdal, 2020: 4-5). 2000’lerin başında Ceza ve Sagopa Kajmer’in başarısı pop müzik endüstrisinin ilgisini çekmiştir ve birçok insanı rap müzik ile tanıştırmıştır. Ceza, çeşitli pop sanatçılarıyla yaptığı düetlerle adını ve rap müziği daha da duyururken genel anlamda rap müzik yine ana akım medyada yeterince yer almamış ve *yeraltı* statüsünü korumuştur.

2017 yılında Ezhel isimli Ankaralı rapçinin “Müptezhel” isimli albümü çıkartmasıyla Türkçe rap sektöründe oldukça büyük bir değişim başlamıştır. Albümdeki şarkılarda baskın gelen *trap* türü²⁶ ve cannabis²⁷ tüketen, aşk hayatında sorunları ve gelecek kaygısı olan orta sınıf bir Ankaralı gencin günlük yaşamını ele almaktadır. Albümün yarattığı etki, rap müziğin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlamış ve kâr marjı olan bir türe dönüşmüştür. 2016 yılında çıkardığı “Günah Benim” isimli şarkısıyla adını duyuran Eypio ve *arabesk rap*²⁸ türünde şarkılar yapan Gazapizm’in şarkıları, Çukur isimli mahalle çetelerini konu alan bir dizide yer almıştır. Bunun yanı sıra başka diziler ve reklamlarda da kullanılmaya başlanan rap müzik, büyük müzik kayıt şirketleri tarafından fark edilmiş ve çektiği ilgi sayesinde daha büyük bir üretimin yolu açılmıştır. 2018 yılında Ezhel, Spotify yıl sonu listesinde en çok dinlenen sanatçı ünvanını elde etmiştir²⁹. Rap müzik, aynı dönemde autotune isimli ses ayarı teknolojisi ve karma içerikli

²⁵ Eski adıyla Silahsız Kuvvet, aynı yıl Cem Yılmaz’ın gişe rekorları kıran G.O.R.A. filminde “Al 1’de Burdan Yak” isimli şarkısı yer almıştır.

²⁶ Trap, rapin bir alt türü olarak kabul edilmekte ve Kanye West, Kendrick Lamar ve Drake isimli popüler Amerikalı rapçilerin müziklerinde karşılaşılmaktadır. Aynı zamanda Hip Hop ve elektro müziğin karması olan trap türü, bundan sonra üretilen rap şarkılarında daha baskın hale gelmiş, ancak çoğu “oldschool” rapçi tarafından eleştirilmiştir.

²⁷ Marihuana, bir tür uyuşturucu.

²⁸ Arabesk müzik ve rap müziğin karmasından ortaya çıkan tür.

²⁹ 2021 yılına kadar bu ünvanı elinde tutan Ezhel, 2022 yılında yerini UZI’ye devretmiştir.

trap türü sayesinde baskın pop dinleyicisi kesimine de hitap etmeye başlamıştır. Bu dönemde üretilen şarkılarda nakaratlar ön plana çıkmaktadır ve geleneksel olarak çok sayıda bölümden oluşan şarkılar artık kısalmıştır. Başlayan bu standartlaşma ticari amaç gütmektedir. Özellikle TikTok³⁰ gibi platformlarda paylaşılan kısa videoların arka planı olarak rap şarkılarının nakarat kısımlarına yer verilmektedir (Kadioğlu ve Özdal, 2020: 5-7).

1.2.4. Rusya’da Rap Müzik

Rusya’da rap müziğin ne zaman başladığını tam olarak söylemek oldukça zordur. Ancak, Rus rock tarihçisi ve gazeteci Aleksandr Kushnir’e göre ilk rap albümü Sovyetler Birliği döneminde 1984 yılında DJ Aleksandr Astrov ve Chas Pik³¹ grubu tarafından yapılmıştır. Ülkenin o dönemdeki durumundan dolayı yalnızca maddi imkânı olanların yurt dışı kaynaklı içeriklere erişimi bulunmaktaydı. Bu da rap müziğin ve Hip Hop kültürünün Amerika’daki ilk oluşumu gibi alt kesimin kendini ifade amaçlı kullandığı bir tür olarak Rusya’da ortaya çıkmadığını göstermektedir. Bu bağlamda, Rus rap yabancı kaynakları örnek alarak Hip Hop’un *breakdance* ve grafiti gibi unsurlarını da kullandığı görülmektedir. Hatta 1986 yılında “Papuga-86” adında *breakdance* türünde bir festival düzenlenmiştir. Aynı dönemde ülkeye yurt dışına çıkma imkânı olan kişiler³² tarafından yabancı dillerdeki rap şarkılarının getirildiği bilinmektedir. İlk Rus rap grubu olan D.M.J., 1985 yılında kurulmuş ve *breakdance* meraklıları ve parkur³³ ustalarından oluşmaktaydı. Aradan çok geçmeden 1989 ve 1991 yıllarında Bad Balance ve Malchishnik³⁴ isimli gruplar kurulmuştur. Bu gruplar, batı tarzı eğlence modasına uyduklarını ifade etmiş ve SSCB’de 1980’lerin sonunda hız kazanan batılılaşmanın bir parçası olmuşlardır. Bu çerçevede bu dönemdeki şarkılar çoğunlukla parti, zevk ve cinsel ilişki tutkusu ve kendini yücelten şarkılardan oluşmaktaydı. Ancak Malchishnik grubundan daha sonra ayrılan Del’phin³⁵, depresif bir gencin duygularını aktardığı depresif şarkılar da yazmıştır (Frolova, 2015: 9; Kukulin, 2020: 83).

1990’lı yılların ortalarında *yeraltı rap* oluşmuş ve sanatçıların şarkılarında depresyon, yalnızlık ve uyuşturucu bağımlılığı baskınlık kazanmıştır. Daha sonra

³⁰ Günümüzde, özellikle gençler arasında en çok kullanılan sosyal medya platformu.

³¹ Rus rock grubu.

³² 1996 yılında kurulan Big Black Boots isimli rap grubunun solisti bu dönemde Amerikan rapçilerinin eserlerini ülkeye getirdiğini söylemiştir.

³³ Şehirde bir noktadan diğerine en hızlı ve etkili biçimde ilerleme temelli beden eğitimi türü.

³⁴ Türkçesi “bekârlığa veda”.

³⁵ Türkçesi “yunus”, ayrıca bireysel kariyeri Rus rapinde önemli bir yere sahiptir.

Amerikan *gangsta rapin* etkisini gördüğümüz Rus Hip Hop’u gösterişçi, kendini yüceltme, cinsiyetçilik ve ezilenlerin isyanını ele almaya başlamıştır. Bu duruma rağmen Rus *gangsta rap*, Amerikan versiyonuna kıyasla açıkça ifade edilememekte ve tanımlanamamaktadır. Bunun nedeni olarak hali hazırda benzer bir tarzın Rus müziğinde bulunması gösterilmektedir. Öte yandan 1980’lerde SSCB’de çok satan ve popüler kültürün önemli bir ögesi olan *Rus chanson*’u ortaya çıkmıştır. Bu türdeki şarkılar 1960 ve 1970’lerin Sovyet popu, Sovyet göçmen restoran müziği, Yahudi, Çingene ve Rus halk müziklerinin melodik özelliklerini birleştirerek suçluların hayatını ele almıştır. Hapishane, suç ve topluma yeniden kazandırılma hikâyelerinin anlatıldığı bu müzik türü, 1920-30’lu yıllarda *blatnaya pesnia*³⁶ olarak ortaya çıkmış, 1990’larda düzenlenen müzik festivalleri sırasında *chanson* ismiyle anılmaya başlanmıştır. Bu değişim, suç propagandası yapma sorumluluğundan kaçınmak amacıyla televizyon ve radyo programcıları tarafından ortaya atılmıştır (Kukulin, 2020: 84).

Başlarda Moskova ve St. Petersburg gibi büyük şehirlerde oluşan Hip Hop kültürü yüzyılın sonuna doğru diğer bölgelere de yayılmıştır. 1990’ların sonunda yaygınlık kazanan *yeraltı* kültürü, Türkiye’de de olduğu gibi kâr amaçlı üretimi reddetmekte ve ticari popülerlikten uzak durmaktadır. Bu sayede *Rus chanson*’u ile yakınlaşan ancak suç temasından ziyade taşra gençliğinin sokak hayatı, maddi sorunları gibi konuları ele alan tür, birçok rapçi tarafından benimsenmiştir. Bunlardan biri olan Kasta grubu yalnızca kendini ifade etmeye değil, aynı zamanda ticari başarıya odaklanmış ve bu sebeple çoğu *yeraltı rap* şarkısına göre nispeten daha ılımlı şarkı sözleri kullanmıştır. *Yeraltı rap* ile hız kazanan isyan ve direniş söylemleri, 2000’li yıllara gelindiğinde Rus rapinde giderek artmıştır. Bunun yanı sıra, ticari ya da popüler rap müziğe de ilgi yoğunlaşmıştır. Bu türdeki ilk genç Hip Hop yıldızı olarak da adlandırılan ve ilk albümünü 2000 yılında henüz on yedi yaşındayken çıkaran Detsl, şarkı sözlerinde şehirli gençlerin tipik sorunlarını ele almıştır. Ancak albümde yer alan depresif ve saldırgan içerikli bir şarkıda ismi belirtilmeyen, düşmanlarından intikam alma durumu betimlenmiştir. Bu bağlamda *yeraltı* ve *chanson* türlerinin etkilerini, ticari başarı ve popülerliğe erişmesine rağmen bazı sanatçıların eserlerinde görmenin mümkün olduğu söylenebilir (Frolova, 2015: 10; Kukulin, 2020: 84-86).

³⁶ Türkçesi “suçluların şarkısı”.

Malchishnik grubunun eski üyesi Del'phin, 1998 yılında bireysel olarak çıkardığı depresif ancak soyut bir şiirselliğe ve gelişmiş ses yapısına sahip ikinci albümü olan “Glubina Rezkosti”³⁷ ile büyük ilgi görmüştür. Açık bir şekilde sosyal ve politik bir eleştiri sunmayan ancak modern özneliliğin şiirsel eleştirisini temsil eden albüm hakkında rock müzik eleştirmeni Iurii Iarotskii ünlü Kommersant gazetesinde, “Yılın en iyi Rusça albümü ile karşı karşıya olabiliriz” yazmıştır (Iarotskii, 1999’dan akt. Kukulin, 2020: 86). Bu çerçevede, 1998-2000 yıllarından itibaren Sovyet sonrası dönemde ilk defa rapin tanınması söz konusudur. 2000’lerin ortasına gelindiğinde Rus toplumunda artış gösteren protest ruh hali, rap müziği de bu alana yöneltmiştir. 2010 yılına gelindiğinde ise Rus rapisi fazlasıyla keskin bir politik tavır almıştır. Bunun sebebi, Lukoil’in³⁸ üst yöneticilerinden birinin karıştığı trafik kazasında karşı taraftaki sürücünün ölümü ile sonuçlanması ve yöneticinin hâkim tarafından suçsuz bulunmasıdır. Bu olay üzerine kazada ölen kişinin kız kardeşi, erkek arkadaşı rapçi Noize MC ile birlikte “Mercedes S666”³⁹ isimli şarkı ve hazırladıkları klibi yayınlamıştır. Şirket yöneticisine yönelik siyasi içerikli ve şiddetli suçlama içeren video, o yıllardaki rap klipleri için oldukça yüksek bir izlenme sayısı olan bir milyonu geçmiştir (Frolova, 2015: 11; Kukulin, 2020: 86-87).

Sosyal ve politik etkilerin yanı sıra, 2010 yılından itibaren rapin Rus popüler kültüründe önemli bir yer edinmesinde çeşitli etkenler mevcuttur. Bu yıllarda yaygınlaşan internet ve üretim ve dağıtım teknolojilerinin de sayesinde Rusya’ya yeni müzik türleri ve tarzlarının girişi hızlanmıştır. Ayrıca, gelişen sosyal medya platformlarında kurulan topluluklarda rap ve rapçiler hakkında içerik paylaşımı milyonları görmüş ve albümlere yapılan on binlerce yorum artık geleneksel medyanın tüketiciler üzerindeki etkisinin azaldığını göstermektedir. Sembolik olarak rapin Rus popüler kültüründe yer edinmesi, 25 Kasım 2015’de Oxxxymiron⁴⁰ isimli rapçinin sosyal medyada yaptığı paylaşımında Rus rapinin bağımsız ve gelişen bir türe dönüştüğünü duyurmasıyla ülkede en çok dinlenen tür haline gelmiştir (Ryzhkov ve Tkachuk, 2023: 208-209).

Popüler kültürün önemli bir ögesi olan rap müzik, görüldüğü üzere oluşumundan bugüne hızlı sayılabilecek bir gelişim yaşamıştır. Bunun temel etkisi olarak küreselleşme gösterilebilir. Dünyanın hemen hemen her yerine yayılan ve çoğu ülkede en popüler

³⁷ Başlıkta yapılan kelime oyunundan kaynaklı alan derinliği (fotoğrafçılık terimi) ya da sertliğin/şiddetin derinliği olarak çevrilebilir.

³⁸ Devlet destekli Rus petrol şirketi.

³⁹ Şarkının ismi, şirket yöneticisinin kullandığı lüks model Mercedes S500’e atıf olarak seçilmiştir.

⁴⁰ Rusya-Ukrayna savaşı sonrası başka rapçilerin de yanı sıra “yabancı ajan” olarak kabul edilmiştir.

müzik türü olan rap, Türkiye’de ve Rusya’da da bu konumda bulunmaktadır. Özellikle küreselleşme sayesinde sosyal medyanın yaygınlaşması ve toplum üzerindeki etkisinin artmasıyla, rap müziğın de yaygınlaşması ve aynı zamanda hızlı üretimine yol açmıştır. Küreselleşme, hızlı üretim ve tüketimin etkileri ve popüler bir müzik türü olmasından kaynaklı rap şarkılarının içerikleri, müziğın popüler kültüre ve hitap ettiğı kitleye etkisi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda popüler kültür olarak rap müziğın dilini incelemenin gerekli olduğu düşünölmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

POPÜLER KÜLTÜR ÖGELERİNDE DİLİN KULLANIMI

2.1. Dil ve Kültür

Birinci bölümde yer verilen kültür tanımlarından özetle, kültürün toplum ile ilk elden ilişkili olduğunu söylemek mümkündür. Kültür olmadan toplum, toplum olmadan kültür varlığını sürdüremez. Her toplumun kendine özgü değerleri, dini, dili, gelenek ve görenekleri, dünya görüşü, yaşam biçimi vb. unsurları bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi olan dilin, topluma ait kültürün oluşumu, gelişimi ve aktarımı açılarından ele alındığında işlevi, kullanım amacı ve önemini görmek mümkündür. Bu çerçevede dil ve kültür arasındaki bağlantı, kültürün aktarılması için dile, dilin de toplumun duygu, düşünce ve kendine özgü özelliklerini somutlaştırması için kültüre olan ihtiyacı karşılamaktadır. Kültürü aktaran dil, dili zenginleştiren ise kültürdür. Dil olmadan kültür sürdürülebilirliğini yitirir, nesiller arası kopmalar yaşanır ve bu durumda toplumsal dengeler büyük ölçüde olumsuz etkilenir. Kültür olmadan da dil gelişmez ve başka dillerden, dolayısıyla kültürlerden beslenmeye başlar. Bu durum da ise kültür yok olacak düzeyde değişime uğrar ve yine toplumsal dengeleri olumsuz etkiler. Böylece dil ve kültür arasındaki ilişkinin toplumun gelişimine yön verdiğini söylemek mümkündür (Göçer, 2012: 53-54).

Dil, sosyal bir varlık olan insanın toplum içinde varlığını sürdürme açısından en yaygın biçimde kullandığı iletişim ve etkileşim aracıdır. Burada bahsi geçen dil, yalnızca tat alma organından ziyade soyut bir kavram olarak sistemsal bir olgudur. Saussure'e göre bu olgu, yani dil yetisi (langage), kendi içinde toplumsal açıdan dil (langue) ve bireysel açıdan söz (parole) olarak ikiye ayrılmaktadır (İmer, 1990: 10). Saussure'ün yaptığı dil tanımına bakılacak olursa dilin hem dilyetisinin toplumsal bir ürünü hem de bireylerin kullanabilmesi için toplumda benimsenen zorunlu bir uzlaşımın bütünü olduğu aktarılmaktadır (Saussure, 1998: 38). Yapılan bir başka tanıma göre dil, "sözcüğün tam anlamıyla toplumsal bir olaydır" (A. Meillet'ten akt. Vardar, 1998: 15). Bu bağlamda dil, toplum için bir aracı görevi görmektedir ve temel kullanımı toplum içindeki bireyler arası iletişimi sağlamaktır.

Kültür ve dil, dolayısıyla toplum ve dil arasındaki ilişkiyi Vardar, “...insan demek, dil demektir, ama dil demek de, birçok bakımdan toplum demektir” diye ifade etmektedir (1998: 15). Bu ilişkiyi inceleyen interdisipliner bir alan olan toplumdilbilim veya toplumsal dilbilim⁴¹, aynı zamanda dilin toplum içerisindeki rolünü ve toplumda bulunan dilsel davranışların sosyal ve kültürel bağlamlar açısından hangi toplumsal faktörlerin etkisi altında bulunduğunu incelemektedir. Gelişimi eğitim politikalarına dayanan toplumsal dilbilimde, aynı dili konuşan farklı toplumlar arasındaki dil sorunlarını çözmeye yönelik uğraşlar sayesinde davranış ayrımları gözlemlenmiştir. 1960’lı yıllardan itibaren yaygınlaşan toplumsal dilbilim alanında öncü olarak görülen Edward Sapir ve öğrencisi Benjamin Lee Whorf’un oluşturdukları Sapir-Whorf hipotezi⁴², bu alandaki çalışmaların gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Daha sonrasında Basil Bernstein’in Eksiklik Kuramı⁴³, alandaki çalışmalara yeni bir bakış açısı ile yön vermiştir. Bu kurama gelen eleştiriler üzerine William Labov’un oluşturduğu Ayrılık Kuramı⁴⁴, toplumsal dilbilim çalışmalarında kullanılan kuramsal çerçeveyi zenginleştirmiş ve dünya çapında daha da yaygınlaşmasına yardımcı olmuştur (Güven, 2012: 56-57).

Toplum ve dili inceleme altına alan toplumsal dilbilim hızlı bir biçimde yaygınlaşmaya ve gelişmeye devam etmektedir. Bunun temel nedeni olarak küreselleşme gösterilmektedir. Şöyle ki, dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan bireyler, toplumlar ve devletler arasındaki iletişim ve etkileşimin birbirinden kopamayacak kadar artması ve anlık hale gelmesi olarak tanımlanabilen küreselleşme, bu artışı dile borçludur. Bu çerçevede, dünyayı küçük bir köy haline getiren küreselleşmeden ve bilişim teknolojilerinin gelişmesinden dolayı kültürlerarası iletişim ve etkileşim artmış, bu sayede kültürleşme süreci hız kazanmıştır. “Bu süreçte yerel kültürlerde baskın kültürlerin etkisi hemen göze çarpmaktadır” (Ateş ve Aytakin, 2022: 402). Bir kültürün temel yapı taşlarını oluşturan din, dil, gelenek görenek ve diğer öğeler gün geçtikçe

⁴¹ Toplumdilbilim ve toplumsal dilbilim benzeri başka tanımlar da mevcuttur (dil toplumbilimi, toplumbilimsel dilbilim vb.). Bu çeşitli adlandırmalar arkasında aslında farklı kuramsal alanlar olarak da kullanılmaktadır (İmer, 1990: 16). Ancak bu çalışmada toplumdilbilim ve toplumsal dilbilim metin içerisinde yapılan tanımına göre aynı amaç doğrultusunda kullanılmıştır.

⁴² Diğer adıyla linguistic determinism, Türkçede kültürel izafiyet veya dilsel görecelik olarak ifade edilmektedir (Güven, 2012: 56).

⁴³ Alt katmanın dil davranışını orta katmanınkinden ayıran özellik eksiklik olarak yorumlanmaktadır ve orta katmandakilerle aynı başarıya sahip olmak isteyen alt katman konuşucularının eksik olan dilsel nitelikleri olarak açıklanmaktadır (İmer, 1990: 21).

⁴⁴ Kuramın savunucularına göre dil kullanımları arasında bir eksiklik söz konusu değildir, tüm dil kullanımları ve türleri kendilerine özgü dizgeleri yansıtmaktadır (İmer, 1990: 43).

etkisini yitirmeye, kültürün üyeleri tarafından değer görmemeye başlamıştır. Bu durumların gerçekleştiği kültürlerde, küresel kültür baskın konumu sağlamaktadır ve bu durum oldukça büyük bir hızla devam etmektedir. Yukarıda belirtilen kültür ve dil arasındaki bağlantıdan dolayı bu süreç, küresel kültürün yaygınlık kazandığı kültürlerde dilin hızlı bir biçimde farklılaşması nedeniyle toplumsal dilbilimin kapsam alanı daha da genişletmiştir. Böylesine geniş bir kapsama sahip bu alan geniş ve dar olmak üzere kuramsal açıdan ikiye ayrılmaktadır. Dar anlamda toplumsal dilbilim Ebneter'e göre Bernstein Okulu, Labov'un ayrılık kuramı ve edimbilim ile etnometodoloji olarak tanımlanır. Geniş anlamda ise toplumsal yapı, kültür ve dil içeren bir üst kavram olarak açıklanmaktadır (İmer, 1990: 16-17). Böylece kuramsal açıdan çeşitlenen toplumsal dilbilim alanındaki çalışmalar, küreselleşme etkisiyle çok sayıda kültürün birbirinden etkilenmesine ve bu nedenle küresel bir kültürün ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Küreselleşmeden dolayı ortaya çıkan bu küresel kültür, daha çok popüler kültürden etkilenmekte ve küresel bir dile etki etmektedir.

2.2. Popüler Kültürün Küreselleşmeye Etkisi

Popüler kültür, on dokuzuncu yüzyıl kapitalizmi tarafından yaratılan kitle kültürünün ticari hedeflerinin gerçekleştirilmesi amacıyla ortaya çıkmıştır (Erdoğan, 2004: 3). Küreselleşme ise 1960'larda yalnızca bir fikir olarak ortaya atılmış ancak bu kavramın yaygınlaşması 1990'lı yıllarda ülkeler arası ticaretin artış göstermesi ve teknolojik yenilikler sayesinde sosyal ilişkilerin de artmasıyla gerçekleşmiştir (Ateş ve Aytekin, 2022: 398). Popüler kültürün etkisi altında, küreselleşmeden doğan küresel kültür, her geçen gün daha da yaygınlaşmaktadır. Küreselleşmenin toplumu olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkilemesi çeşitli bağlamlarda ele alınabilen popüler kültür aracılığıyla gerçekleşmektedir. Popüler kültür, sanattan edebiyata, kitle iletişiminden eğitime, yiyecek ve içecekten kıyafet ve dış görünüşe, tiyatrodan teknolojiye günümüzde birçok alana yayılmıştır. Bu alanlar sayesinde küreselleşme ve dolayısıyla küresel kültürün yaygınlaşması hız kazanmaktadır. Popüler kültürün etkisi altında küresel kültürün yaygınlaştığı toplumlar kültürel açıdan değişikliklere uğramaktadır. Bu durumun dilsel boyutunu incelemek için toplumsal dilbilime ihtiyaç duyulmaktadır.

2.2.1. Sosyal Medya

Küresel kültürün etkilerini arttıran bir araç olarak, dünya çapında 5,04 milyar⁴⁵ kullanıcıya sahip sosyal medya uygulamaları gösterilebilir. Küresel nüfusa oranla bu sayı %62,3'tür. Türkiye özelinde %66,8 olan sosyal medya kullanıcısı oranı, Rusya'da ise %73,5'tir. Küresel bağlamda günlük ortalama 2 saat 23 dakika olan sosyal medyada geçirilen süre, bu mecraların kullanıcıları üzerindeki etkinin oldukça büyük olduğunu gözler önüne sermektedir. Bu durumun temel nedeni, sosyal medya platformlarında paylaşılan içeriklerin geleneksel kurgu temelli televizyon programlarına kıyasla doğal görünmeleri ve kişisel olmalarından kaynaklanmaktadır. Ayrıca bu araçlar, kolay ve anlık erişim sağlamalarından dolayı gitgide daha fazla ilgi görmektedirler. TDK Güncel Türkçe Sözlük'te sosyal medya, "genel ağda oluşturulan sosyal ağlar üzerinden kullanıcılar arasında görsel ve işitsel malzeme paylaşımını, bilgi aktarımını, haberleşmeyi sağlayan iletişim ortamı" olarak tanımlanmaktadır. Bu doğrultuda, çeşitli kullanım amaçlarının baskınlık gösterdiği birçok sosyal medya platformu bulunmaktadır. Bu çalışmada en popüler sosyal medya platformları arasında bulunan TikTok⁴⁶, Instagram⁴⁷, X⁴⁸ ve YouTube⁴⁹ platformlarındaki paylaşımların küresel kültüre olan etkileri incelenecektir.

Tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgını, insanları evlere kapatmış ve bu durum sosyal medya kullanımında büyük bir artışa neden olmuştur. Özellikle TikTok isimli sosyal medya platformunda meydan okuma (challenge) adı altında çeşitli akımların (trendlerin) yaygınlaşması, bu platformu kullanan bireylerin ve toplumların diğer kültürleri tanımalarına imkân tanımıştır. Kullanıcı etkileşimi temelli bu platform, paylaşılan içeriklere yorum yapma ve çeşitli ifadelerle tepki verme olanağı sağlamaktadır. Bu yorumlar ve tepkiler, çoğunlukla "emoji" adı verilen piktogramlar şeklindedir ve içeriği paylaşan kullanıcı ile izleyen aynı dile sahip olmamasına rağmen karşılıklı anlaşılabilen bir iletişim kurulmasına olanak sağlamaktadır. Bunların yanı sıra çeşitli videoların seslerinin alınıp başka videolarda da kullanılması bir videodan ziyade onun sesinin bir akım olmasına yol açmaktadır. Örneğin, bir videoda geçen "viddansız kötü

⁴⁵ Digital 2024. We Are Social. (n.d.). <https://wearesocial.com/us/blog/2024/01/digital-2024/>

⁴⁶ 2016 yılında piyasaya sürülen kısa videolar paylaşımı üzerine kurulmuş Çin menşeli sosyal medya platformu.

⁴⁷ 2010 yılında fotoğraf paylaşımı temelli kurulan ve 2012 yılında Facebook tarafından satın alınan platform.

⁴⁸ 2006 yılında Twitter adıyla kurulan yazı paylaşım içerikli sosyal medya platformu (2023 yılında adı X olarak değişmiştir).

⁴⁹ 2005 yılında kurulan video içerik paylaşım temelli sosyal medya platformu.

anne, ‘evil’, İngilizce olarak şeytan” söylemi birçok videoda yer almıştır. Akım haline gelen bu söylemde geçen ifadeler bakıldığında ise hem kültürel ve toplumsal hem de dilsel sorunların olduğunu söylemek mümkündür. Böylece sosyal medya içeriklerinin toplumsal dilbilim açısından incelenmesi gerektiğini söylemek mümkündür.

TikTok’un yaygınlaşmasıyla daha da bozulan dil kullanımları aslına bakılırsa daha önceki sosyal medya platformlarında fark edilmeden başlamıştır. Örneğin, içerikleri platformun ilk yıllarında yalnızca yazıdan ibaret olan X’te (eski adı ile Twitter) her paylaşımda en fazla 140 karakter kullanılmaktaydı. Bu durum çeşitli kısaltmalara yol açmaktaydı ve yapılan bu kısaltmalar zamanla gündelik dilde de yer edinmiştir. Örnek olarak rezerve etmek anlamında “rez almak”, doğru yerine “doru”, efsane yerine “efso” ve aşkıma yerine “aşko” kullanımları verilebilir. 2017 yılında platformun karakter sayısını 280’e çıkartmasına rağmen bu kısaltmalar halen kullanılmaktadır. Kısaltmalar yanı sıra birçok yabancı kelime kullanımı da söz konusudur. Örneğin, X uygulamasında yapılan paylaşımların adı “tweet”dir ve bu uygulamada paylaşım yapmak anlamında “tweet atmak” “tweetlemek” ifadeleri kullanılmaktadır. Platformun adının 2023 yazında X olarak değiştirilmesine rağmen bu ifadeler halen kullanılmaktadır. X platformunda karşılaşılan ve gündelik dile de giren kısaltmalar aynı zamanda fotoğraf paylaşım platformu Instagram’da da bulunmaktadır. Yapılan paylaşımların altına eklenen yorumlarda aynı diğer sosyal medya platformlarında olduğu çeşitli kısaltmalar, yabancı kelimeler ve emoji kullanımları ile karşılaşmak mümkündür. Sosyal medya platformlarının yorum kısımlarında kullanılan dil ödünclemeleri özelinde 2019’da İsmail Çoban tarafından yazılan makalede incelenmiştir. Makalede video paylaşım platformu YouTube’daki 10 popüler video incelenmiş ve harf düzeyinde hatalar, Türkçe Sözlük’te yer almayan sözcükler, alıntı sözcüklerin yazımında karşılaşılan hatalar, Türkçe ve yabancı dilde kısaltmalar tespit edilmiştir.

Instagram fenomenlerinin (influencer) milyonlarca kişinin izlediği paylaşımlarında kullandıkları dil de içerisinde fazlasıyla neolojizm ve çeşitli kullanım bozuklukları içermektedir. Örneğin, yukarıda bahsi geçen “aşko” gibi birçok hitap şekli yaygınlaşmış ve gündelik dilde de yer edinmiştir. Çeşitli alanlarda popülerlik kazanan sosyal medya fenomenleri aynı zamanda bu alanları daha popüler hale getirmişlerdir. Daha önceleri de gündemde olan ancak bugünlerde üzerine daha çok konuşulan ve toplum üzerinde etkisi yaygın bir biçimde hissedilen astroloji örnek olarak verilebilir. Astroloji alanında fenomenler, burçlar ve gezegenlerin konumlarına göre yorumlar yapmakta,

tarot, kahve gibi çeşitli fallar bakmakta ve danışmanlık hizmetleri vermektedirler. Bu kişiler sayesinde “eril enerji”, “dişil enerji”, gerçekleşmesi istenen bir şey için “aldım kabul ettim”, “777” ve “manifest” gibi bazı kullanımlar gündelik dilde de yer edinmiştir. Çeşitli bağlamlarda kullanılan bu ifadeler hali hazırda dilde bulunan sözcükler yerine kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca kimi ifadelerde yabancı sözcük kullanımından dolayı anlam farklılıklarıyla da karşılaşılmaktadır. Örnek olarak “inşallah”, “umarım” sözcükleri yerine bildiri anlamına gelen manifesto sözcüğünden türetilen “manifest” sözcüğünün kullanılması verilebilir. Bu yeni kullanımlar oldukça hızlı bir biçimde dilimizde yer edinmiştir. Hatta dildeki eski ifadeleri kullanan bireyler sosyal mecralarda dışlanmaya maruz kalmaktadırlar.

Sosyal medya platformlarında kullanılan dil ile alakalı bir diğer konu da argo ve küfür kullanımudur. Anonim hesapların yaptıkları paylaşımlarda hakaret amaçlı küfür kullanımı söz konusudur. Dünyanın çeşitli ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de yapılan sosyal medya kanunları düzenlemeleri sayesinde küfür kullanımı engellenmeye çalışılmaktadır. Ayrıca sosyal medya platformlarının kullanım koşullarında da değişikliklere gidilmiş; argo, küfür, hakaret ve nefret söylemleri gibi birçok kullanımın önlenmesi için adımlar atılmıştır. Bu kullanımları yapan hesaplar, platformlar tarafından kısıtlanmakta ve gösterim sayısı azaltılmaktadır. Bu sayede sosyal medyada daha temiz bir dil kullanımı hedeflenmektedir. Tüm bunlara rağmen, sosyal medya uygulamalarında halen bu tür ifadelerle karşılaşmak mümkündür. Söz gelimi, sosyal medya kullanıcıları uygulamaların algoritmalarında gözükmeyecek şekilde, * (asterisk) sembolünü sözcüklerin arasına yerleştirerek (or*spu çocu, p*ç), bazı harfleri kullanmayarak ve çeşitli kısaltmalar (amk, aq, sie) sayesinde bu söylemlere devam etmektedirler. Bu durum sosyal medya platformlarında uygunsuz ifadelerle karşılaşma olasılığını arttırmaktadır.

2.2.2. Diğer Alanlar

Sosyal medya uygulamalarının yanı sıra küreselleşmenin dili etkilediği farklı alanlar da bulunmaktadır. Bunlardan biri olan yiyecek içecek sektörü, özellikle hazır yemek (*fast food*) zincir restoranları ve kafelerin yerini alan kahveciler (Starbucks, Caribou vd.), çeşitli kültürel değişiklere yol açmaktadır. Kolay ve hızlı erişilebilirliği sayesinde *fast food* restoranları toplumda büyük ilgi görmektedir. Son yıllarda geleneksel Türk yiyeceklerinin de bu zincir markalar tarafından üretilmeye başlanması ile birlikte Türk lezzetleri (pide, dürüm, döner vb.) satışı yapan *fast food* restoranları sayısında artış

görülmüştür. Bu restoranların kültürleşmeye etkisi, dil değişiminden ziyade kültürel zenginlikler üzerinedir. Starbucks⁵⁰ ve benzeri yabancı gel-al kafeler ise dil üzerinde daha fazla etki yaratmaktadır. Örneğin Starbucks isimli Amerikan asıllı kafede üç farklı bardak boyu bulunmaktadır. Bunlar; tall, grande, venti⁵¹ olmak üzere yabancı isimlere sahiptir. Mağazada sipariş verirken Türkçeleri de (küçük, orta, büyük) kullanılabilmesine rağmen menülerde bu şekilde ifade edilen boyutlar çoğu müşteri tarafından kullanılmamaktadır. Starbucks'ın popülerleşmesiyle üçüncü nesil kahve adı verilen kahve zincirleri de yükselişe geçmiştir. Bu sayede birçok yabancı şirket Türkiye'de mağaza açmakta ve aynı türde yeni yerli kafeler açılmaktadır. Amerikanvari bir tasarımı olan Mackbear⁵² isimli kafe de bunlardan biridir. Yerli bir şirket olmasına rağmen adı İngilizce ve kafenin içi vahşi batı temalı bir tasarıma sahip ve menüleri de yine İngilizcedir.

Yapılan bu tercihlerin popüler kültüre ayak uydurmak ve kâr elde etmek amacıyla olduğu söylenilebilmekte olup benzeri başka mağazaların da bulunması ve her geçen gün daha da artması söz konusudur. Bu bağlamda, ülkemizde hem yabancı hem yerli mağaza isimlerinin çoğunlukla İngilizce oluşu da vurgulanmalıdır. Latin alfabesi kullanılmayan ülkelerde (Rusya, Japonya vd.) restoran ve kafe isimleri ülkelerin kullandıkları alfabeye yazılmaktadır. Her ikisinin de Latin alfabesi kullanmasına rağmen farklı okunuşlara sahip olan İngilizce ve Türkçe, Türkiye'de hem yanlış telaffuza hem de dilin söz varlığının değişmesine yol açmaktadır. Çeşitli kelime oluşturma yöntemleri aracılığıyla kurulan, isimleri İngilizce olmayan mağazaların bile yabancı oldukları düşünülmektedir. Bu duruma örnek olarak kaynaştırma (blending) yöntemi kullanılarak ortaya çıkan Mado, Maraş Dondurmaları'ndan türetilmiştir⁵³. Kısa ad oluşturma (acronym) yöntemiyle oluşturulan mağaza isimlerindeki bazı kısaltmalar İngilizceye olan benzerliğinden ötürü farklı telaffuz edilmektedir (HD İskender⁵⁴ restoranının adındaki HD'nin açılımı Hakan Demirağ olup çoğunlukla yüksek çözünürlük anlamına gelen İngilizce high definition ifadesinin kısaltması gibi okunmaktadır).

Yabancı isim kullanan mağazalar yalnızca restoran ve kafelerle sınırlı olmayıp aynı zamanda kitap ve kırtasiye, ev dekorasyonu ve giyim mağazalarında da

⁵⁰ 1971 yılında Amerika'da kurulan ve günümüzde 65 ülkede mağazası bulunan (Türkiye'de 685 mağaza) kahve şirketi. <https://www.starbucks.com.tr/about-us/>

⁵¹ Tall sözcüğü İngilizce uzun anlamına gelirken küçük boy için, grande İspanyolca'da büyük anlamında ancak orta boy ve venti İtalyanca yirmi anlamına gelirken büyük boy kahve için kullanılmaktadır.

⁵² 2010 yılında Türkiye'de kurulan kahve şirketi. <http://www.mackbearcoffee.com/hakkimizda/>

⁵³ <https://mado.com.tr/dunden-bugune/>

⁵⁴ <https://www.linkedin.com/company/hd-iskender/about/>

görülebilmektedir. Avva, Colin's, D&R, DeFacto, English Home, Gratis, Mudo, Sneaks Up ve daha nice marka örnek olarak verilebilir. Söz gelimi bu mağazalardan biri olan Boyner ilk başlarda Türkçe isim kullanıp sonrasında daha geniş kitlelere hitap edebilmek için ismini değiştirmiştir⁵⁵. Diğerleri ise bugün kullandıkları isimlerle kurulmuştur. Marka isimlerinin yanı sıra, sürekli değişen moda sayesinde de gündelik hayatımıza giren yabancı kelimeler de bulunmaktadır. Her yıl yeni ürünlerin satışını sağlamak amacıyla yeni moda tasarımları ortaya çıkmakta, bu alanın sürekliliğini ve bireylerin tüketim zincirine dâhil olmalarını temin etmektedir. Örnek olarak verilebilecek termal giyim ürünleri, soğuk havada sıcak tutma özelliği sebebiyle bu isme sahiptir. Ancak Türkçe Sözlük'te termal ifadesinin bu anlamı bulunmamaktadır⁵⁶. Bir başka örnek olarak son yıllarda moda olan geniş kesim kıyafetlerin *oversize* olarak adlandırılması ve çoğunlukla bu İngilizce kullanımın rağbet görmesi verilebilir. Önceki bölümde de bahsedildiği üzere Hip Hop kültürünün benimsediği giyim tarzında yer alan geniş kesim kıyafetler, bu kültürün popülerleşmesiyle yaygınlaşmıştır. Burada müziğin modaaya olan etkisi söz konusudur. Bu durum popüler kültürün kendi ürünlerini pazarlamak ve dahası öne çıkarmak için uyguladığı bir yöntem olarak da görülebilmektedir.

2.2.3. Popüler Müzik

Hip Hop kültürü popüler kültür içerisinde yer almasını bileşenlerinden biri olan rap müziğin dünya çapında müzik listelerinde ilk sıralarda bulunmasına borçludur. Birinci bölümde bahsedildiği üzere Hip Hop kültürünün ve rap müziğin ortaya çıkışı, yaygınlaşması ve popülerleşmesi; ilk başlarda azınlık bir kültür olarak ortaya çıkmasına rağmen zamanla popüler kültürün etkisi altına girip günümüzde küresel çapta bir etkiye ulaştığı söylenebilir. Türkiye'de ve Rusya'da rap müzik ilk üretilmeye başlanmasından itibaren oluşan bir *yeraltı* kültürü bulunmaktadır. Ancak buna rağmen Spotify verilerine göre 2020 yılından itibaren her iki ülkede de en çok dinlenen müzik türü haline gelen rap, popüler kültürün etkisi altına girmiştir.

Popüler kültürün etkisi altına giren ve ilk zamanlarına göre büyük değişiklik gösteren tek müzik türü, rap değildir. Son yıllarda gerçekleşen bu durum öncesinde çeşitli müzik türleri de popüler kültüre dâhil olmuştur. Popüler kültürün etkisi altına giren müzik

⁵⁵ Örnek olarak Boyner markası ilk açıldığında Çarşı ismini kullanmaktaydı (<https://kurumsal.boyner.com.tr/boynerin-hikayesi>).

⁵⁶ Türk Dil Kurumu. (t.y). termal. İçinde Güncel Türkçe Sözlük. Erişim tarihi: 12 Ocak, 2024, <https://sozluk.gov.tr/>

türleri şarkı sözlerinden ziyade daha çok ritim odaklı olmaya başlamış ve tıpkı popüler kültür gibi temel amacı eğlendirmek olmuştur. Kültür endüstrisinin bir ürünü olan popüler kültür ve sırasıyla oluşturduğu popüler müzik olgusunun dinleyiciyi pasifleştirdiği düşünülmektedir. Derin düşüncelere yöneltmeyen sözleriyle dinlemesi kolay olan popüler müzik, dinleyicilerinin boş zaman ve müzik alışkanlıklarını değiştirmekte ve bireylerin tüketim alışkanlıklarını da etkilemektedir (Tan, 2021: 149-150). Ayrıca Bugorkova'nın makalesinde belirtildiği üzere “müzik sosyolojisindeki çoğu temel bilimsel teoriye göre pop müziğin bir bakıma ilkel ve anlamsal açıdan yoksun olduğu düşünülmekte, bunun sebebi olarak ise araştırmacılara göre müzik endüstrisinin temel amacı ürünlerinden kâr elde etmektir” (2022: 105).

Bir yaşam tarzı göstergesi olarak müzik, bireylerin kendi ruh hallerine, hislerine, düşüncelerine, dünya görüşlerine göre müzik türlerini tercih etmelerine sebep gösterilebilir. “Özellikle Rock, Metal, Hip-hop, Klasik Müzik ya da arabesk gibi türlerin kimi dinleyicileri için, ilişkili oldukları müzik türlerinin kendi yaşam biçimlerinin önemli bir simgesi olduğunu söylemek yanlış olmaz” (Çerezcioglu, 2013: 165). Bahsi geçen türler birbirleri arasında yalnızca müzikal ezgi bakımından değil aynı zamanda sözleri bakımından da farklılık göstermektedir. Bu müzik türleri ilk ortaya çıktıkları zamanlarda özerkliklerini korumakta ancak zaman geçtikçe popüler kültürün bir parçası haline gelmişlerdir. 1950’li yıllardan itibaren pop müzik olarak da adlandırılan popüler müzik, bütün popüler müzik türlerini içerisine almaktadır. Ancak pop müzik kavramı daha çok güncel ve eğlendirici aynı zamanda geçici ve basit bir tür olarak da görülmektedir (Çiftçi, 2010: 153-154). Bu bağlamda popüler kültürün etkisi altında popüler müziklerin standartlaşmasından söz edilebilir.

2.2.3.1. Türkiye’de Popüler Müzik

“Theodor W. Adorno’nun Perspektifinden Popüler Türk Müziğinde Standartlaşma Sorunsalı” isimli popüler Türk müziğindeki standartlaşmanın varlığını sorgulamak amacıyla yapılan araştırmada, 2015 yazında radyolarda en çok yayınlanan 10 şarkı seçilmiş ve biçimsel, (sözlerinin) içerik ve video kliplerinin biçimsel analizi yapılmıştır. Biçimsel inceleme sonucunda 7 şarkının yüksek tempoya sahip olduğu dolayısıyla benzer ritimleri olduğu görülmektedir. İçerik incelemesi sonucunda, 10 şarkının da aşk temalı olduğu tespit edilmiştir. Sonuç kısmına bakıldığında, şarkılarda sevgi, aşk ve cinselliğin metalaştırılması, benmerkezci bir birey olmanın dayatılması ve

şiddetin ciddi boyutlarda olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda, popüler Türk müziği standartlaşmayla kalmayıp aynı zamanda aşkı ve cinselliği tüketim ürünü olarak göstermekte, egoyu ön plana çıkarmaktadır. Bu sayede dinleyicilere kendilerinin en üstün oldukları düşüncesini benimsetmekte, aşk temalı olmalarına rağmen şarkı sözlerinde şiddet içerikleri sunmakta ve bu durumu normalleştirmektedir. Video kliplerin biçimsel incelemesinde ise dış mekân çekimleri ve dans koreografileri aracılığıyla benzerlik oluşmasının yanı sıra cinsellik de etkide bulunmaktadır (Kuyucu, 2016). Yapılan bu araştırmaya göre Türk pop müziğinin hem yapısal hem de içerik açısından standartlaştığı görülmektedir.

2.2.3.1.1. Türkçe Rap

İçerik açısından standartlaşan çeşitli müzik türlerinden oluşan Türk Pop'una günümüzde rap şarkıları da dâhil olmuştur. Türkiye'de ilk oluştuğu yıllarda bir kendini ifade ve protesto aracı olarak kullanılan rap müzik günümüzde daha çok eğlence amaçlı kullanılmaktadır. Türkiye'ye gelmeden önce de Almanya'da oluşan Türk rapinin ilklerinden Cartel grubunun 1995 yılında yayınlanan ilk albümünde yer alan aynı isimli⁵⁷ şarkısında geçen şu sözler bu duruma örnek olarak gösterilebilir:

Her gün savaş caddeler kan

Kan bile kırmızı değil, karakan

...

Karakan geri geldim buraya

Hakkınızı arayıp sormaya

Geride kalanları uyarmaya

Berber olup Cartel'i kurmaya

...

Konuş da söyle de susma da sende

Problemin çözümü bizde ve bende

⁵⁷ <https://genius.com/Cartel-tur-cartel-lyrics>

Yabancıysın diye seni ezemesinler

Burada bahsi geçen durum Almanya’da yaşayan gurbetçilerin saldırılara maruz kalmasına karşın seslerini çıkarıp birlik olup haklarını aramaları gerektiğidir. Ayrıca şarkıda yer alan saz ve darbuka melodileri rap müziğe Türk müziksel yapıların eklenmesini sağlamıştır. Avrupa’da bu dönemde Türkçe rap Oriental Hip-Hop⁵⁸ olarak bilinmektedir. Günümüzde popüler kültürün etkisi altında bir rap parçası örnek verilecek olursa 2024 Ocak ayında çıkan “Doğuştan Beri Haklıyım (tmm)”⁵⁹ adlı şarkının bazı sözleri şu şekildedir:

Gördüm manitayı mekanın çıkışta

Camı açtım, hmm, acil yanaştım

O da hasta oldu ilk bakışta

Dedim ki “Sus, hemen gidelim aşkım”

Acil radyoda sesi açtım

Çalıyo' Lvbel C5 "GAZ PEDAL"

Kız dedi "Bu şarkıyı çok seviyorum"

Aşkım, vallahi sana helal

...

Noluyo' sana kızım? "Öl" demeler

Yaptın Insta'dan bana göndermeler

Bıraktığımda bana "Dön" demeler

"Dön" demeler, bana "Dön" demeler

Senin unuttum ismini, neydi ya?

(Pff) Bana neydi ya?

Benim kızların hepsi de Barbie, ya

⁵⁸ Almanya’da “Orientalisches Hip-Hop” olarak adlandırılmaktadır (Doğu Hip-Hopu).

⁵⁹ <https://genius.com/Lvbel-c5-dogustan-beri-hakliyim-tmm-lyrics>

Baba çok harbi, ya (Baba çok harbi, ya)

Lvbel C5 mahlaslı Burak Bodur isimli sanatçının çoğu şarkısında olduğu gibi bu şarkısında da daha çok kendini öven söz kullanımıyla karşılaşılmaktadır. Bunun yanı sıra kendi şarkılarından bahsetmesi ve kız arkadaşının kendine “dön demesine” karşın “bana neydi ya?” ve “benim kızların hepsi de Barbie” gibi sözleriyle aşırı bir benmerkezci yaklaşım ve kadınlara yönelik aşağılayıcı sözler bulunmaktadır. Aralarında yaklaşık otuz yıl olan aynı müzik türündeki bu iki şarkının sözlerinde görülen bu değişim günümüz popüler müziğine dayandırmak mümkündür. Bunun sebebi olarak günümüz pop müziğinde Kuyucu'nun (2016) makalesinde de bahsedildiği üzere daha çok aşk ve cinsellik, şiddet unsurları ve ego ön planda bulunmaktadır.

Rap şarkılarındaki bu değişim elbette bir anda ortaya çıkmamıştır. Türkçe Rap müziğin popüler müzik olarak ön plana çıkan ilk albümü “Müpthezel”, şarkıcı Ezhel tarafından 2017 yılında piyasaya sürülmesinden itibaren Türkçe rap müziğe yeni bir kitle eklemiştir. Albümdeki “Alo” adlı şarkıya “Yine günlerden bir gün ben kaldım harman”⁶⁰ diyerek esrara duyduğu hasretten bahsederek başlayan şarkıcı, şarkının devamında ise halk arasında torbacı olarak bilinen uyuşturucu satıcısı ile iletişimini ve polislerden kaçmasından bahsedilmektedir. Şarkıya konu olan uyuşturucu bağımlısı bir gencin uyuşturucu temin etmesi, her ne kadar rap müzikte karşılaşılan bir tema olsa da kötü örnek oluşturduğu gerçeğini değiştirmez. Albümdeki bir başka şarkı olan “Şehrimin Tadı”nda⁶¹ Ankara'yı anlatmış ancak genelde bir şehre yönelik yazılan şarkılardaki gibi övgü sözlerinden çok şarkının nakaratı Ankara'nın kötü yönlerine vurgu yapılmaktadır.

Ah, karanlık çöktüğünde (Karanlık çöktüğünde)

Koktuğunda kömür so-kak (Koktuğunda kömür sokak)

Şehrimin tadı ağzımda yine; is, pas, kir, kömür, plastik, çöplük, lastik, egzoz, esrar

Şarkıda Ankara'nın eleştirilmesi, rap müziğin sosyal, ekonomik ve politik sorunları dile getirme temelinden kaynaklıdır. On iki şarkıdan oluşan albüm *oldschool* (sözlerin ön plana çıkması) adı verilen eski rap müziğe kıyasla *newschool* olarak tanımlanan yeni nesil rap müzik tarzında olup (sözlerden ziyade ritmin daha ön plana çıkması) rap müziği genel dinleyiciyle buluşturmuştur. Bu albüm Türkiye'de rap müziğin

⁶⁰ <https://genius.com/Ezhel-alo-lyrics>

⁶¹ <https://genius.com/Ezhel-sehrimin-tad-lyrics>

popülerleşmesine yol açmış, Türkçe rapin pop müzik olarak adlandırılmasını, medyada daha sık yer alması ve plak şirketlerinin bu tarz müziğin çok dinlendiğini fark etmesi sonucunda onu bir tüketim ögesi haline getirmesini sağlamıştır.

Bir tüketim ürünü haline gelen rap müzik artık sorunları dile getiren bir araçtan çok eğlence sağlayan bir müzik türü haline gelmiştir. Ezhel'in albümü sonrasında yayımlanan şarkılar da sözleriyle ve ezgileriyle bu durumu desteklemektedirler. Ben Fero mahlaslı Ferhat Yılmaz'ın 2019 yılında çıkardığı "Orman Kanunları" albümünde yer alan "Demet Akalın"⁶² isimli şarkıda bir olay örgüsü ya da hikâye anlatımı söz konusu değildir. Aksine birbirinden bağımsız mısralar ile dolu şarkı ritmiyle öne çıkmaktadır ve temel dinlenme amacı eğlence ve dans olmuştur. Şarkının bazı sözleri şu şekildedir:

Hava kapalı ama akalım

Arabaya bindim, yürü bakalım

Tabi radyomuzda yine Demet Akalın

Bi' kez olsun bizi çalmadın adamım

...

Baba çal, bizi çal (Çal), bizi de bi' çal

"ORMAN KANUNLARI" dedik DJ kardeş, seçip al

Biraz bal, tarçın, zencefil ya da zerdeçal

Hızlı gecelerde lakabımız "Kara Gergedan" (Brrs)

Ara verme lan, şarkılara sen devam

Cer'yan yine gidik bro, Güzelbahçe, Kerbela (Kerbela)

Yeah, tamam, geldi, yazdım anbean

Bizi zenci diye çalmadılar radyolarda lan (Çal ulan!)

Ben susmam devam (Go), herkes kan revan (Kan)

Görse beni "Helal" derdi Nelson Mandela (Boss)

⁶² <https://genius.com/Ben-fero-demet-akaln-lyrics>

Verse'im şeker gibi Schokolade, marmelat (Yum)

Bi' lokmadan bozmaz seni hadi al ye bak

Şarkıda rap müziğin radyolarda çalınmamasından yakınan Fero, en çok çalınan pop müzik sanatçılarından Demet Akalın'ın adını ve albümün adını (Orman Kanunları) şarkıda geçirip ayrıca zenci olduğu için çalınmadığını söyleyip popülerlik beklentisi içinde olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda pop müziğin vazgeçilmezi olan kendini övmekten de geri durmayan şarkıcı lakabının "Kara Gergedan" olduğunu, Nelson Mandela'nın kendisiyle gurur duyacağını ve şarkı sözlerini⁶³ övmektedir. Şarkının dillendirdiği tek sorun, rap müziğe radyolarda yer verilmemesidir⁶⁴. Bunun haricinde ne bir sosyal ne ekonomik ne de politik bir sorundan bahsedilmemektedir. Ayrıca, "Demet Akalın" şarkısı Ben Fero'nun en çok dinlenen şarkısıdır. Bunun yanı sıra 2019 yılında yayımlanan albüm sonrası yalnızca üç single⁶⁵ ve bir EP (Extended Play)⁶⁶ albüm çıkaran şarkıcı edindiği bu popülerliği devam ettirememiştir.

Rap müzikte oldukça önemli bir yere sahip hikâye anlatımı sosyal, ekonomik ve politik sorunların dile getirilmesi için gerekli zemini hazırlamaktadır. Güncel rap müzikte pek sık karşımıza çıkmayan bu durum Türkçe rapin popülerleşmesinden önce çok daha yaygın bir haldeydi. Örneğin, Türkçe rapin öncülerinden sayılan Ceza ve Sagopa Kajmer birlikte söyledikleri 2004 yılında Ceza'nın çıkardığı "Medcezir" albümünde yer alan "Neyim Var Ki"⁶⁷ adlı şarkıda çeşitli sorunlara değinirken bunu bir hikâye anlatımı tarzında gerçekleştirmişlerdir.

[Verse 1: Ceza]

Bir bahçemiz var; bir taraf çiçekli, bir tarafsa çöl

Bir tarafta gökkuşağı, öbür tarafsa kör

Sınırdaki kalmışlardanız biz, hep sınıfta kalmışlardan

Çok uzaktayız, sıkıntı çekmişlere yakın bir yerde

⁶³ "Verse'im şeker gibi Schokolade, marmelat (Yum)", burada geçen verse sözcüğü rap şarkılarında yer alan bölümlerin adıdır.

⁶⁴ 19 Şubat 2024 itibarıyla Youtube platformunda 419 milyon ve Spotify platformunda 65 milyon dinlenme sayısına ulaşan şarkı, sözlerinde yakınılan radyolarda çalınmama durumundan pek de mustarip görünmemektedir.

⁶⁵ Tek şarkıdan oluşan albüm.

⁶⁶ Genelde 4-5 şarkıdan oluşan mini albüm.

⁶⁷ <https://genius.com/Ceza-neyim-var-ki-lyrics>

Çölde kazanılan zaferler hepsi kanla yazılır
 Ahmak olmasaydın insan, tüm zaferler dostça kazanılırdı
 Her gün doğumundan gün batımına
 Her geceden gündüze işlenen bir suç var
 Her bi' yerde bahçemiz var
 Cümle derde ol deva diye dua ederdi günde bin defa
 Fayda yok, bu çok fena, çare yok
 Bu bir bela, sanki yoktu başta
 Hepsi kalsın aleminde Sagopa ve Ceza, Rap için bir pranga
 ...

[Nakarat: Sagopa Kajmer]

Fincan kahvem hat'rina saydım
 Bir yudumluk aşkım deli sarhoş
 Komplo orduların gardiyanları
 Neyim var ki Rap'ten gayri?
 Fincan kahvem hat'rina saydım
 Bir yudumluk aşkım deli sarhoş
 Komplo ordularının gardiyanları
 Neyim var ki Rap'ten gayri!

Birinci bölümü seslendiren Ceza burada bahçe sözcüğüyle dünya tasviri yapmakta, bir yandan güzelliklerle dolu olduğunu bir yandan ise kötülükler, suçlar olduğundan bahsetmektedir. Aynı zamanda savaş karşıtı bir dil kullanmakta ve ne olursa olsun bu yanlışlıkların karşısında Sagopa ile birlikte olduklarını belirtmektedir. Seslendirdiği nakarat kısmında Sagopa Kajmer, kendilerine yönelik çeşitli ithamlarda⁶⁸

⁶⁸ Popüler kültüre dâhil olmadan önce rap müzik ve onu üretenler genel kitle tarafından hoş karşılanmamaktaydı. Bu sebepten ötürü bu bireylere yönelik çeşitli suçlamalar yapılmaktaydı.

bulunanlara karşı “komplo ordularının gardiyanları” diye seslenmekte ve bu ithamların doğru olmadığını, kimsenin yönlendirmesi altında olmadığını rap müzikten başka bir uğraşının olmadığını vurgulamaktadır.

Genel çerçevede bakıldığında Türkiye’de icra edilen rap müzik yıllar boyunca değişikliklere uğramış ve şarkı sözleri bakımından daha basitleşmiş olduğunu dolayısıyla içeriğin tam bir popüler kültür ürünü haline geldiğini söylemek mümkündür.

2.2.3.2. Rusya’da Popüler Müzik

Günümüzde Rusya-Ukrayna savaşından kaynaklı Rusya’ya karşı uygulanan çeşitli yaptırımlar bulunmaktadır. Bu yaptırımlar kapsamında ülkeden ayrılan global müzik şirketlerinin yanı sıra Spotify ve Apple Music gibi çevrimiçi müzik platformları da kullanıma kapatılmıştır. Bu sebeplerden dolayı Rusya’daki popüler müzik sektörüne dair bilgi edinmek oldukça güç bir hale gelmiştir. Ancak, 2023 yılında yayımlanan “Features of promoting the image of modern Russian musical performers of various genre groups” adlı makalede belirtilen durumun yarattığı sorunlara rağmen yerli şirketler aracılığıyla müzisyenler ve müzik sektörü çalışanlarının büyümesi ve gelişmesi için yeni olanakların oluştuğu vurgulanmaktadır. Yine makalede belirtildiği üzere çevrimiçi Rus müzik yayın platformları olan VK Muzyka (VK Музыка)⁶⁹ ve Yandex.Muzyka’da (Яндекс.Музыка)⁷⁰ en çok dinlenen tür olarak rap/hip-hop müzik gelmektedir⁷¹ (Kravchenko, 2023). Bu çerçevede tıpkı Türkiye’de olduğu gibi Rusya’da da popüler müzik sektörüne rap müziğin hâkim olduğunu söylemek mümkündür.

2.2.3.2.1. Rusça Rap

Rusça rap müziğin içerik incelemesinde tıpkı Türkçe rap müzikte olduğu gibi protesto amaçlı dil kullanımıyla karşılaşmaktadır. Örneğin, ilk Rus rap gruplarından olan Kasta (Каста) ve 2008 yılında yayınladıkları “Vokrug Šum” (Вокруг Шум)⁷² isimli şarkıda şu sözler geçmektedir:

Vy smotrite na glavnyh kanalah vse èti serialy

Kotorye snimali dlâ umstvenno otstalyh

⁶⁹ VK adlı Rus sosyal medya platformunun çevrimiçi müzik dinleme uygulaması.

⁷⁰ Yandex isimli Rus ağ tarayıcısının çevrimiçi müzik dinleme uygulaması.

⁷¹ VK Muzyka’da 46% ve Yandex.Muzyka’da 32,7% oranla.

⁷² Türkçesi “Etrafta Gürültü Var”. <https://genius.com/Kasta-noise-around-lyrics>

Vy čítaete žurnaly, gde smakuût

Foto p'ânyh kinozvëzd i pročuû h*nû takuû

Вы смотрите на главных каналах все эти сериалы

Которые снимали для умственно отсталых

Вы читаете журналы, где смакуют

Фото пьяных кинозвëзд и прочую х*ню такую

Ana akım medyanın sunduğu içerikleri tüketen bireylere yönelik eleştiri amacıyla şarkının bu kısmında yoğun bir “siz” dili kullanılmaktadır. Şarkı sözlerinde geçtiği üzere, ana akım kanallardaki dizilerin, zekâ geriliği olanlar için yapıldığı söylenmiştir. Bu dizileri izleyenler, sarhoş ünlülerin fotoğraflarının ve benzeri saçmalıkların olduğu dergileri okuyanlar hedef alınmıştır. Rap müziğin eleştiri temasını Kasta gibi gruplarda ve şarkıcıların parçalarında görmek mümkündür.

Kaspijskij Gruz (Каспийский Груз) isimli rap grubunun 2023 yılının ocak ayında yayımladıkları “Na Belom” (На Белом)⁷³ isimli şarkıda geçen “Tvoi tipy — fantazëry, pozëry; Moi tipy — boksëry, prizëry” (Твои типы — фантазëры, позëры; Мои типы — боксëры, призëры)⁷⁴, yani “Seninkiler hayalperestler, sahtekârlar; Benimkiler boksörler, ödüllüler” sözleri insanların sahte idollere sahip olduklarını vurgulamaktadır. Şarkının nakarat kısmında 1990’da çıkan “Na Belom Pokryvale Ânvarâ” (На Белом Покрывале Января) isimli şarkının sözleri yer almaktadır. Ancak o şarkı bir aşk şarkısı iken Kaspijskij Gruz dostluk temalı anıların yâd edildiği bir parça sunmaktadır. Rusça rap müzikte sıklıkla dostluk teması ile karşılaşılmaktadır. Genel olarak çeşitli sorunlar yaşıyan dostların birbirine destek olmaları konu alınmaktadır.

Â idu (Tuda)

Tuda, gde menâ ždët lûbov'

A za nej pustaâ bol' (Vo-o)

Pogrušu nemnogo i utoplû eë v temnote

⁷³ Türkçesi “Beyaz Üzerinde”.

⁷⁴ <https://genius.com/Kaspiyskiy-gruz-on-white-lyrics>

I ajda

Tam, gde kuća pacanov

Gde priznaût, esli smel

Batâ, ne volnujsâ za menâ

Я иду (Туда)

Туда, где меня ждѣт любовь

А за ней пустая боль (Во-о)

Погрущу немного и утоплю её в темноте

И айда

Там, где куча пацанов

Где признают, если смел

Батя, не волнуйся за меня

Maks Korž (Макс Корж) isimli Belarus asıllı sanatçının çıkardığı “Malyj Povzroslel” (Малый Повзрослел)⁷⁵ adlı şarkısında geçen bu dizelerde belirtildiği üzere şarkının ana karakterinin sonrasında boş bir acının olduğu aşka gittiğini, sonrasında biraz üzülüp unutacağını ve daha sonra birçok “pacan” (пацан)⁷⁶ yani dostun olduğu bir yere gittiğini ve cesur olanın takdir/kabul edileceğini aktarmaktadır. Pop müziğin genelinde bulunan aşk temalı şarkılara kıyasla burada anlamsız bir aşk serüveni sonrası dostluğun daimî olduğuna vurgu yapılarak dostluk teması kullanılmaktadır. Şarkının tamamında büyüme konusu işlenmektedir. Bunun yanında dostluk önemli bir yere sahiptir. Şarkıda “Bugün eve girmeyeceğim” ve “Nereye gidersem gideyim hayatta kalırım” gibi ifadeler yer almaktadır. Bu bağlamdan bakıldığında şarkıda rap müziğin temalarından biri olan aykırılığa uygun bir içerik bulunmaktadır.

⁷⁵ Türkçesi “Küçük Büyüdü”. <https://genius.com/Max-korzh-small-has-grown-lyrics>

⁷⁶ Günlük konuşma dilinde kullanılan “Pacan” (Пацан) sözcüğü anlam olarak erkek çocuk anlamına gelmesine rağmen günlük hayatta insanlar Türkçede kullanılan dost ifadesi gibi kullanılmaktadırlar.

Ocak 2024'te Oset asıllı Miyagi&Ëndšpil'in (Miyagi&Эндшпиль) çıkardığı “Golgofa” (Голгофа)⁷⁷ isimli şarkıda aşk, nostalji ve hatıralar konu alınmıştır. Burada rap müziğin farkını ortaya koyup mecaz kullanımı ile dinî figürlere ve olaylara atıflar yaparak şarkıya derinlik katılmıştır. Şarkının ilk bölümünde yanlış anlaşılmalara ve farklı dünya görüşleri örnekleriyle aşk acısı betimlenmektedir. Bu kısımda yer alan Golgofa, İncil'de geçtiği üzere İsa'nın çarmıha gerildiği dağın adı, duygusal mücadeleyi ve hapsedilme duygusunu simgelemektedir. “Nekuda bežat', i pogibala lûbov'” (“Некуда бежать, и погибала любовь”)⁷⁸ yani “Kaçacak yer yok ve aşk ölüyordu” ifadesi çaresizlik içinde aşkı kaybetme düşüncesini ifade etmektedir. Ancak şarkı sözlerinde geri dönmek ve zorluklarda boğulmamak için azim ve kararlılık duygusu da iletilmektedir. Genel olarak bir aşk şarkısından beklenmeyen içeriğe sahip olan bu şarkıda hayatı şekillendiren önemli ve anlamlı anların kıymetini bilmek ve zor zamanlarda sevginin değişim, iyileşme ve amaç duygusunu getirebileceğinden dolayı ona tutunmayı teşvik etmektedir.

Rap müzikte sıkça karşılaşılan kendini övme, ego temalı şarkılara Rusça rap için örnek olarak günümüzde oldukça popüler olan Kizaru isimli Rus rapçinin şarkıları verilebilir. 2023 yılında yayımlanan “Gremlin” adlı albümde yer alan “Moâ Ten' i Â” (Моя Тень и Я)⁷⁹ parçası içeriğinde olumsuzluklara karşı bağımsızlık ve bireysellik temasını işlemektedir. Ancak bunu yaparken çok sayıda argo ve küfür kullanımına başvurmakta ve bununla birlikte oldukça büyük bir egoist tavır sergilemektedir. Kizaru, şarkıda diğer insanların görüşlerini yok sayıp kendi benliği ve bireyselliğini ön plana çıkartmaktadır; “Ne goni h*nû, ty znaeš', b*ch, den'gi nam zvonât; Tak što n*uj ves' ih hajp, zdes' tol'ko moâ ten' i â” (“Не гони х*ню, ты знаешь, б*ch, деньги нам звонят; Так что н*уй весь их хайп, здесь только моя тень и я”)⁸⁰. Türkçe olarak “Boş yarma biliyorsun, ka*k, para bizi çağırır; O yüzden boş ver onların tüm abartılarını burada yalnızca benim gölgem ve ben varız”. Başarı, zenginlik ve kararlılıktan bahseden sanatçı özgüveni yüksek bir görünüş çizmektedir. Şarkıda yer alan benmerkezci dil, başkalarını aşağılayıcı dil kullanımı, argo ve küfür kullanımı günümüzde rap müzikte sıkça karşılaşılan durumlardandır.

⁷⁷ Türkçesi “Golgota”.

⁷⁸ <https://genius.com/Miyagi-and-endspiel-calvary-lyrics>

⁷⁹ Türkçesi “Gölgem ve Ben”.

⁸⁰ <https://genius.com/Kizaru-my-shadow-and-me-lyrics>

Genel olarak ele alındığında Rusça rap müzik içerik açısından Türkçe rap müzik ile benzeşmektedir. Günümüzde popüler müzik olarak yer edinen rap müzik her iki dilde de benzer şekilde icra edilmektedir; aşk, ego, şiddet temalı şarkılar üretilmektedir. Ayrıca argo, küfür, neolojizm kullanımlarının yanı sıra çeşitli söz sanatları kullanımı bulunmaktadır. Bu çerçevede popüler kültür olarak ön plana çıkmış bir tür olarak rap müziğin dilbilimsel açıdan bir incelemesinin yapılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Konusu

Küreselleşmenin günümüzde hemen hemen her alanda etkisini yaygın bir biçimde göstermesiyle popüler kültür, toplumsal kültür olguları ve dili değiştirmektedir. Bireyler barınma, beslenme ve eğitim gibi en temel ihtiyaçlardan eğlenceye kadar yaşamlarının her alanında popüler kültür öğelerine maruz kalmaktadır. Kimi zaman isteyerek kimi zaman ise mecbur kalarak yaşam alanlarımızda yer alan bu öğelerin temel amacı tüketilmektir.

Bu araştırmada, popüler kültürün merkezinde yer alan eğlence sektörünün en önemli öğelerinden biri olan rap müzik ve dilinden söz edilecektir. Günümüzde dünyanın hemen hemen her yerinde olduğu gibi Türkiye ve Rusya'da da özellikle gençler arasında en çok dinlenen müzik türü olarak karşımıza rap müzik çıkmaktadır. Hip Hop kültürünün bir alt dalı olarak da kabul edilen rap müzik, birinci ve ikinci bölümlerde de bahsedildiği üzere özellikle son yıllarda oldukça değişen bu müzik türünde şarkı sözleri fazlasıyla önemli bir yere sahiptir. Ancak ruhun gıdası olarak da nitelendirilen müzik, günümüzde sözlerinden çok melodisiyle ön plana çıkmaktadır. Bu sebepten dolayı özensiz yazılan şarkı sözleri karşısında dinleyicilerinin ne denli etkilendiğini sorgulamamak elde değildir.

3.2. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Yaşayan bir olgu olarak kabul edilebilen dilin sürekli bir değişim ve gelişim içinde olduğu söylenebilir. Tarihsel açıdan bakıldığında belli alanlarda baskın bazı dillerden diğerlerine çeşitli sebeple çeşitli sözcükler eklenmiştir. Ancak küreselleşmenin etkisiyle eklenen yeni sözcükler, değişen ve yaygınlaşan kullanımlar ile oldukça hızlı bir biçimde değişen dilin hızına güncel sözlükler yetişememektedir. Ayrıca bu durum toplum içerisinde kuralsız bir dilin kullanılmasına da sebep olmaktadır. Popüler kültür aracılığıyla gerçekleşen bu duruma daha yatkın olan genç nüfus yetişkinlere kıyasla daha hızlı şekilde uyum sağlamaktadır.

Müziğin dinlendiği kitleyi etkileyen oldukça güçlü bir faktör olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu bağlamda günümüzde en çok dinlenen türlerden biri olarak rap müzikte kullanılan şarkı sözleri dil değişimi açısından büyük bir öneme sahiptir. Şarkı içerikleri çete hayatı, uyuşturucu kullanımı, ırkçılık, cinsiyetçilik gibi olumsuz öğeler bulundurmaktadır. Bunlarla birlikte şarkı sözlerinde argo, küfür, dil bilgisine aykırı kullanımlar, yabancı sözcükler ve söz sanatlarına yer verilmektedir. Ancak genelgeçer düşüncenin aksine dinleyicilerini fazlasıyla olumsuz yönde etkileyebilecek bu unsurların kullanımı tüm rap şarkılarında bulunmamakta ya da baskın olmamaktadır. Dahası, Türkçe rap müziği üzerine yapılan genel bir alanyazın taramasında elde edilen verilere göre rap müziğin edebiyat, sosyoloji, psikoloji, din, siyasal bilimler ve iletişim bilimleri açısından incelendiği; Rusça alanyazın taramasında tüm bu çalışma alanlarına ek olarak dilbilimsel açıdan da oldukça fazla çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Böylelikle rap müzik hakkında dilbilimsel çerçevede yapılacak bu çalışma ile alanyazına katkıda bulunmak istenmiştir. Bu bağlamda araştırmada güncel rap müziğin dili Türkçe ve Rusça örnekleri arasında karşılaştırmalı bir biçimde incelenmesi amaçlanmaktadır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Yapılan bu araştırmada genel bir yargıya varmak amacıyla genel tarama modeli seçilmiştir. Bu model, çok sayıda öge bulunan bir alanda genel bir sonuca ulaşmak amacıyla kullanılmaktadır. Çeşitli kaynakların taranmasıyla elde edilen veriler amaç doğrultusunda incelenir (Karasar, 2005). Bu çerçevede Türkiye ve Rusya’da rap müzik alanında tarama yapılmıştır. Yapılan taramada Türkiye’de en fazla aktif kullanıcı sayısına sahip Spotify Türkiye’nin yayınladığı “Türkiye’de Spotify’da son 10 yılın en çok dinlenen sanatçıları”⁸¹ listesinde birinci sırada yer alan Ezhel seçilmiştir. Ayrıca “Türkiye’de Spotify’da son 10 yılın en çok dinlenen kadın sanatçıları”⁸² listesinde ilk iki sırada pop sanatçılarının yer alması sebebiyle üçüncü sırada yer alan Güneş seçilmiştir. Araştırmada incelenmek üzere Ezhel’in Spotify’da en çok dinlenen şarkısı “Geceler”⁸³ ve Güneş’in Spotify’da en çok dinlenen solo şarkısı “Suçlarımdan Biri”⁸⁴ seçilmiştir.

Rusya açısından yapılan araştırmada ise, Rusya-Ukrayna Savaşı kaynaklı ülkenin maruz kaldığı yaptırımlar sebebiyle küresel şirketlerin bölgeden çekilmesi sonucu veri

⁸¹ <https://mediacat.com/spotify-turkiyede-son-10-yilin-en-cok-dinlenenlerini-acikladi/>

⁸² <https://mediacat.com/spotify-turkiyede-son-10-yilin-en-cok-dinlenenlerini-acikladi/> birinci sırada Sezen Aksu, ikinci sırada Zeynep Bastık yer almıştır.

⁸³ 5 Mayıs 2024 itibarıyla 141,5 milyon dinlenme

⁸⁴ 5 Mayıs 2024 itibarıyla 144,2 milyon dinlenme

erişiminde güçlükler yaşanmıştır. Buna rağmen ayda yüz milyon aktif kullanıcıya sahip VK⁸⁵ adlı en popüler Rus sosyal medya platformunda kullanılabilen müzik uygulaması aracılığıyla kısıtlı da olsa veri erişimi sağlanmıştır.

Bu bağlamda VK Müzik platformunun 2023 yıl sonu raporundaki⁸⁶ verilere göre şarkılarının tümü bir milyardan fazla dinlenme sayısına ulaşan ve iki yıl üst üste (2022 ve 2023 yılları) en çok dinlenen sanatçı olarak seçilen rap sanatçısı Macan, araştırma için seçilmiştir. Yine aynı raporda sanatçının ‘12’ adlı albümü en çok dinlenen albüm olarak seçilmiştir. Ancak veri erişimi güçlükleri sebebiyle her bir şarkının kendi dinlenme sayılarına erişim sağlanamamıştır. Bu durumdan kaynaklı albüm içerisinden “Анализируй Это” (Анализируй Это)⁸⁷ isimli şarkı herhangi bir şarkı özellikle ayırt etmeksizin seçilmek durumunda kalınarak incelemeye alınmıştır. Aynı zamanda raporda yılın en çok dinlenen kadın sanatçısı olarak seçilen Instasamka ve en popüler şarkı olarak seçilen şarkısı “Za Den'gi Da” (За Деньги Да)⁸⁸ bu çalışmada incelenmek üzere seçilmiştir.

Çalışma için seçilen şarkıların her biri sırasıyla argo, küfür ve kullanım bozuklukları, neolojizm ve söz sanatları açısından üç başlık altında incelenmiştir. Argo ve küfür incelemesinde Türkçe Büyük Argo Sözlüğünden yararlanılmıştır (Aktunç, 1998). Kullanım bozukluklarından kastedilen dil bilgisine aykırı kullanımlar olup Türkçe ve Rusça için dil bilgisi kuralları çerçevesinde incelenmiştir. Neolojizm, diğer bir ifadeyle dilde henüz kabul görmemiş yeni sözcükler açısından yapılan incelemede TDK Güncel Türkçe Sözlük ve S. A. Kuznetsov editörlüğündeki Büyük Rus Dili Sözlüğü kaynak olarak kullanılmıştır. Söz sanatları açısından ise Ahmet Atilla Şentürk’ün Osmanlı Şiir Antolojisi, İskender Pala’nın Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü ve Cem Dilçin’in Örneklerle Türk Şiir Bilgisi kitaplarından yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular yine bu başlıklar altında her şarkı için ayrı ayrı ele alınmıştır.

⁸⁵ <https://vk.com/about>

⁸⁶ <https://vk.com/main.php?subdir=press&subsubdir=music-2023>

⁸⁷ Türkçesi “Bunu İncele”

⁸⁸ Türkçesi “Parayla Evet”

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKÇE VE RUSÇA RAP ŞARKILARININ DİLBİLİMSEL AÇIDAN İNCELEMESİ

4.1. Ezhel – “Geceler”

Spotify verilerine göre Türkiye’de son on yılda en çok dinlenen sanatçı olan Ezhel (Ömer Sercan İpekçioğlu), müzik kariyerinde geniş kitleler tarafından tanınmaya 2017 yılında çıkardığı “Müptezhel” isimli ilk albümüyle başlamıştır. Şarkılarında sıkça uyuşturucu temasına yer veren sanatçı, Mayıs 2018’de uyuşturucuya özendirmekten tutuklanmıştır. Bu duruma birçok sanatçı tepki göstermiş ve ifade özgürlüğünün kısıtlanması sebebiyle eleştirmiştir. Haziran 2019’da beraat eden Ezhel daha sonrasında Almanya’ya taşınmıştır ve kariyerine burada devam etmektedir.

Bu çalışmada “Müptezhel” albümünde yer alan “Geceler” isimli şarkı incelenmiştir. Adından da anlaşılacağı üzere şarkıda ana tema olarak gecelerden bahsedilmektedir ve içerisinde toplamda 310 sözcük bulunmaktadır.

4.1.1. Ezhel’in “Geceler” Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları

Tablo 1. Ezhel’in “Geceler” şarkısındaki argo, küfür ve kullanım bozuklukları.

Argo	
Kırmışım ben <i>fitirirken</i>	<i>Fittirmek</i> sözcüğü delirmek, çıldırmak anlamında kullanılmıştır.
<i>Takılırım</i> şehrimin kuytularında	Şarkıda geçen <i>takılmak</i> sözcüğü gezmek, dolaşmak anlamlarında kullanılmıştır.
Geceler hepsinin özü, <i>bebeler</i> gezer, her şehrin idolü	Özellikle Ankara’da halk ağzında kullanılan <i>bebeler</i> sözcüğüyle gençler ifade edilmek istenmiştir.
Küfür	
Şarkıda küfür kullanımıyla karşılaşılmamıştır.	
Kullanım Bozuklukları	
Elimde <i>hiçbi</i> ’ şey yok çünkü <i>hiçbi</i> ’ şey var	Bulunan ifadelerin hepsi Türkçe dilbilgisine aykırı kullanımlar olup tamamında konuşma diline özgü <i>bir</i> sözcüğünden /r/ sesinin sözlü dilde kullanılmamasından kaynaklıdır.
Kızmışım ben, kızmışım <i>bi</i> ’ daha	
Yaşamak şatafat gibi, yaşamak, aramak <i>bi</i> ’ şey	

Şarkıda ağır argo ve herhangi bir küfür kullanımı bulunmamasına rağmen, RTÜK'ün yayıncılık ilkelerine göre her türlü bağımlılıkla mücadele konusunda gereken hassasiyeti gösterme taahhütüne⁸⁹ uymamasından kaynaklı explicit⁹⁰ olarak yayınlandığı düşünülmektedir. Şarkının ön nakarat kısmında geçen “Esrarın da etkisiyle ışık daha parlak, çekilir nefesler” sözleri bu durumun sebebi olarak gösterilebilir.

4.1.2. Ezhel'in “Geceler” Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları

Tablo 2. Ezhel'in “Geceler” şarkısındaki neolojizm kullanımları.

Neolojizm	
Önceki saat, <i>ganja</i> ve kâğıt	<i>Ganja</i> , bir tür uyuşturucu madde olan esrarın eş anlamlısı olarak kullanılmaktadır.
Alacakaranlığa yaparım <i>bungee jumping</i>	<i>Bungee jumping</i> , yüksek bir yerden esnek bir halata bağlı olarak atlanarak yapılan ekstrem bir spor türüdür.
Ne olabilir ki <i>rap</i> , fon müziğiymen hayatımın hep?	Şarkıda geçen <i>rap</i> sözcüğüyle rap müzik ifade edilmiştir.

Şarkının üç yerinde karşılaşılan neolojizm kullanımlarından bungee jumping ve rap, Türkçe karşılıkları bulunmadığından tercih edildiği söylenebilir. Ancak Türkçe karşılığı esrar olan ganja sözcüğünün metne farklılık katma amacıyla seçildiği düşünülmektedir.

4.1.3. Ezhel'in “Geceler” Şarkısındaki Söz Sanatları

Tablo 3. Ezhel'in “Geceler” şarkısındaki söz sanatları.

Tekrar	
<i>Kırmızı</i> fren, <i>kırmızı</i> bira	Arabaların fren ışıkları ve bir bira markasının kırmızı adındaki türü kullanılarak tekrar yapılmıştır.
<i>Kızmışım</i> ben, <i>kızmışım</i> bi' daha	Sanatçı sonraki dizede geçen kaybettiği anılar sebebiyle ne kadar kızgın olduğunun altını çizmek amacıyla tekrar sanatını kullanmıştır.
<i>Bunalım</i> döngüsü başlar, <i>bunalıp</i> döktüğün yaşlar	Bunalım durumunu vurgulamak amacıyla kullanılmıştır.
"Ezhel, her meselen yaşamak ise kaçarak yaşamak niye?" <i>Yaşamak</i> şatafat gibi, <i>yaşamak</i> , <i>aramak</i> bi' şey <i>Aramak</i> , savaştım için	İlk dizede geçen sözlere cevap verircesine yaşamının nasıl bir şey olduğunu anlatırken aramaya benzetme yapılmış (bk. Teşbih) ve her ikisinin de hayatta oldukça önemli kavramlar olduğu tekrar ile vurgulanmıştır.

⁸⁹ <https://www.rtuk.gov.tr/yayincilik-etik-ilkeleri/3841>

⁹⁰ Türkçe açık, açıkça anlamlarına gelen explicit sözcüğü, müzik dinleme platformlarında ağır argo, küfür ve cinsellik içeren şarkıları ayırt etmek için kullanılmaktadır.

<i>Olurum yarasa, olurum tam bir vampir</i>	Burada hem yarasa hem de vampir olacağını belirten sanatçı gece yaşamına olan ilgisini vurgulamıştır.
Nakarat: <i>Geceler, geceler</i> <i>Kafamın peşindeyken, yaşarım neyim neysem</i> <i>Geceler, geceler</i> <i>İstemem yarın olsun; olsun, geceler dolsun yine</i>	Nakarat kısmında bir dörtlüğün tekrarlanması dışında geceler sözcüğü de beş defa tekrarlanmıştır.
Telmih	
<i>"Geceler daha acımasız gündüzden" der Gencebay</i>	Orhan Gencebay'ın Seni Arıyorum şarkısında geçen "geceler gündüzden daha acımasız" sözlerine yönelik yapılmıştır.
<i>Karanlıklardan doğar aydınlıklar</i>	Nazım Hikmet'in Kerem Gibi adlı şiirinde geçen "nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa" sözlerine cevap niteliğindedir.
<i>Bir bar taburesi üstünde, Tupac'ın öldüğü yaşta</i>	Teoman'ın Paramparça şarkısındaki "Bir bar taburesi üstünde, babamın öldüğü yaşta" dizesinin bir kısmını kullanarak Tupac Shakur'un öldüğü yaşta atıfta bulunulmuştur.
Teşhis	
<i>"Geceler daha acımasız gündüzden" der Gencebay</i>	Gecelerin tıpkı canlı bir varlık gibi acımasız olduğu ifade edilmiştir.
<i>İzbelik sarmış şehrin, bak</i>	Burada şehrin, büyük olasılıkla Ankara'nın izbe yani yıkık dökük, tenha bir yere dönüşmesi kastedilmiştir.
Tezat	
<i>Geceleyin hem dert, hem iş, hem eğ- eğlence var</i>	Sanatçıya göre geceler hem dert ve iş hem de eğlence doludur.
<i>Elimde hiçbir şey yok çünkü hiçbir şey var</i>	Elinde hiçbir şey olmamasına karşı verilen elinde hiçbir şey olması ifadesi ile sanatçı ne yapacağını bilmediğini vurgulamak için tezat kullanılmıştır.
<i>Karanlıklardan doğar aydınlıklar</i>	bk. Telmih.
İstifham	
<i>Uyuyamamak mı ki? Geceleri gece yapan buydu kanımca</i>	Önceki dizede karmaşık duyguları yüzünden uykudan uyandığını ifade eden sanatçı uyuyamamanın gecelerin bir parçası olup olmadığını sorgulamaktadır.
<i>"Ezhel, her meselen yaşamak ise kaçarak yaşamak niye?"</i>	Bu sözleriyle sanatçı kendisine yönelik bir sorgulamaya şarkısında yer verirken yaşamak istiyorsa ondan kaçmaması gerektiğini belirtmektedir.
<i>Ne olabilir ki rap, fon müziği hayattımın hep?</i>	Bu soru ile rap müziğe olan bağlılığını belirten sanatçı, rap varken ona bir şey olmayacağını düşünmektedir.
Mecaz	

<i>Dolaşırım beynimin uydularında</i>	Sanatçı kendi kendine düşüncelere daldığı ifade etmiştir.
<i>Kulağını aç ve de duy bu yarından</i>	Dikkatli dinle anlamında kullanılmıştır.
<i>Tüm gece dar, hazır</i>	Gece dar olarak nitelendirilirken yetersiz olduğu ifade edilmiştir.
<i>Karanlıklardan doğar aydınlıklar</i>	bk. Telmih.
<i>Hırslıyım, kaybettiğim şeyler hâlâ beynimin bir kenarında</i>	Hala aklımda anlamında kullanılmıştır.
<i>Geceler hepsinin özü, bebeler gezer, her şehrin idolü</i>	Gençlerin şehrin örnek alınan, en çok hayranlık duyulan bireyleri olduğu belirtilmek istenmiştir.
Alışılmamış Bağdaştırma	
<i>Dolaşırım beynimin uydularında</i>	Sanatçı beynin tıpkı bir gezegen gibi uydulara sahip olduğu ve bu uydularda vakit geçirdiğini ifade etmiştir.
<i>Kafamın peşindeyken, yaşarım neyim neysem</i>	Kafanın peşinde olmak ifadesi belki de sarhoş olmak anlamında kullanılmıştır.
<i>Alacakaranlığa yaparım bungee jumping</i>	Bir zaman dilimi olan alacakaranlık içine bungee jumping yapılması sanatçının geceye olan ilgisini vurgulamaktadır.
İstiare	
<i>İzbelik sarmış şehrin, bak</i>	bk. Teşhis.
<i>İstemem yarın olsun; olsun, geceler dolsun yine</i>	Gecelerin dolması burada anlam dışı kullanım olarak değerlendirilmiştir.
Nida	
<i>Kendine espri yap, fazla iç, geçmiş an</i>	Burada şehrin kötü bir hal almasıyla beraber bir savunma mekanizması olarak espri, içki ve geçmiş anılara yöneltme ile olumsuzlukları önlemeden bahsedilmektedir.
Hüsnütalil	
<i>Esrarın da etkisiyle ışık daha parlak, çekilir nefesler</i>	Esrar, her ne kadar uyuşturucu bir madde olmasına rağmen burada güzel neden olarak ele alınmıştır.
Tenasüp	
<i>Karanlıktan yolum, yönüm, yıldızlar ve sesler</i>	Burada birbirleri arasında yakınlık ve çağrışım bulunan sözcükler bir orantı ve uygunluk içinde kullanılmıştır.
<i>Bunalım döngüsü başlar, bunalıp döktüğün yaşlar</i>	
<i>Gecem siyahi, daha iyi</i>	
Teşbih	
<i>Yaşamak şatafat gibi, yaşamak, aramak bi' şey</i>	Yaşamak şatafata ve bir şeyler aramaya benzetilmiştir.
<i>Olurum yarasa, olurum tam bir vampir</i>	Sanatçı, her ikisi de gece ortaya çıkan canlılar olan yarasa ve kurgusal bir varlık olan vampire kendini benzetmiştir.
<i>Gecem siyahi, daha iyi</i>	Gece siyaha benzetilmiştir.

Son güne denk gelecek <i>gece bekçisi Ezhel</i> hep	Kendine gece bekçisi olarak seslenen sanatçı gece yaşamına olan ilgisini belirtmektedir.
Somutlama	
<i>Geceler akla sığmaz</i>	Hem deyim hem de soyut olan fikir somut olan geceye benzetildiği için somutlama kullanılmıştır.
Deyim	
<i>Geceler akla sığmaz</i>	bk. Somutlama.
Karşılaştırma	
" <i>Geceler daha acımasız gündüzden</i> " der Gencebay	Bu karşılaştırmalarla gecenin güzellemesi yapılmıştır.
<i>Ay, güneşten daha güzel</i>	
<i>Gecem siyahi, daha iyi</i>	

Yapılan incelemede şarkıda yer verilen on altı farklı söz sanatının çoğu, ana teması olan “Geceler” ile uyumlu bir şekilde kullanılmıştır. Örneğin şarkının tamamında otuz beş farklı yerde gece sözcüğüne yer verilmiştir. Şarkıda yer verilen telmih, hüsnütalil, mecaz, alışılmamış bağdaştırmalar ve somutlama gibi türlü söz sanatları aracılığıyla sanatçı gece yaşamının sıkıntılarını belirtmekte ve bunlara rağmen yaşama olumlama yapmakta ve buna yönelik sevgisini ifade etmektedir.

4.2. Güneş – “Suçlarımdan Biri”

Güneş, henüz müzik piyasasında çok yeni olmasına rağmen Spotify’ya göre Sezen Aksu ve Zeynep Bastık’tan sonra son on yılın en çok dinlenen üçüncü şarkıcı olarak seçilmiştir. İlk olarak 2020 yılında Uzi⁹¹ ile birlikte çıkardığı “Dua” isimli şarkıyla geniş kitleler tarafından tanınırlık kazanmıştır. 2022 yılında çıkardığı ilk albüm olan Atlantis içerisinde yer alan “Suçlarımdan Biri” şarkısı “Dua”dan sonra en çok dinlenen ikinci şarkısıdır. Şarkının ana teması olarak aşk ve ayrılık işlenmektedir ve 293 sözcükten oluşmaktadır.

4.2.1. Güneş’in “Suçlarımdan Biri” Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları

Tablo 4. Güneş’in “Suçlarımdan Biri” şarkısındaki argo, küfür ve kullanım bozuklukları.

Argo
Şarkıda argo kullanımıyla karşılaşılmamıştır.
Küfür
Şarkıda küfür kullanımıyla karşılaşılmamıştır.
Kullanım Bozuklukları

⁹¹ Türk rapçi, Spotify verilerine göre 2022 yılında en çok dinlenen sanatçı seçilmiştir (2021 ve 2023’de ikinci olarak yer almıştır).

Sanırım duygusuz <i>bi'</i> canavara dönüştüm	Bulunan ifadeler Türkçe dilbilgisine aykırı kullanımlar olup tamamında konuşma diline özgü <i>bir</i> sözcüğünden /r/ sesinin sözlü dilde kullanılmamasından kaynaklıdır.
Kanadından <i>bi'</i> tüy koptu, düştü	
<i>Bi'</i> serseri gibisin hâlâ pahalı pabuçlarınla	
Ağzından çıktı her <i>bi'</i> mermi, boştu tüm silahlar	
<i>Ki'tledim</i> kapıları, geceleri uyuyamadım	Burada tespit edilen ifadeye hece düşmesi söz konudur.

Şarkıda herhangi bir argo ve küfür kullanımına yer verilmemesi konusunda toplumun daha geniş bir kesimine hitap amaçlandığı düşünülmektedir.

4.2.2. Güneş'in "Suçlarımdan Biri" Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları

Şarkıda neolojizm kullanımıyla karşılaşılmamıştır.

4.2.3. Güneş'in "Suçlarımdan Biri" Şarkısındaki Söz Sanatları

Tablo 5. Güneş'in "Suçlarımdan Biri" şarkısındaki söz sanatları.

Tekrir	
Nakarat <i>Görünce akan terler avuçlarımdan Kayarken izledim şehri parmak uçlarımda Bi' serseri gibiyim hâlâ pahalı pabuçlarımla Yapmak istiyorum bu gece seni suçlarımdan biri, biri Suçlarımdan biri, biri Suçlarımdan biri, biri Suçlarımdan biri, biri Suçlarımdan biri</i>	Tekrir sanatıyla yalnızca parçanın nakarat kısmında karşılaşmıştır. Ayrıca bu kısımda şarkının başlığı da olan "suçlarımdan biri" ifadesi 17 defa kullanılmıştır.
Teşhis	
Bu yüzden kalbim kırık, böyle <i>düşünceler hasta</i>	Düşüncelerin hasta olduğunu ifade ederek sevgisiz bir ilişkide olmanın yanlışlığından bahsedilmektedir.
Tezat	
<i>Kovaladığım kadar kaçmamışsındır</i>	Şarkıda kovalamak-kaçmak zıtlığı ile parçanın ana teması olan aşk ve ayrılığa vurgu yapılmaktadır.
<i>Işığım kendimden de onlar hâlâ simsiyahlar</i>	Burada verilen ışık-siyah zıtlığı, sanatçının başkalarına rağmen bu durumda olduğu belirtilmektedir.
İstifham	
<i>Kaç hatıra sende kaldı? Yarıyı pişmanlık</i>	Burada anıların yaşattığı pişmanlıktan söz edilmektedir.
Mecaz	
<i>Kanadından bi' tüy koptu, düştü</i>	Bahsi geçen kişinin değiştiği ifade edilmiştir.
Anladım, <i>gerçeğe veda etmişsin</i>	Kişinin artık gerçeği umursamadığı anlamında kullanılmıştır.

İzledim güneşi doğana kadar <i>Batırdım onu, evet, gözümü ayırmada-an</i>	Sanatçının gün batımına kadar güneşi izlediği belirtilirken uzun bir süre boyunca düşünceler içerisinde olduğu ifade edilmek istenmiştir.
<i>Kayarken izledim şehri</i> parmak uçlarımda	Şehrin parmak uçlarından kayması ile istemsiz kaybediş belirtilmiştir.
<i>Yapmak istiyorum bu gece seni suçlarımdan biri</i>	Söylenen kişi ile birlikte olma arzusu ifade edilmiştir.
Bu yüzden <i>kalbim kırık</i> , böyle düşünceler hasta	Bir duruma yönelik hüznün vurgulanmıştır.
<i>Işığım kendimden de onlar hâlâ simsiyahlar</i>	bk. Tezat.
<i>Hapsettim kalbime tüm kını yine sen de aradım</i>	Hissettiği kını umursamayıp bahsedilen kişiye halen duygu beslemek ifade edilmiştir. bk. Alışılmamış Bağdaştırma.
Alışılmamış Bağdaştırma	
<i>Kafamda iki kişi, hep çeliştim</i>	Alışılmamış bağdaştırma ile karşısındaki kişiyi sevdiği hem de onun sanatçıya iyi gelmediği anlatılmaktadır.
<i>Hapsettim kalbime tüm kını yine sen de aradım</i>	
İstiare	
<i>Belki dilindeki zehir yanılmıştır</i>	Yalanlar kastedilmektedir.
<i>Korkularım var, evet, duymadın daha</i>	Bahsi geçen korkuların ne olduğunun bilinmediği ifade edilmiştir.
<i>Ağzından çıktı her bi' mermi, boştu tüm silahlar</i>	Mermi ile söz kastedilmektedir.
<i>Benliğimi kaybettiğimde bu yüzden omzunda ağladım</i>	Kim olduğu olgusunu kaybetmekten bahsedilmektedir.
<i>Acımı etmiyorsan yok, uyuştur az daha</i>	Yanımda olmayacaksan anlamında kullanılmıştır.
Nida	
<i>Yine de kal benimle, kaçma</i>	Seslenmeye şarkıda istiare ile ya aynı dizede ya da ardı ardına yer verilmiştir. Yapılan nidaların tümünde şarkının tamamında bahsi geçen ilişki problemleri yaşanan kişiye seslenme bulunmaktadır.
<i>"Yürü..." dedi "...kalk ayağa, hızlan"</i>	
<i>Oğlum, senin gibi değil bu ilaçlar</i>	
<i>Acımı etmiyorsan yok, uyuştur az daha</i>	
Teşbih	
<i>Sanırım duygusuz bi' canavara dönüştüm</i>	Sanatçı ayrılık sonrası hislerinin yok olmasını belirtmektedir.
<i>Bi' serseri gibisin hâlâ pahalı pabuçlarınla</i>	Bahsedilen kişinin pahalı ayakkabılarına rağmen bir serseriye benzetilmesi söz konusudur.
<i>Oğlum, senin gibi değil bu ilaçlar</i>	İlaçların bahsedilen kişiden daha iyi geldiği ifade edilmektedir.
Somutlama	
<i>Ama tamiri var ki kalktım işte</i>	Sorunun çözümü var anlamında kullanılmıştır.
Karşılaştırma	
<i>Kovaladığım kadar kaçmamışsındır</i>	bk. Tezat.

Mecazımürsel	
Ağzından çıktı her bi' mermi, boştu tüm silahlar	Söylenecek bir şey kalmamış olması kastedilmektedir.

Şarkının tamamında on iki farklı söz sanatına yer verilmiştir. Bu söz sanatlarının çoğu parçanın ana teması olan aşk ve ayrılık konularına vurgu yapmak amacıyla kullanılmıştır.

4.3. Macan – “Bunu İncele”

Asıl adı Andrej Kirillovič Kosolapov olan 2002 doğumlu Macan, genç yaşta rap müzikle ilgilenmeye başlayıp hızlı bir şekilde tanınırlık kazanmıştır. 2022 ve 2023 yıllarında Rus sosyal medya platformu VK tarafından yılın sanatçısı seçilen rapçinin şarkıları toplamda bir milyardan fazla dinlenmiştir. Son çıkardığı albüm (12) ise 230 milyondan fazla dinlenerek Top 10 listesinde 258 gün yer alarak yılın albümü seçilmiştir. İncelenmek üzere seçilen “Analiziruj Èto” (Анализируй Это) – “Bunu İncele” adlı şarkıda ana tema olarak dostluk, geçmiş pişmanlıklar ve onlarla başa çıkma yöntemleri ele alınmaktadır ve 359 sözcükten oluşmaktadır.

4.3.1. Macan’ın “Bunu İncele” Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları

Tablo 6. Macan’ın “Bunu İncele” şarkısındaki argo, küfür ve kullanım bozuklukları.

Argo	
Повзрослел за пару лет, будто мне сорокет Povzroslel za paru let, budto mne soroket Büyüdüm birkaç yılda, sanki kırkyaş	Burada geçen <i>soroket</i> sözcüğü kırk yaşına gelmek anlamında kullanılmıştır.
Пацаны взрослеют не по годам Pacany vzrosleüt ne po godam Gençler büyürler yıllara göre değil	“ <i>Pacan</i> ” sözcüğü, tezin ikinci bölümde de belirtildiği üzere sözlük anlamı olarak erkek çocuk demektir. Fakat bu bağlamda gençler anlamında kullanılmıştır.
Küfür	
Жизнь выбирает сильных и их <i>e*um</i> Žizn' vybiraet sil'nyh i ih <i>e*it</i> Hayat seçiyor güçlüleri ve onları <i>s*yor</i>	Burada kullanılan sözcük, anlamı daha keskin hale getirmek amacıyla seçilmiştir.
Kullanım Bozuklukları	
Наш менталитет — это если <i>čë ne lomitsya</i> в полицию Naš mentalitet — èto esli <i>čë ne lomit'sâ v policiû</i> Bizim zihniyet – <i>bişi</i> olduğunda polise <i>dalmamak</i>	Parçada polise dalmak derken saldırmak kastedilmiş ve “ <i>bişi</i> ” sözcüğü bir şey sözcüğünün konuşma dilindeki kullanımını yansıtmaktadır.

Şarkıda kullanılan “*pacan*” sözcüğünün (bk. Argo) yanı sıra kullanılan “*брат*” yani “*kardeş*” ifadesi parçanın teması olan dostluğa uygunluk sağlamaktadır. Daha çarpıcı bir ifade için küfür kullanımına yer verilen dizelerde aynı zamanda teşhis, istiare ve mecaz (bk. Söz Sanatları) kullanımlarıyla karşılaşmıştır. Şarkıdaki kullanım bozuklukları günlük dil kullanımından kaynaklı olup daha samimi bir dil oluşturmak amacıyla kullanıldıkları düşünülmektedir.

4.3.2. Macan’ın “Bunu İncele” Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları

Tablo 7. Macan’ın “Bunu İncele” şarkısındaki neolojizm kullanımları.

Neolojizm	
Мир нашим, <i>raşın prodakşın</i> , эй Mir našim, <i>raşn prodakšn</i> , èj Barış bizimkilere, <i>raşın prodakşın</i> , ey	Burada İngilizce olan “Russian production” ifadesi Rusça okunuşuyla yazılmış ve Rus üretimi anlamına gelmektedir.

Şarkıda rastlanan tek neolojizm kullanımının parçanın Rus üretimi olduğunu yabancı bir dilde belirtmesi oldukça ironik bir tercih olarak görülmektedir.

4.3.3. Macan’ın “Bunu İncele” Şarkısındaki Söz Sanatları

Tablo 8. Macan’ın “Bunu İncele” şarkısındaki söz sanatları.

Mübalâğa	
Повзрослел за пару лет, будто мне сорокет <i>Povzroslel za paru let, budto mne soroket</i> Büyüdüm birkaç yılda, sanki kırkyaş	Sanatçının birkaç yıl içerisinde yaşadıklarından ötürü kendisini kırk yaşındaymış gibi hissetmesi vurgulanmıştır.
Наш менталитет — это вечный оскал на лицах <i>Naš mentalitet — èto večnyj oskal na licah</i> Bizim zihniyet – sonsuz sırtış yüzlerde	Yaşanan tüm olumsuzluklara karşı gülümseyebilmekten bahsedilmektedir.
İstiare	
Я понял, что страхи вокруг лишь создают иммунитет <i>Â ponâl, čto strahi vokrug liš' sozdaût immunitet</i> Anladım, çevredeki korkular yalnızca bağışıklık yaratıyorlar	Korkulara alışma durumundan bahsedilmektedir.
Да ладно, я видел какую ты выбрал чашу <i>Da ladno, ya videl kakuyu ty vybral chashu</i> Hadi oradan, ben gördüm nasıl bir tas seçtiğinin senin	Sanatçı burada “tas” ile kişinin hangi yolu seçtiğini bildiğini ifade etmiştir.

<p><i>Жизнь выбирает сильных и их е*ит</i> <i>Žizn' vybiraet sil'nyh i ih e*it</i> <i>Hayat seçiyor güçlüleri ve onları s*yor</i></p>	Güçlü insanların başına kötü durumlar gelmesi kastedilmiştir.
<p><i>Гонка авторитетов, анализируй это</i> <i>Gonka avtoritetov, analiziruj èto</i> <i>İtibarların yarışı, bunu incele</i></p>	Kimin itibarının daha çok olduğunun konuşulmasından bahsedilmektedir.
<p><i>Сгораем дотла, но мы сгорев</i> <i>продолжаем искриться</i> <i>Sgoraem dotla, no my sgorev prodolžаем</i> <i>iskrit'sâ</i> <i>Yanıyoruz küll olana dek, fakat biz yanıp</i> <i>devam ediyoruz kıvılcım çıkarmaya</i></p>	Yaşanan sorunların insanları zorladığı ancak buna rağmen onlarla mücadeleye devam etmesi vurgulanmıştır.
Tekrir	
<p><i>Я понял, что страхи вокруг лишь</i> <i>создают иммунитет</i> <i>Я понял, что не на всё в этой жизни</i> <i>стоит искать ответ</i> <i>Â ponâl, čto strahi vokrug liš' sozdaût</i> <i>immunitet</i> <i>Â ponâl, čto ne na vsë v ètoj žizni stoit</i> <i>iskat' otvet</i> <i>Anladım, çevredeki korkular yalnızca</i> <i>bağışıklık yaratıyorlar</i> <i>Anladım, bu hayatta her şeye cevap</i> <i>aramamak gerek</i></p>	Sanatçı yaşadıklarının ona çok şey öğrettiğini vurgulamıştır.
<p><i>Я выбрал примету что нет плохих</i> <i>примет</i> <i>Â vybral primetu čto net plohih primet</i> <i>Kötü alamet olmadığına dair alameti</i> <i>seçtim ben</i></p>	Ne olursa olsun her şeye olumlu yaklaşmak gerektiği vurgulanmıştır.
<p><i>Жизнь как абонемент, нам стоит</i> <i>помогать чаще</i> <i>Прощать других чаще, но деньги</i> <i>сносят башню</i> <i>Žizn' kak abonement, nam stoit pomogat'</i> <i>čaše</i> <i>Prošat' drugih čaše, no den'gi snosât bašnû</i> <i>Hayat abonman gibi, bizim gerekli yardım</i> <i>etmemiz daha sık</i> <i>Affetmek başkalarını daha sık, fakat para</i> <i>aklı baştan alır</i></p>	Daha sık iyi şeyler yapılmasının gerekliliği belirtilmektedir.
<p><i>Наш менталитет — это вечный оскал</i> <i>на лицах</i> <i>Наш менталитет — это если чё не</i> <i>ломиться в полицию</i> <i>Naš mentalitet — èto večnyj oskal na</i> <i>licah</i> <i>Naš mentalitet — èto esli čë ne lomit'sâ v</i> <i>policiû</i> <i>Bizim zihniyet – sonsuz sırtış yüzlerde</i></p>	Sanatçı, zihniyetlerinin kötü olmadığını, ne olursa olsun olumlu olduklarını belirtmektedir. bk. Mübalağa.

<i>Bizim zihniyet – bişi olduğunda polise dalmamak</i>	
<i>Мне снится детство, ну, чисто картинка блица</i> <i>Сняты те, до кого пару лет уже не дозвониться</i> <i>Mne snitsâ detstvo, nu, čisto kartinki blica</i> <i>Snâtsâ te, do kogo paru let uže ne dozvoniť'sâ</i> <i>Rüyamda çocukluğumu görüyorum, yani, kare kare</i> <i>Onlar görünüyor rüyamda, birkaç yıldır artık ulaşamadıklarım</i>	Sanatçı, rüyalarında mutlu zamanları ve artık ulaşamayacağı insanları gördüğünü ifade etmektedir.
<i>Боже, дай сил, взяв ответственность не свалиться</i> <i>Боже, дай мне сил вести за собой тех, кто идти боится</i> <i>Bože, daj sil, vzâv otvetstvennost' ne svalit'sâ</i> <i>Bože, daj mne sil vesti za soboj teh, kto idti boitsâ</i> <i>Tanrım, güç ver, alıp sorumluluk düşmemek için</i> <i>Tanrım, bana güç ver götürmeye arımdan yürümekten korkanları</i>	Tanrıya dua edip tek başına başaramayacağı isteklerde bulunan sanatçı, burada doğru olanı tercih ettiğini ve ilahi bir yardıma olan ihtiyacını vurgulamaktadır.
Alışılmamış Bağdaştırma	
<i>Все мы в руках Бога, веришь ты или нет</i> <i>Vse my v rukah Boga, veriš' ty ili net</i> <i>Hepimiz elindeyiz Tanrının, inansen da inanmasan da</i>	Tanrının elinde olmaktan kasıt, onun yüceliğinin yanında insanların, inansa da inanmasa da bir hiç olduğunun vurgulanmasıdır.
Tezat	
<i>Все мы в руках Бога, веришь ты или нет</i> <i>Vse my v rukah Boga, veriš' ty ili net</i> <i>Hepimiz elindeyiz Tanrının, inansen da inanmasan da</i>	bk. Alışılmamış Bağdaştırma.
<i>Святых среди нас нет, но в каждом из нас есть свет</i> <i>Svâtyh sredi nas net, no v každom iz nas est' svet</i> <i>Aziz yok içimizde, fakat hepimizin içinde var ışık</i>	Kimsenin saf iyilikten oluşamayacağını fakat herkesin içinde biraz iyilik olduğu vurgulanmaktadır.
<i>Братка, хорош делить, давно пора делиться</i> <i>Bratka, horoš delit', davno pora delit'sâ</i> <i>Kardeş, yeter böldüğün, zamanı geldi paylaşmanın</i>	Ayrımlaşırmanın bir kenara bırakılıp birleşmenin zamanının geldiği belirtilmektedir.
<i>Сгораем дотла, но мы сгорев продолжаем искриться</i>	bk. İstiare.

<p><i>Sgoraem dotla, no my sgorev prodolžaem iskrit'sâ</i> <i>Yanıyoruz küll olana dek, fakat biz yanıp devam ediyoruz kıvılcım çıkarmaya</i></p>	
Mecaz	
<p><i>Святых среди нас нет, но в каждом из нас есть свет</i> <i>Svâtyh sredi nas net, no v každom iz nas est' svet</i> <i>Aziz yok içimizde, fakat hepimizin içinde var ışık</i></p>	bk. Tezat.
<p><i>Я стал примером, сам сколотив свой авторитет</i> <i>Â stal primerom, sam skolotiv svoj avtoritet</i> <i>Ben oldum örnek, kendim çakıp kendi itibarımı</i></p>	Sanatçı, kendi başına itibarın çakılması olarak kullanılan ifadede yardım olmadan, tek başına şu anki durumuna geldiğini belirtmektedir.
<p><i>Все мы с одинаковых башен, душных многоэтажек</i> <i>Vse my s odinakovyh bašen, dušnyh mnogoëtažek</i> <i>Hepimiz biz aynı kulelerdeniz, boğucu yüksek katlı binalardan</i></p>	Şehirlerde oldukça fazla yer alan yüksek katlı binaların insanları birbirinden uzaklaştırdı ancak buralardaki tüm insanların aslında aynı olduğu ifade edilmiştir.
<p><i>Жизнь выбирает сильных и их e*um</i> <i>Žizn' vybiraet sil'nyh i ih e*it</i> <i>Hayat seçiyor güçlüleri ve onları s*yor</i></p>	bk. İstiare.
<p><i>Но мы выбираем свет и идём за светом</i> <i>No my vybiraem svet i idëm za svetom</i> <i>Fakat biz seçiyoruz ışığı ve yürüyoruz ardından ışığın</i></p>	Doğru yolun seçilip o yolda ilerlenmesi kastedilmiştir.
<p><i>Сгораем дотла, но мы сгорев продолжаем искриться</i> <i>Sgoraem dotla, no my sgorev prodolžaem iskrit'sâ</i> <i>Yanıyoruz küll olana dek, fakat biz yanıp devam ediyoruz kıvılcım çıkarmaya</i></p>	bk. İstiare.
Teşbih	
<p><i>Жизнь как абонемент, нам стоит помогать чаще</i> <i>Žizn' kak abonement, nam stoit pomogat' čaše</i> <i>Hayat abonman gibi, bizim gerekli yardım etmemiz daha sık</i></p>	Hayatın tıpkı bir abonman gibi insanlardan sürekli bir şeyler alması ifade edilmiştir.
<p><i>Жизнь как один момент, нам стоит помогать чаще</i> <i>Žizn' kak odin moment, nam stoit pomogat' čaše</i></p>	Hayatın bir anlık olduğu, ne zaman biteceğinin bilinmezliği vurgulanmıştır.

<i>Hayat tek bir an gibi, bizim gerekli yardım etmemiz daha sık</i>	
Deyim	
Прощать других чаще, но <i>деньги сносят баиню</i> Prošat' drugih čaše, no den'gi snosât bašnû Affetmek başkalarını daha sık, fakat <i>para akli baştan alır</i>	Yapılması gerekenleri engelleyen bir şey olarak para ifade edilmiştir.
Nida	
Так что <i>на связи, братка, не забывай наших</i> Tak čto <i>na svâzi, bratka, ne zabyvaj naših</i> Bu yüzden <i>temasta kal, kardeş, unutmamız bizimkileri</i>	Şarkının sözlerinin yöneltildiği kişi olarak bir dostunu ele alan sanatçı, şarkının birkaç yerinde ona “ <i>kardeş</i> ” diye seslenmektedir. Aynı zamanda yapılan diğer seslenmelerde bir nevi selam söyleyip, nereden geldiğini unutmaması istenmiştir.
<i>Мир нашим, раши продакши, эй</i> <i>Mir našim, rašin prodakšin, èj</i> <i>Bariş bizimkilere, raşin prodakşin, ey</i>	
<i>Братка, хорошо делить, давно пора делиться</i> <i>Bratka, horoš delit', davno pora delit'sâ</i> <i>Kardeş, yeter böldüğün, zamanı geldi paylaşmanın</i>	
<i>Боже, дай сил, взяв ответственность не свалиться</i> <i>Боже, дай мне сил вести за собой тех, кто идти боится</i> <i>Bože, daj sil, vzâv otvetstvennost' ne svalit'sâ</i> <i>Bože, daj mne sil vesti za soboj teh, kto idti boitsâ</i> <i>Tanrım, güç ver, alıp sorumluluk düşmemek için</i> <i>Tanrım, bana güç ver götürmeye arımdan yürümekten korkanları</i>	Burada yapılan nidada dua edilmekte ve tanrıdan güç istenmektedir. bk. Tekrir.
Teşhis	
<i>Жизнь выбирает сильных и их е*ит</i> <i>Žizn' vybiraet sil'nyh i ih e*it</i> <i>Hayat seçiyor güçlüleri ve onları s*yor</i>	bk. İstiare.
<i>Гонка авторитетов, анализируй это</i> <i>Gonka avtoritetov, analiziruj èto</i> <i>İtibarların yarışı, bunu incele</i>	bk. İstiare.
Mecazımürsel	
<i>Мир нашим, раши продакши, эй</i> <i>Mir našim, rašin prodakšin, èj</i> <i>Bariş bizimkilere, raşin prodakşin, ey</i>	Bizimkiler sözcüğünden kasıt dostlar ve çevredir.
<i>Наш менталитет — это если чё не ломиться в полицию</i>	bk. Tekrir, kullanım bozuklukları.

Naš mentalitet — èto esli čë ne lomit'sâ v policiû Bizim zihniyet – bişi olduđunda polise dalmamak	
Tenasüp	
Вокруг меня области, округа Vokrug menâ oblasti, okruga Çevremde benim bölgeler, eyaletler	Rusya Federasyonu'nda bulunan bölgeler eyaletler.
Сгораем дотла, но мы сгорев продолжаем искриться Sgoraem dotla, no my sgorev prodolžaem iskrit'sâ Yanıyoruz küil olana dek, fakat biz yanıp devam ediyoruz kıvılcım çıkarmaya	bk. İstiare.

Yapılan incelemede şarkıda toplam on iki farklı söz sanatı bulunmuştur. Bu söz sanatları parçanın anlatmakta olduğu dostluk, geçmiş pişmanlıklar ve onlarla başa çıkma yöntemlerini daha etkili bir şekilde ifade edilebilmesine yardımcı olmaktadır.

4.4. Instasamka – “Parayla Evet”

Gerçek adı Dar'â Evgen'evna Zoteeva olan şarkıcı müzik kariyerine başlamadan önce Instagram fenomeni olarak bilinmekteydi. Rap müzik sektörüne hızlı bir giriş yapan şarkıcı 2019'dan bu yana dokuz albüm çıkartmıştır. 2022 yılında çıkardığı “Za Den'gi Da” (За Деньги Да) – “Parayla Evet” isimli şarkısı 140 milyondan fazla dinlenmeyle 2023 yılında en çok dinlenen şarkı olarak seçilmiştir. Sanatçının kendisini anlattığı şarkının ana teması benmerkezcilik olarak ifade edilebilir ve şarkı 343 sözcükten oluşmaktadır.

4.4.1. Instasamka'nın “Parayla Evet” Şarkısındaki Argo, Küfür ve Kullanım Bozuklukları

Tablo 9. Instasamka'nın “Parayla Evet” şarkısındaki argo, küfür ve kullanım bozuklukları.

Argo	
И не скажу «привет», если <i>бабок</i> нет I ne skažu «privet», esli <i>babok</i> net Ve söylemem “merhaba”, eđer <i>mangır</i> yoksa	Rusça argoda para anlamında kullanılan <i>babok</i> ve <i>babki</i> sözcükleri Türkçe karşılık olarak <i>mangır</i> sözcüğü seçilmiştir.
Я раскидываю <i>бабки</i> направо и налево Â raskidyvaû <i>babki</i> napravo i nalevo Ben dağıtıyorum <i>mangırları</i> sağa sola	
Они видят мои <i>шмотки</i> и <i>тупо</i> повторяют Oni vidât moi <i>šmotki</i> i <i>tupo</i> povtorâût	<i>Šmotki</i> sözcüğü <i>şeyler</i> olarak çevrilmesine rağmen eşyalar, mallar anlamına gelmektedir. <i>Tupo</i> sözcüğü kök olarak <i>tupoj</i> sözcüğünden gelmekte ve aptal

Onlar görüyorlar benim <i>şeyleri</i> ve <i>direk</i> kopyalıyorlar	anlamındadır. Bu sözcüğün yanına bir fiil geldiğinde, <i>tupo povtorâût</i> ifadesinde olduğu gibi, bir şeyi direkt, düşünmeden yapmak anlamına gelmektedir.
Мне платят за концерты, я читаю <i>под фанеру</i> Mne platât za koncerty, â čitaû <i>pod faneru</i> Bana ödüyorlar konserler için, ben <i>yaşıyorum playback</i>	Türkçede yaygın olarak <i>playback</i> yapmak olarak bilinen fonogram kullanımı, Rusçada argoda yer alan <i>fanera</i> sözcüğüyle ifade edilmiştir.
Küfür	
Şarkıda küfür kullanımıyla karşılaşılmamıştır.	
Kullanım Bozuklukları	
Это я в Дубае, я <i>ща</i> отдыхаю Èto â v Dubae, â <i>ša</i> otdyhaû Bu ben Dubai’de, ben <i>şimd</i> dinleniyorum	Günlük kullanımda yer bulan şimdi anlamındaki <i>sejchas</i> sözcüğü <i>ša</i> olarak kullanılmıştır.

Şarkıda kullanılan argo sözcüklerle paranın ve değerli eşyaların ön planda olduğu ifade edilebilir. Yer verilen kullanım bozukluğu tıpkı Macan’ın şarkısında olduğu gibi günlük dile aittir fakat burada sanatçının samimiyetten ziyade şarkının genel içeriğinden kaynaklı samimiyetsiz olduğu düşünülmektedir.

4.4.2. Instasamka’nın “Parayla Evet” Şarkısındaki Neolojizm Kullanımları

Tablo 10. Instasamka’nın “Parayla Evet” şarkısındaki neolojizm kullanımları.

Neolojizm	
Я не скажу в ответ ничего на <i>хеïм</i> Â ne skažu v otvet ničego na <i>hejt</i> Ben söylemem cevap hiçbir şey <i>hate’e</i>	<i>Hate</i> sözcüğü nefret anlamına gelmektedir ve kullanıldığı yer, nefret söylemlerine cevap vermem anlamına gelmektedir.
Я не делаю <i>фиты</i> , даже за деньги, да Â ne delaû <i>fity</i> , daže za den'gi, da Ben yapmıyorum <i>feat</i> , parayla bile, evet	<i>Feat</i> sözcüğü ise müzik sektöründe iki şarkıcının bir şarkıyı beraber söylemeleri anlamına da gelen düet ile eş anlamlı olarak kullanılmıştır.

Şarkıda karşılaşılan her iki neolojizm kullanımı da İngilizceden birebir alınmış ve şarkı metninde Rusça karakterlerle yazılmıştır.

4.4.3. Instasamka’nın “Parayla Evet” Şarkısındaki Söz Sanatları

Tablo 11. Instasamka’nın “Parayla Evet” şarkısındaki söz sanatları.

Tekrir	
Я вообще делаю, что <i>хочу</i> <i>Хочу</i> импланты — звоню врачу Â voobše delaû, čto <i>hoçu</i> <i>Hoçu</i> implanty — zvonû vraçu Ben her ne <i>istersem</i> yaşıyorum <i>İstiyorum</i> estetik – arıyorum doktoru	Burada yer verilen tekrarlama ile sanatçı, ne isterse yaptığını belirtirken buna örnek olarak estetik istediğinde sadece doktoru aramasının yeterli olduğunu ifade etmiştir.
<i>Мой продюсер</i> говорит: «Ты — поп-звезда»	Bu dizelerde tekrar, sanatçının yapımcısının kocası olduğunu vurgulamak için yapılmıştır.

<p>И кстати, <i>мой продюсер</i> — это мой муж, да <i>Мoj prodúser</i> govorit: «Ty — pop-zvezda» I kstati, <i>moj prodúser</i> — èto moj muž, da <i>Benim yarımcım</i> diyor: “sen – popstarsın” Ауғиса, <i>benim yarımcım</i>– benim kocam, evet</p>	
<p><i>Я не скажу</i> в ответ ничего на хейт <i>И не скажу</i> «привет», если бабок нет <i>Â ne skažu</i> v otvet ničego na hejt <i>I ne skažu</i> «privet», esli babok net Ben <i>söylemem</i> cevap hiçbir şey hate’e Ve <i>söylemem</i> “merhaba”, eğer mangır yoksa</p>	<p>Sanatçı, kendine kötü sözler söyleyenler ve zengin olmayan kimselerle iletişime geçmeyeceğini belirtmektedir.</p>
<p>Nakarat <i>Не завoжу подруг, но за деньги</i> — да <i>(Ха-ха-ха)</i> <i>Я не делаю фиты, даже за деньги, да</i> <i>Я подумаю потом, но скажу сразу «да»</i> <i>За деньги, да, за деньги, да</i> <i>За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)</i> <i>Деньги— Деньги— Деньги— Деньги—</i> <i>Да</i> <i>Да— Да— Да— Да—</i> <i>За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)</i> <i>Деньги— Деньги— Деньги— Деньги—</i> <i>Да, да</i> <i>За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)</i> <i>Деньги— Деньги— Деньги— Деньги—</i> <i>Да, да</i> <i>За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)</i> <i>Деньги— Деньги— Деньги— Деньги—</i> <i>Да, да (Да)</i> <i>Ne zavožu podrug, no za den'gi</i> — da <i>(Ha-ha-ha)</i> <i>Â ne delaû fity, daže za den'gi, da</i> <i>Â podumaû potom, no skažu srazu «da»</i> <i>Za den'gi, da, za den'gi, da</i> <i>Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)</i> <i>Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da</i> <i>Da— Da— Da— Da—</i> <i>Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)</i> <i>Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da,</i> <i>da</i> <i>Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)</i> <i>Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da,</i> <i>da</i> <i>Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)</i></p>	<p>Şarkının nakarat kısmında oldukça yoğun bir şekilde tekrar kullanımına yer verilmiştir. <i>Para</i> sözcüğü 24, <i>evet</i> sözcüğü ise 39 defa tekrarlanmıştır. Şarkının tamamında bu sayılar 49 ve 81 olmak üzere toplamda 343 sözcükten oluşan parçanın yaklaşık yüzde kırkını oluşturmaktadır.</p>

<p><i>Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da, da (Da)</i> <i>Edinmem arkadaş, ama parayla – evet (Ha-ha-ha)</i> <i>Ben yapmıyorum feat, parayla bile, evet</i> <i>Ben düşünürüm sonra, ama derim hemen “evet”</i> <i>Parayla evet, parayla evet</i> <i>Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)</i> <i>Para— Para— Para— Para— Evet</i> <i>Evet— Evet— Evet— Evet—</i> <i>Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)</i> <i>Para— Para— Para— Para— Evet</i> <i>Evet— Evet— Evet— Evet—</i> <i>Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)</i> <i>Para— Para— Para— Para— Evet, evet (Evet)</i></p>	
<p><i>Эту сумку мне муж купил, эти Ролексы муж купил</i> <i>Кольцо с бриллиантом мне муж купил</i> <i>Муж купил, мне муж купил</i> <i>Ètu sumku mne muž kupil, èti Roleksy muž kupil</i> <i>Kol'co s brilliantom mne muž kupil</i> <i>Muž kupil, mne muž kupil</i> <i>Bu çantayı bana kocam aldı, bu Rolex'i kocam aldı</i> <i>Yüzük pırlantalı bana kocam aldı</i> <i>Kocam aldı, bana kocam aldı</i></p>	<p>Şarkının bu kısmında kocasının ona aldığı şeylerle övünen sanatçı beş defa <i>kocam aldı</i> ifadesini tekrarlamıştır.</p>
Mecaz	
<p><i>Кто меня не любит — я вас не слышу</i> <i>Kto menâ ne lûbit — â vas ne slyşu</i> <i>Kim beni sevmiyor – ben sizi duymıyorum</i></p>	<p>Duymamak derken dinlememek kastedilmiştir.</p>
<p><i>Я не продаюсь, но за деньги — да</i> <i>Â ne prodaûs', no za den'gi — da</i> <i>Ben satılmıyorum, ama parayla – evet</i></p>	<p>Herkesin istediğini yapmaktan bahsedilmektedir.</p>
Teşbih	
<p><i>Мой продюсер говорит: «Ты — поп-звезда»</i> <i>Mož prodûser govorit: «Ty — pop-zvezda»</i> <i>Benim yapımcım diyor: “sen – popstarsın”</i></p>	<p>Sanatçının yapımcısına göre bir rap sanatçısı olarak nitelendirilmesine rağmen popstara benzetildiği ifade edilmiştir.</p>
<p><i>Пусть не забывают, кто тут королева</i> <i>Pust' ne zabyvaût, kto tut koroleva</i> <i>Bak unutmasınlar, kim burada kraliçe</i></p>	<p>Sanatçı burada kendini kraliçeye benzeterek şarkının temasına uygun</p>

	olarak benmerkezci bir üstünlük dili kullanmaktadır.
Tezat	
Бы просто мне завидуете, <i>я молчу</i> <i>Я не молчу</i> , когда я хочу Vy prosto mne zaviduete, <i>â molču</i> <i>Â ne molču</i> , kogda â hoču Siz sadece kıskanıyorsunuz, <i>ben</i> <i>susuyorum</i> <i>Ben susmuyorum</i> , istediğimde	Sanatçı kıskançlık karşısında susarken bir şey istediğinde susmadığını belirtmiştir.
Tenasüp	
Хочу импланты — <i>звоню врачу</i> Hoču implanty — <i>zvoniŭ vraču</i> İstiyorum estetik — <i>arıyorum doktoru</i>	Burada birbirleri arasında yakınlık ve çağrışım bulunan sözcükler bir orantı ve uygunluk içinde kullanılmıştır. bk. Tekrir.
Слышу любимый звук — это звон монет Slyšu lûbimyj zvuk — èto zvon monet Duyarım en sevdiğim sesi — <i>para şingirtısı</i>	
Эту сумку мне муж купил, <i>эти</i> <i>Ролексы</i> муж купил <i>Кольцо с бриллиантом</i> мне муж купил <i>Ètu sumku</i> mne muž kupil, <i>èti Roleksy</i> muž kupil <i>Kol'co s brilliantom</i> mne muž kupil <i>Bu çantayı</i> bana kocam aldı, <i>bu Rolex'i</i> kocam aldı <i>Yüzük pırlantalı</i> bana kocam aldı	
İstifham	
Пусть не забывают, <i>кто тут королева</i> Pust' ne zabyvaût, <i>kto tut koroleva</i> Bak unutmasınlar, <i>kim burada kraliçe</i>	bk. Teşbih.

Şarkının tamamında altı farklı söz sanatına rastlanmıştır. Karşılaşılan tüm söz sanatları sanatçının benmerkezci dilini destekler niteliktedir. Özellikle şarkıda para sözcüğünün tekrarı ve sanatçının para karşılığında her şeye “evet” demesi şarkının ifade ettiği benmerkezci dile katkıda bulunmaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada popüler kültürün bir ögesi olarak rap müzik parçaları ele alınmıştır. Birinci bölümde incelenen popüler kültür, kültür kavramının altında yer alan yaygın kültür olarak tanımlanmış ve içerisinde yer alan ögelerden bahsedilmiştir. Popüler kültür ürünlerinin tüketime olan etkisi, hızlı üretimlerinden ve değişimlerinden söz edilmiştir. Bu ürünlerden hemen hemen her yerde karşılaşılan müzik ve günümüzde en çok dinlenen türü olarak rap müziğin özelliklerinden bahsedilmiş, rap müziğin ne olduğuna değinilmiş, Türkiye ve Rusya'daki oluşumları anlatılmıştır.

İkinci bölümde dil ve kültür arasındaki ilişki aktarılıp toplumsal açıdan dilin öneminden söz edilmiştir. Toplumların dilini etkileyen ve değiştiren bir faktör olarak küreselleşmenin tanımı yapılmış, dili önemli ölçüde etkileyen ve değiştiren popüler kültür öğeleri incelenerek dil üzerindeki etkilerinden bahsedilmiştir. Söz konusu bu popüler kültür öğelerinden sosyal medya, yiyecek-içecek, giyim sektörleri ve müzik dili hakkında çeşitli örnekler verilmiştir. Örneğin sosyal medya aracılığıyla “aşko, rez almak, tweetlemek, manifest” gibi dile yeni ifadelerin girdiği görülmüştür. Yiyecek-içecek ve giyim sektörlerinde yaygın olarak Türk markalarının isimlerini (kafe: Mackbear; giyim: DeFacto, Gratis, vd.) belki daha da popüler görünmek amacıyla, İngilizce kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Ayrıca gerek kafelerde (Starbucks'taki bardak boylarının tall, grande, venti olarak adlandırılması) gerekse moda alanında (t-shirt, termal giyim, oversize kesim vb. ifadelerin kullanılması) oldukça yoğun bir yabancı dil kullanımı tespit edilmiştir. Verilen bu örneklerde popüler kültürün dil üzerindeki etkisinin oldukça belirgin bir biçimde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Günümüzde bir popüler kültür ögesi olarak karşılaşılan müzik, insanların hayatında oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda en çok dinlenen müzik türlerinden biri olarak ve Hip Hop kültürünün de tesiriyle ortaya çıktığı bilinen rap müzik, etkili ve dikkat çekici sözleriyle toplumun birçok kesimine hitap eden bir popüler kültür ögesi olmuştur. Bu açıdan rap müziğin dili, Türkçe ve Rusça şarkı sözleri üzerinden geçmişten günümüze örneklendirilmiştir. İncelemede yıllar içerisinde rap parçalarında dile getirilen konuların değiştiği gözlemlenmiştir. Cartel, 1995 yılında çıkardığı şarkısında değindiği gurbetçilerin sosyal ve politik sorunlara karşı birlik olma ifadeleri ile 2024 yılında Lvbel C5'in yayınladığı parçada kadınlara yönelik aşağılayıcı ifadeler ve benmerkezci yaklaşım arasında oldukça farklılaşmış temalar ve içerikler göze çarpmaktadır. Bunlarla birlikte rap müzik

parçalarında isyan ve protesto temasının yaygın bir biçimde konu edinildiği de alanyazın taramasında görülmüştür. Fakat günümüzde üretilen rap müzik parçalarında tema olarak daha çok aşk, şiddet ve benmerkezcilik öğelerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Çalışmanın “Yöntem” bölümünde de aktarıldığı üzere, günümüzde rap müziğin genellikle olumsuz olarak değerlendirilen içeriğinden kaynaklı bir inceleme yapma gereksinimi oluşmuştur. Toplumsal bağlamda gerçekleşen olumsuz değerlendirmelerin çeşitli nedenleri olsa da en bilindikleri sıklıkla başvurulan argo, küfür, kullanım bozuklukları ve neolojizm çerçevesinde oluşturulan yeni sözcüklerdir. Çalışmada dili olumsuz olarak etkileyen faktörler olarak sayılabilecek bu kullanımların yanı sıra, rap müzik türünün ritmik bir şiir edasına sahip olduğu bilgisinden de yola çıkılarak şarkılarda söz sanatlarının kullanımları incelenmiştir.

Çalışmada incelenmek üzere seçilen eserlerden Ezhel’in “Geceler” isimli şarkısında tema olarak gece yaşamına yer verilmiştir. İçerikte gece yaşamının olumlu ve olumsuz taraflarından bahsedilip, burada olumlu ifadesiyle gece yaşamının sunduğu eğlence hayatı kastedilmektedir, her gecenin bir sabahı olduğu belirtilmektedir. Burada her kötülüğün bir gün yerini iyiliğe bırakacağı ifade edilmek istenmektedir. Beklenenin aksine şarkıda üç argo, üç kullanım bozukluğu ve üç neolojizm tespit edilmiştir. Ayrıca küfür kullanımına yer verilmeyen parçada on altı farklı söz sanatıyla karşılaşmıştır. Bunlardan şarkının “Esrarın da etkisiyle ışık daha parlak, çekilir nefesler” dizisinde yer verilen, güzel neden bulma anlamında kullanılan hüsnütalil ile *esrar* ışığın parlak olması için güzel bir neden olarak ifade edilmiştir. Edebiyattaki kullanımından farklı bir biçimde ifade edilen bu söz sanatına sanatçının şarkısında yer vermesi ilginç bir durum olarak yorumlanmıştır. Kullanılan söz sanatları şarkının temasına katkı sunmakla beraber dinleyiciyi her türlü soruna rağmen hayatın devam ettiğini ve buna ayak uydurmayı öğütler niteliktedir.

İncelen bir diğer şarkı olan “Suçlarımdan Biri” aşk ve ayrılık temalarını işlemektedir. Bu çerçevede, aynı “Geceler” parçasında olduğu gibi, şarkıda küfür kullanımıyla karşılaşılmamıştır. Argoya da yer verilmeyen şarkıda kullanım bozuklukları açısından beş yerde günlük konuşma diline ait ses düşmesi olaylarına yer verilmiştir. Şarkıda karşılaşılan on iki farklı söz sanatı kullanımı, işlenen temaların daha etkili aktarımına katkıda bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, aşağıdaki mecaz kullanımın yer verildiği örnekte olduğu gibi, parçanın kimi dizeleri arasında bağlantı bulunamamıştır:

Görünce akan terler avuçlarımdan

Kayarken izledim şehri parmak uçlarımda

İnceleme için seçilen Rusça şarkılardan Macan'ın "Bunu İncele" adlı parçasında dostluk ve geçmiş pişmanlıklar temaları yer almaktadır. Bu yönüyle parça içeriği, rap müziğin *yeraltı* dönemine benzetilmiş, çoğunlukla sorunların üstesinden gelmek, olumsuz davranış sergilememek ve her ne olursa olsun hayata devam etmek gibi anlatımlarla karşılaşılmıştır. Şarkıda iki argo ve bir kullanım bozukluğu tespit edilmiştir. Bu kullanımların günlük dilden kaynaklandığı, özellikle sokaklarda çok vakit geçiren 'başıboş' gençliğe yönelik olduğu düşünülmektedir. Şarkıda yer verilen küfür kullanımı, parçanın temasına da uygun bir şekilde hayatın insanlara acımadığını vurgulamaktadır. Şarkıdaki neolojizm kullanımında tercih edilen ifade her ne kadar İngilizce olsa da yazıda Kiril alfabesiyle verilmiştir. İnceleme içerisinde de belirtildiği üzere "Rus üretimi" anlamına gelen ifadenin Rusça kullanılmaması ters anlamlı bir durum ortaya koymakta ve küreselleşmeden kaynaklandığı düşünülmektedir. Şarkıda yer alan on iki farklı söz sanatı parçanın temasına katkı sunmakla beraber daha güçlü bir ifade dili sağlamaktadır.

Çalışmada incelenen son şarkı Instasamka'nın "Parayla Evet" isimli parçasıdır. Bu parçanın teması benmerkezciliktir. Şarkı içeriğinde sürekli kendinden bahseden sanatçı, içerikte yer verdiği argo ifadeler ve kullanım bozukluğu ile parçanın temasına uyumlu olarak kendini ön plana çıkarmaktadır. Küfür kullanımının yer almadığı şarkıda tıpkı "Bunu İncele" şarkısında olduğu gibi neolojizm ifadeleri şarkı metninde Rusça karakterlerle verilmiştir. İncelenen diğer şarkılara kıyasla daha az söz sanatı kullanımıyla karşılaşılan şarkıda altı farklı söz sanatı yer almıştır. Bu kullanımlar şarkının benmerkezci temasına uygun bir biçimde içerikte verilmiştir.

Çalışmada incelenen şarkıların tümünde beklenenin aksine yalnızca birinde bir adet küfür kullanımıyla karşılaşılmıştır. Argo kullanımına "Suçlarımdan Biri" şarkısı hariç, diğer şarkılarda az sayıda yer verilmiştir. Ayrıca ağır veya hakaret içeren kullanımlarla karşılaşılmamıştır. Şarkılarda günlük dil kullanımıyla karşılaşılan kullanım bozuklukları, toplumsal dilbilim açısından kültürün bir parçası olarak görülmektedir. Güneş hariç tüm sanatçılar en fazla üç neolojizm kullanımına yer vermiştir. Bu açıdan şarkılarda geçen neolojizm kullanımlarının dilin söz varlığını değiştirmesi pek de olası görülmemektedir. Bu çerçevede, en çok dinlenen şarkıların seçildiği incelemede rap müzikte sıklıkla karşılaşılan argo, küfür, kullanım bozuklukları ve neolojizm ifadeleri

oldukça az sayıda kullanılmıştır. Sonuç olarak Türkiye ve Rusya’da insanların daha ‘temiz’ bir dile sahip şarkıları daha fazla dinledikleri görülmüştür. Ayrıca söz sanatları incelemeleri sonucunda “Parayla Evet” şarkısı hariç tüm şarkılarda ondan fazla farklı söz sanatı kullanımıyla karşılaşmıştır. Bu bakımdan hem sanatçılar hem de dinleyicilerin dili zenginleştiren ifadelerin kullanımına önem verdiği görülmektedir. Bu kullanımların bilinçli olup olmadığı tartışmaya açıktır. Tüm bu açıklamalara ek olarak şarkılarda az sözcükle çok şey anlatmaya imkân tanıyan söz sanatlarına bu denli yer verilmesi, belki dinleyiciyi cezbetmekte belki de onların duygularına tercüman olmaktadır. Ayrıca toplumsal yaşamda bireylerin her gün yaşadığı, karşılaştığı bazı durumları (benmerkezcilik, aşk, şiddet, vb.) kulağa hoş gelen bir biçimde dinleyiciye sunulması popülerliklerine katkı sunmaktadır. “Geceler” ve “Bunu İncele” adlı parçaların içerikleri değerlendirildiğinde ise, rap müzik için geçerli olarak ifade edilebilecek sorunlara değinildiği gözlemlenmiştir. Diğer iki şarkı ise, bahsi geçen temaların kullanımı ile popüler kültür açısından örnek ürünler olarak nitelendirilmektedir.

KAYNAKLAR

- Aktunç, H. (1998). *Türkçenin Büyük Argo Sözlüğü (Tanıklarıyla)*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Algül, A. (2019). Popüler Kültür ve Popüler Edebiyat. *European Journal of Educational & Social Sciences*, 4(2), s. 142-153.
- Arıcan, T. (2021). Türkçe Rapin Dönüşüm Evrelerinde Geçişkenlikler: Direniş, Marjinalleşme ve Tarz. *Eurasian Journal of Music and Dance*(18), 53-69.
- Askerova, E. M. ve Diveeva, A. A. (2022). Onomastic map of Russian rap lyrics. *VERBA. North-West linguistic journal*, 1(3), s. 63-75. doi:DOI: 10.34680/VERBA-2022-1(3)-63-75
- Ateş, E. ve Aytekin, H. (2022). Küreselleşme sürecinde yaşanan dilsel ve kültürel değişimler ve topluma yönelik etkileri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(28), 397-407.
- Bugorkova, V. A. (2022). Pop Music As A Cultural Heritage. *Инновационный Дискурс Развития Современной Науки*, 104-110.
- Çakmak, M. E. (2021). "Susamam" Projesi ve "Mekânın Sahibi" Polemiği Temelinde Türk Rap Müziğinin Yükseliş Döneminde Müziğin Politik Bağlamda Araç Olarak Mesajı. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çerezcioğlu, A. (2013). Popüler Müzik ve Gündelik Yaşam Deneyimi. *Folklor / Edebiyat*, 19(75), 159-172.
- Çiftçi, E. (2010). Popüler Kültür, Popüler Müzik Ve Müzik Eğitimi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 149-161.
- Çoban, İ. (2019). Sosyal Medyada Kullanılan Ödünçlemeler Üzerine Bir İnceleme: YouTube Yorumları Örneği. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 298-313.
- Denisova, A. ve Herasimenka, A. (2019). How Russian Rap on YouTube Advances Alternative Political Deliberation: Hegemony, Counter-Hegemony, and Emerging Resistant Publics. *Social Media + Society*, s. 1-11. doi:https://doi.org/10.1177/2056305119835200
- Diessel, C. (2001). Bridging East and West on the "Orient Express": Oriental Hip-Hop in the Turkish Diaspora of Berlin. *Journal Of Popular Music Studies*(13), 165-187.
- Dilçin, C. (2005). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Elbir, İ. (2021). *Turkish Rap Music Within The Grip Of Popular Culture*. (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Erdoğan, İ. (2004). Popüler Kültürün Ne Olduğu Üzerine. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, s. 7-19.
- Ergün, E. (2016). Türkiye’de Kullanılan Online Müzik Platformları: Spotify Örneği. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication - TOJDAC*, 6(2), 114-118. doi:10.7456/10602100/005
- Frolova, E. (2015). *Rep kak forma social’no-politicheskoy refleksii v sovremennoi rossiiskoi kul’ture (2009-2013 gg.)*. Moskova: Preprint WP20/2015/02.
- Gontchar, A. (2017). Violence as Existential Punctuation: Russian Hip Hop in the Age of Late Capitalism. M. Miszczyński ve A. Helbig içinde, *Hip hop at Europe’s edge : music, agency, and social change* (s. 182-198). Bloomington; Indianapolis: Indiana University Press.
- Göçer, A. (2012). Dil Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, s. 50-57.
- Grudeva, E. V. ve Diveeva, A. A. (2021). Linguistic and Extralinguistic Aspects of Study of Modern Russian Rap Texts. *Nauchnyi dialog*, 9, s. 74-97. doi:DOI: 10.24224/2227-1295-2021-9-74-97
- Güven, A. (2012). Toplumsal Dilbilimin Kapsam Alanı. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(13), 55-62.
- Güvenç, B. (1979). *İnsan ve Kültür*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hess, M. (2007). *Is Hip Hop Dead?* Westport, Connecticut: Praeger.
- Hix, D. (2020). *Russian Rap as Popular Discourse: A Study of the Viewpoints and Aesthetics of “Husky”*. (Yüksek Lisans Tezi), Colorado, ABD: Faculty of the Graduate School of the University of Colorado.
- İmer, K. (1990). *Dil ve Toplum*. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Kadıoğlu, D. S. ve Özdal, C. S. (2020). From the streets to the mainstream: popularization of Turkish rap music. *Turkish Studies*, 22(4), 626-643.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kök, J. (2019). *Popüler Batı Müziği Şarkı Sözlerinde Argo Kullanımı ve Dil Bilimsel Analizi*. (Yüksek Lisans Tezi), Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Krasnoshchyokov, V. A. (2022). Rap in the context of Russian culture: on the validity of the definition of «Russian rap». *Human being: Image and essence. Humanitarian aspects*, 4(52), 97-114. doi:10.31249/chel/2022.04.06
- Kravchenko, P. D. (2023). Features of promoting the image of modern Russian musical performers of various genre groups. *Information Age (Online Media)*, 7(2), 42-54.

- Kroeber, A. L. ve Kluckhohn, C. (1952). *Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions*. Cambridge, Massachusetts, U.S.A.: Harvard University Printing Office.
- Kukulin, I. (2020). Playing the Revolt: The Cultural Valorization of Russian Rap and Covert Change in Russian Society of the 2010s. *Russian Literature*(118), 79-105.
- Kuyucu, M. (. (2016). Theodor W. Adorno'nun Perspektifinden Popüler Türk Müziğinde Standartlaşma Sorunsalı. *TRT Akademi*, 1(1), 188-208.
- Light, A. (1999). *The Vibe History of Hip Hop*. New York: Three Rivers Press.
- Meriç, S. (2007). *Rap Müziğinin Türkiye Bağlamında Yerelleştirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Mişe, U. (2020). Rap Music as Resistance and Its Limits, Two Diverging Cases: Sulukule and Bağcılar Rap. *Anthropology of East Europe Review*, 37(1), 27-51.
- Oktay, Ahmet. (2002). *Türkiye'de Popüler Kültür*. İstanbul: Everest Yayınları.
- Önal, Ö. (2012). Ses, Dil ve Müzik. *Dil Dergisi*(155), 7-23.
- Öztürk, T. A. (2020). Sosyolojide Müzik: Frankfurt Okulu, Adorno ve Kültür Endüstrisi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 26(45), 527-534. doi:<https://doi.org/10.35247/ataunigsed.743676>
- Pala, İ. (2004). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Pavlova, A. A. (2022). Traditions and Innovation in Russian Rap Poetry. *Stephanos*, s. 63-69. doi:DOI 10.24249/2309-9917-2022-55-5-63-69
- Price, E. G. (2006). *Hip Hop Culture*. California: ABC-CLIO.
- Ryzhkov, A. ve Tkachuk, S. (2023). The Metaliterary in Russian Rap of the 2010s: Towards a Medial Autonomy. *New Literary Observer*, 2(180), 204-218.
- Sakallı, E. (2014). Türkçe Popüler Kültür. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3/2, s. 307-317.
- Sarıköse, M. (2021, Aralık). *Müzik Sosyolojisi Bağlamında Bir İfade ve Kültür Biçimi Olarak Rap Müzik*. (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Saussure, F. d. (1998). *Genel Dilbilim Dersleri*. İstanbul: Multilingual.
- Solomon, T. (2005). 'Living Underground Is Tough': Authenticity and Locality in the Hip-Hop Community in Istanbul, Turkey. *Popular Music*, 24(1), 1-20.
- Solomon, T. (2006). Hardcore Muslims: Islamic Themes in Turkish Rap in Diaspora and in the Homeland. *Yearbook for Traditional Music*(38), 59-78.
- Solomon, T. (2009). Berlin–Frankfurt–İstanbul Turkish Hip-hop in Motion. *European Journal of Cultural Studies*, 12(3), 305-327.

- Şenel, O. (2015, Nisan). Türk Diaspora Gençliğinde Kültürel Kimliğin Dönüşümü: HipHop, Entegrasyon ve Eğlence Mekanları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(37), 1122-1132.
- Şentürk, A. A. (1999). *Osmanlı Şiir Antolojisi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Tan, M. (2021). Kültür Endüstrisi Bağlamında Popüler Türk Müziği. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 8(2), 144-159.
- Tylor, E. B. (1871). *Primitive Culture: Researches into the Development of Mythology, Philosophy, Religion, Language, Art and Custom*. Londra: T. Murray.
- Üçer, M. B. (2015). Müzikte Anlamın Yeniden Üretimi: Hip-Hop Kültürünün Türkiye'deki Görüntüleri Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme. *II. Türkiye Lisansüstü Çalışmaları Kongresi - Bildiriler Kitabı I*, (s. 249-262).
- Vardar, B. (1998). *Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri*. İstanbul: Multilingual.

İNTERNET KAYNAKLARI

- About us | VK. (n.d.). VK. <https://vk.com/about> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Ben Fero – Demet Akalın. (n.d.). Genius. <https://genius.com/Ben-fero-demet-akaln-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Boyner Kurumsal |. (n.d.). <https://kurumsal.boyner.com.tr/boynerin-hikayesi> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Cartel (TUR) – Cartel. (n.d.). Genius. <https://genius.com/Cartel-tur-cartel-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Ceza (Ft. Sagopa Kajmer) – Neyim var ki. (n.d.). Genius. <https://genius.com/Ceza-neyim-var-ki-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Culture | Oxford Advanced Learner's Dictionary at OxfordLearnersDictionaries.com. (n.d.). https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/culture_1?q=culture (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Ezhel – Alo. (n.d.). Genius. <https://genius.com/Ezhel-alo-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Ezhel – Geceler. (n.d.). Genius. <https://genius.com/Ezhel-geceler-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Ezhel – şehrimin tadı. (n.d.). Genius. <https://genius.com/Ezhel-sehrimin-tad-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Güneş – Suçlarımdan biri. (n.d.). Genius. <https://genius.com/Gunes-suclarımdan-biri-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

HD Holding: Hakkında | LinkedIn. (n.d.). LinkedIn.

<https://www.linkedin.com/company/hd-iskender/about/> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

INSTASAMKA – ЗА ДЕНЬГИ ДА (FOR MONEY YES). (n.d.). Genius.

<https://genius.com/Instasamka-for-money-yes-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

International Organization for Standardization. (1995). Information and documentation — Transliteration of Cyrillic characters into Latin characters — Slavic and non-Slavic languages (ISO Standard No. 9:1995).

<https://www.iso.org/standard/3589.html> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

Kanake - English translation in English - Langenscheidt dictionary German-English.

(n.d.). English. <https://en.langenscheidt.com/german-english/kanake> (Son erişim tarihi:15.05.2024).

kizaru – Моя Тень и Я (My Shadow and Me). (n.d.). Genius.

<https://genius.com/Kizaru-my-shadow-and-me-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

Lvbel C5 – DOĞUŞTAN BERİ HAKLIYIM (tmm). (n.d.). Genius.

<https://genius.com/Lvbel-c5-dogustan-beri-hakliyim-tmm-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

MACAN – Анализируй это (Analyze This). (n.d.). Genius. <https://genius.com/Macan-analyze-this-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

Maddalena, S. (2024, April 24). Digital 2024 - We are Social USA. We Are Social

USA. <https://wearesocial.com/us/blog/2024/01/digital-2024/> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

Mado Dondurma. (2023, March 15). Dünden bugüne - Mado dondurma.

<https://mado.com.tr/dunden-bugune/> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

Miyagi & Эндшпиль (Endspiel) – Голгофа (Calvary). (n.d.). Genius.

<https://genius.com/Miyagi-and-endspiel-calvary-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

Rtuk.Gov.Tr. (n.d.). RTÜK | Yayıncı düzenlemeleri. <https://www.rtuk.gov.tr/yayincilik-etik-ilkeleri/3841>(Son erişim tarihi:15.05.2024)

S. A. Kuznetsov. (t.y). культура (kültür). Büyük Rus Dili Sözlüğü.

<http://www.gramota.ru/slovari/dic/?word=культура&all=x> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

- Spotify, Türkiye’de son 10 yılın en çok dinlenenlerini açıkladı. (2023, December 10). MediaCat. <https://mediacat.com/spotify-turkiyede-son-10-yilin-en-cok-dinlenenlerini-acikladi/> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Türk Dil Kurumu. (t.y). kültür. Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Türk Dil Kurumu. (t.y). popüler kültür. Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Türk Dil Kurumu. (t.y). termal. Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- VK Press. (2023, December 4). VK Музыка рассказывает, кого слушали в 2023 году: в топ вошли MACAN, INSTASAMKA, Miyagi & Эндшпиль и другие артисты. VK. <https://vk.com/main.php?subdir=press&subsubdir=music-2023> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Каспийский Груз (Kaspiyskiy Gruz) (Ft. Гио Пика (Gio Pika)) – На белом (On white). (n.d.). Genius. <https://genius.com/Kaspiyskiy-gruz-on-white-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Каста (Kasta) – Вокруг шум (Noise Around). (n.d.). Genius. <https://genius.com/Kasta-noise-around-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)
- Макс Корж (Max Korzh) – Малый повзрослел (Small Has Grown). (n.d.). Genius. <https://genius.com/Max-korzh-small-has-grown-lyrics> (Son erişim tarihi:15.05.2024)

EKLER

Ek-1: İnceleme İçin Seçilen Şarkıların Sözleri

1. Ezhel – “Geceler”

[Giriş]

(B-B-Bugy)

Na-na-na-na-na-na, hah-hah-hah

Gece-geceler, geceler

Geceler, ah

[Verse 1]

Kırmızı fren, kırmızı bira (Kırmızı bira)

Hırlısı hem hırsızı bir ara-da

Kırmışım ben fittirirken (Fittirirken)

"Geceler daha acımasız gündüzden" der Gencebay (Der Gencebay)

Geceleyin hem dert, hem iş, hem eğ-eğlence var

Duygularım karmakarışık uyanırım uykularımdan

Uyuyamamak mı ki? Geceleri gece yapan buydu kanımca

Takılırım şehrimin kuytularında

Her yerde değişik huylu kadınlar, huysuz adamlar, şuursuz adamlar

Dolaşırım beynimin uydularında

Kulağımı aç ve de duy bu yarından

Önceki saat, ganja ve kağıt

Tüm gece dar, hazır

Bitmemiş daha gece işlerim var

İzbelik sarmış şehri, bak

Kendine espri yap, fazla iç, geçmişi an

Elimde hiçbi' şey yok çünkü hiçbi' şey var

Karanlıklardan doğar aydınlıklar

[Ön Nakarat]

Esrarın da etkisiyle ışık daha parlak, çekilir nefesler

Karanlıktan yolum, yönüm, yıldızlar ve sesler

Ay, güneşten daha güzel

[Nakarat]

Geceler, geceler (—ler)

Kafamın peşindeyken, yaşarım neyim neysem

Geceler, geceler (—ler)

İstemem yarın olsun; olsun, geceler dolsun yine

Geceler, geceler (—ler)

Kafamın peşindeyken, yaşarım neyim neysem

Geceler, geceler (—ler)

İstemem yarın olsun; olsun, geceler dolsun yine

[Verse 2]

Kızmışım ben, kızmışım bi' daha (Kızmışım bi' daha)

Hırslıyım, kaybettiğim şeyler hâlâ beynimin bir kenarında (Kenarında)

Bir bar taburesi üstünde, Tupac'ın öldüğü yaşta

Bunalım döngüsü başlar, bunalıp döktüğün yaşlar

Geceler hepsinin özü, bebeler gezer, her şehrin idolü

"Ezhel, her meselen yaşamak ise kaçarak yaşamak niye?"

Yaşamak şatafat gibi, yaşamak, aramak bi' şey

Aramak, savaşmak için

Başarmak kafanda biter, bu yazarak anlatılmaz

Geceler akla sığmaz

Olurum yarasa, olurum tam bir vampir

Alacakaranlığa yaparım bungee jumping

Gecem siyahi, daha iyi

Ne olabilir ki rap, fon müziğiyle hayatımın hep? (Hep)

Gecelerdeyim son gününe dek (Dek)

Son güne denk gelecek gece bekçisi Ezhel hep (Ezhel hep)

[Ön Nakarat]

Esrarın da etkisiyle ışık daha parlak, çekilir nefesler

Karanlıktan yolum, yönüm, yıldızlar ve sesler
Ay, Güneş'ten daha güzel

[Nakarat]

Geceler, geceler (—ler)

Kafamın peşindeyken, yaşarım neyim neysem

Geceler, geceler (—ler)

İstemem yarın olsun; olsun, geceler dolsun yine

Geceler, geceler (—ler, geceler)

Kafamın peşindeyken, yaşarım neyim neysem

Geceler, geceler (—ler)

İstemem yarın olsun (Olsun), olsun, geceler dolsun yine

2. Güneş – “Suçlarımdan Biri”

[Verse 1]

Böylesini tahmin etmemiştim

Kafamda iki kişi, hep çeliştim

Yardıma gerek yok, olduk işte

Sanırım duygusuz bi' canavara dönüştüm

Kovaladığım kadar kaçmamışsındır

Sıkıştığın köşede kalmamıştın hiç

Belki dilindeki zehir yanılmıştır

Ama tamiri var ki kalktım işte

Kanadından bi' tüy koptu, düştü

Kaç hatıra sende kaldı? Yarısı pişmanlık

Kadere inanmayı başlarda seçmemiştik ki

Anladım, gerçeğe vedayı etmişsin

[Köprü]

Yine de kal benimle, kaçma

Korkularım var, evet, duymadın daha

İzledim güneşi doğana kadar

Batırdım onu, evet, gözümü ayırmada-an

[Ön Nakarat]

Görünce akan terler avuçlarımdan
 Kayarken izledim şehri parmak uçlarımda
 Bi' serseri gibisin hâlâ pahalı pabuçlarınla
 Yapmak istiyorum bu gece seni suçlarımdan biri

[Nakarat]

Görünce akan terler avuçlarımdan
 Kayarken izledim şehri parmak uçlarımda
 Bi' serseri gibiyim hâlâ pahalı pabuçlarımla
 Yapmak istiyorum bu gece seni suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri

[Verse 2]

Verdin talimatlar
 Sevgi yoktu asla
 Bu yüzden kalbim kırık, böyle düşünceler hasta
 Ağzından çıktı her bi' mermi, boştu tüm silahlar
 Işığım kendimden de onlar hâlâ simsiyahlar
 Fark ettim hiç benden değil, tüm suçu hep bende aradın
 Ki'tledim kapıları, geceleri uyuyamadım
 Hapsettim kalbime tüm kını yine sen de aradım
 Benliğimi kaybettiğimde bu yüzden omzunda ağladım
 "Yürü..." dedi "...kalk ayağa, hızlan"
 Daha bitmemişti yol, vazgeçtin baştan
 Oğlum, senin gibi değil bu ilaçlar
 Acımı etmiyorsan yok, uyuştur az daha

[Ön Nakarat]

Görünce akan terler avuçlarımdan
 Kayarken izledim şehri parmak uçlarımda
 Bi' serseri gibisin hâlâ pahalı pabuçlarınla
 Yapmak istiyorum bu gece seni suçlarımdan biri

[Nakarat]

Görünce akan terler avuçlarımdan
 Kayarken izledim şehri parmak uçlarımda
 Bi' serseri gibiyim hâlâ pahalı pabuçlarımla
 Yapmak istiyorum bu gece seni suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri

[Çıkış]

Görünce akan terler avuçlarımdan
 Kayarken izledim şehri parmak uçlarımda
 Bi' serseri gibisin hala pahalı pabuçlarınla
 Yapmak istiyorum bu gece seni suçlarımdan biri, biri
 Suçlarımdan biri
 Suçlarımdan biri
 Suçlarımdan biri
 Suçlarımdan biri

3. Macan – “Bunu İncele”

[Куплет 1]

Ночь, снова сонный паралич привет
 Повзрослел за пару лет, будто мне сорокет

Я понял, что страхи вокруг лишь создают иммунитет
 Я понял, что не на всё в этой жизни стоит искать ответ
 Все мы в руках Бога, веришь ты или нет
 Святых среди нас нет, но в каждом из нас есть свет
 Я выбрал приметку что нет плохих примет
 Я стал примером, сам сколотив свой авторитет
 Жизнь как абонемент, нам стоит помогать чаще
 Прощать других чаще, но деньги сносят башню
 Да ладно, я видел какую ты выбрал чашу
 Так что на связи, братка, не забывай наших
 Все мы с одинаковых башен, душных многоэтажек
 Жизнь выбирает сильных и их е*ит
 Дальше — больше, и мы становимся старше
 Мир нашим, рашн продакшн, эй

[Припев]

Вокруг меня области, округа
 Мой брат не проснётся в Милане с рассветом
 Пацаны взрослеют не по годам
 Гонка авторитетов, анализируй это
 И вокруг меня области, округа
 Мой брат не проснётся в Милане с рассветом
 Пацаны взрослеют не по годам
 Но мы выбираем свет и идём за светом

[Куплет 2]

Е, а
 Братка, хорош делить, давно пора делиться
 Сгораем дотла, но мы сгорев продолжаем искриться
 Наш менталитет — это вечный оскал на лицах
 Наш менталитет — это если чё не ломиться в полицию
 Мне снится детство, ну, чисто картинки блица

Снятся те, до кого пару лет уже не дозвониться
 Боже, дай сил, взяв ответственность не свалиться
 Боже, дай мне сил вести за собой тех, кто идти боится
 Жизнь как один момент, нам стоит помогать чаще
 Прощать других чаще, но деньги сносят башню
 Да ладно, я видел какую ты выбрал чашу
 Так что на связи, братка, не забывай наших

[Припев]

Вокруг меня области, округа
 Мой брат не проснётся в Милане с рассветом
 Пацаны взрослеют не по годам
 Гонка авторитетов, анализируй это
 И вокруг меня области, округа
 Мой брат не проснётся в Милане с рассветом
 Пацаны взрослеют не по годам
 Но мы выбираем свет и идём за светом, е
 Вокруг меня области, округа
 Мой брат не проснётся в Милане с рассветом
 Пацаны взрослеют не по годам
 Гонка авторитетов, анализируй это
 И вокруг меня области, округа
 Мой брат не проснётся в Милане с рассветом
 Пацаны взрослеют не по годам
 Но мы выбираем свет и идём за светом, е

Transliteration:

[Kuplet 1]

Noč', snova sonnyj paralič privet
 Povzroslel za paru let, budto mne soroket
 Â ponâl, čto strahi vokrug liš' sozdaût immunitet
 Â ponâl, čto ne na vsë v ètoj žizni stoit iskat' otvet

Vse my v rukah Boga, veriš' ty ili net
 Svâtyh sredi nas net, no v každyh iz nas est' svet
 Â vybral primetu što net plohih primet
 Â stal primerom, sam skolotiv svoj avtoritet
 Žizn' kak abonement, nam stoit pomogat' čaše
 Prošat' drugih čaše, no den'gi snosât bašnû
 Da ladno, â videl kakuû ty vybral čašu
 Tak što na svâzi, bratka, ne zabyvaj naših
 Vse my s odinakovyh bašen, dušnyh mnogoètažek
 Žizn' vybiraet sil'nyh i ih e*it
 Dal'she — bol'she, i my stanovimsâ starše
 Mir našim, rašn prodakšn, èj

[Pripev]

Vokrug menâ oblasti, okruga
 Moj brat ne prosnëtsâ v Milane s rassvetom
 Pacany vzrosleût ne po godam
 Gonka avtoritetov, analiziruj èto
 I vokrug menâ oblasti, okruga
 Moj brat ne prosnëtsâ v Milane s rassvetom
 Pacany vzrosleût ne po godam
 No my vybiraem svet i idëm za svetom

[Kuplet 2]

E, a
 Bratka, horoš delit', davno pora delit'sâ
 Sgoraem dotla, no my sgorev prodolžaem iskrit'sâ
 Naš mentalitet — èto večnyj oskal na licah
 Naš mentalitet — èto esli čë ne lomit'sâ v policiû
 Mne snitsâ detstvo, nu, čisto kartinki blica
 Snâtsâ te, do kogo paru let uže ne dozvonit'sâ
 Bože, daj sil, vzâv otvetstvennost' ne svalit'sâ

Bože, daj mne sil vesti za soboj teh, kto idti boitsâ
 Žizn' kak odin moment, nam stoit pomogat' čaše
 Prošat' drugih čaše, no den'gi snosât bašnû
 Da ladno, â videl kakuû ty vybral čašu
 Tak čto na svâzi, bratka, ne zabyvaj naših

[Pripev]

Vokrug menâ oblasti, okruga
 Moj brat ne prosnëtsâ v Milane s rassvetom
 Pacany vzrosleût ne po godam
 Gonka avtoritetov, analiziruj èto
 I vokrug menâ oblasti, okruga
 Moj brat ne prosnëtsâ v Milane s rassvetom
 Pacany vzrosleût ne po godam
 No my vybiraem svet i idëm za svetom, e
 Vokrug menâ oblasti, okruga
 Moj brat ne prosnëtsâ v Milane s rassvetom
 Pacany vzrosleût ne po godam
 Gonka avtoritetov, analiziruj èto
 I vokrug menâ oblasti, okruga
 Moj brat ne prosnëtsâ v Milane s rassvetom
 Pacany vzrosleût ne po godam
 No my vybiraem svet i idëm za svetom, e

Çeviri:

[Verse 1]

Gece, yeniden uyku felci merhaba
 Büyüdüm birkaç yılda, sanki kırkyaş
 Anladım, çevredeki korkular yalnızca bağışıklık yaratıyorlar
 Anladım, bu hayatta her şeye cevap aramamak gerek
 Hepimiz elindeyiz Tanrının, inansan da inanmasan da
 Aziz yok içimizde, fakat hepimizin içinde var ışık

Kötü alamet olmadığına dair alameti seçtim ben
 Ben oldum örnek, kendim çakıp kendi itibarımı
 Hayat abonman gibi, bizim gerekli yardım etmemiz daha sık
 Affetmek başkalarını daha sık, fakat para akli baştan alır
 Hadi oradan, ben gördüm nasıl bir tas seçtiğini senin
 Bu yüzden temasta kal, kardeş, unutma bizimkileri
 Hepimiz biz aynı kulelerdeniz, boğucu yüksek katlı binalardan
 Hayat seçiyor güçlülere ve onları s*yor
 İleri – daha çok ve biz oluyoruz yaşça daha büyük
 Barış bizimkilere, russian production, ey

[Nakarat]

Çevremde benim bölgeler, eyaletler
 Kardeşim uyanmayacak Milano'da gün doğumuyla
 Gençler büyürler yıllara göre değil
 İtibarların yarışı, bunu incele
 Ve çevremde benim bölgeler, eyaletler
 Kardeşim uyanmayacak Milano'da gün doğumuyla
 Gençler büyürler yıllara göre değil
 Fakat biz seçiyoruz ışığı ve yürüyoruz ardından ışığın

[Verse 2]

Ye, a
 Kardeş, yeter böldüğün, zamanı geldi paylaşmanın
 Yanıyoruz kül olana dek, fakat biz yanıp devam ediyoruz kıvılcım çıkarmaya
 Bizim zihniyet – sonsuz sırtış yüzlerde
 Bizim zihniyet – bi şey olduğunda polise dalmamak
 Rüyamda çocukluğumu görüyorum, yani, kare kare
 Onlar görünüyor rüyamda, birkaç yıldır artık ulaşamadıklarım
 Tanrım, güç ver, alıp sorumluluk düşmemek için
 Tanrım, bana güç ver götürmeye ardından yürümekten korkanları
 Hayat tek bir an gibi, bizim gerekli yardım etmemiz daha sık

Affetmek başkalarını daha sık, fakat para akli baştan alır
 Hadi oradan, ben gördüm nasıl bir tas seçtiğini senin
 Bu yüzden temasta kal, kardeş, unutma bizimkileri

[Nakarat]

Çevremde benim bölgeler, eyaletler
 Kardeşim uyanmayacak Milano'da gün doğumuyla
 Gençler büyürler yıllara göre değil
 İtibarların yarışı, bunu incele
 Ve çevremde benim bölgeler, eyaletler
 Kardeşim uyanmayacak Milano'da gün doğumuyla
 Gençler büyürler yıllara göre değil
 Fakat biz seçiyoruz ışığı ve yürüyoruz ardından ışığın, ye
 Çevremde benim bölgeler, eyaletler
 Kardeşim uyanmayacak Milano'da gün doğumuyla
 Gençler büyürler yıllara göre değil
 İtibarların yarışı, bunu incele
 Ve çevremde benim bölgeler, eyaletler
 Kardeşim uyanmayacak Milano'da gün doğumuyla
 Gençler büyürler yıllara göre değil
 Fakat biz seçiyoruz ışığı ve yürüyoruz ardından ışığın, ye

4. Instasamka – “Parayla Evet”

[Куплет 1]

Я вообще делаю, что хочу (А)
 Хочу импланты — звоню врачу (Аллё)
 Кто меня не любит — я вас не слышу (Чё?)
 Вы просто мне завидуете, я молчу
 Я не молчу, когда я хочу
 Я не продаюсь, но за деньги — да (Да)
 Мой продюсер говорит: «Ты — поп-звезда»
 И кстати, мой продюсер — это мой муж, да

[Бридж]

Я не скажу в ответ ничего на хейт (М-м)
 И не скажу «привет», если бабок нет (Нет)
 Слышу любимый звук — это звон монет
 Они тянут сотни рук, это мой концерт (Е-е)

[Припев]

Не завожу подруг, но за деньги — да (Ха-ха-ха)
 Я не делаю фиты, даже за деньги, да
 Я подумаю потом, но скажу сразу «да»
 За деньги, да, за деньги, да
 За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)
 Деньги— Деньги— Деньги— Деньги— Да
 Да— Да— Да— Да—
 За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)
 Деньги— Деньги— Деньги— Деньги— Да, да
 За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)
 Деньги— Деньги— Деньги— Деньги— Да, да
 За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)
 Деньги— Деньги— Деньги— Деньги— Да, да (Да)

[Куплет 2]

Это я в Дубае, я ща отдыхаю (Йей)
 Да, я так богата, и я это не скрываю (Да)
 Все мои подруги за собой не замечают
 Они видят мои шмотки и тупо повторяют
 Пусть не забывают, кто тут королева (Бакс)
 Я раскидываю бабки направо и налево
 Это моя манера, жена миллионера
 Мне платят за концерты, я читаю под фанеру
 Эту сумку мне муж купил, эти Ролексы муж купил

Кольцо с бриллиантом мне муж купил

Муж купил, мне муж купил

[Припев]

Не завожу подруг, но за деньги — да (Ха-ха-ха)

Я не делаю фиты, даже за деньги, да

Я подумаю потом, но скажу сразу «да»

За деньги, да, за деньги, да

За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)

Деньги— Деньги— Деньги— Деньги— Да

Да— Да— Да— Да—

За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)

Деньги— Деньги— Деньги— Деньги— Да, да

За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)

Деньги— Деньги— Деньги— Деньги— Да, да (Да— Да—)

За деньги, да (Да— Да— Да— Да—)

Деньги— Деньги— Деньги— Деньги— Да, да (Да)

Transliterasyon:

[Kuplet 1]

Â voobše delaû, što hoçu (A)

Hoçu implanty — zvonû vraçu (Allë)

Kto menâ ne lûbit — â vas ne slyšu (Čě?)

Vy prosto mne zavidueete, â molçu

Â ne molçu, kogda â hoçu

Â ne prodâu's', no za den'gi — da (Da)

Moj prodûser govorit: «Ty — pop-zvezda»

I kstati, moj prodûser — èto moj muž, da

[Bridž]

Â ne skažu v otvet ničego na hejt (M-m)

I ne skažu «privet», esli babok net (Net)

Slyšu lûbimyj zvuk — èto zvon monet
 Oni tânut sotni ruk, èto moj koncert (E-e)

[Pripev]

Ne zavožu podrug, no za den'gi — da (Ha-ha-ha)
 Â ne delaû fity, daže za den'gi, da
 Â podumaû potom, no skažu srazu «da»
 Za den'gi, da, za den'gi, da
 Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)
 Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da
 Da— Da— Da— Da—
 Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)
 Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da, da
 Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)
 Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da, da
 Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)
 Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da, da (Da)

[Kuplet 2]

Èto â v Dubae, â ša otdyhaû (Jej)
 Da, â tak bogata, i â èto ne skryvaû (Da)
 Vse moi podrugy za soboj ne zamečaû
 Oni vidât moi šmotki i tupo povtorâû
 Pust' ne zabyvaû, kto tut koroleva (Baks)
 Â raskidyvaû babki napravo i nalevo
 Èto moâ manera, žena millionera
 Mne platât za koncerty, â čitaû pod faneru
 Ètu sumku mne muž kupil, èti Roleksy muž kupil
 Kol'co s brilliantom mne muž kupil
 Muž kupil, mne muž kupil

[Pripev]

Ne zavožu podrug, no za den'gi — da (Ha-ha-ha)
 Â ne delaû fity, daže za den'gi, da
 Â podumaû potom, no skažu srazu «da»
 Za den'gi, da, za den'gi, da
 Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)
 Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da
 Da— Da— Da— Da—
 Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)
 Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da, da
 Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)
 Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da, da (Da— Da—)
 Za den'gi, da (Da— Da— Da— Da—)
 Den'gi— Den'gi— Den'gi— Den'gi— Da, da (Da)

Çevirisi:

[Verse 1]

Ben her ne istersem yapıyorum (A)
 İstiyorum estetik – arıyorum doktoru (Alö)
 Kim beni sevmiyor – ben sizi duymuyorum (Ney?)
 Siz sadece kıskanıyorsunuz, ben susuyorum
 Ben susmuyorum, istediğimde
 Ben satılmıyorum, ama parayla – evet (Evet)
 Benim yapımcım diyor: “sen – popstarsın”
 Ayrıca, benim yapımcım – benim kocam, evet

[Bridge]

Ben söylemem cevap hiçbir şey hate'e (Mm)
 Ve söylemem “merhaba”, eğer mangır yoksa (Yok)
 Duyarım en sevdiğim sesi – para şingirtisi
 Onlar yüzlerce el kaldırır, bu benim konserim (ye-ye)

[Nakarat]

Edinmem arkadaş, ama parayla – evet (Ha-ha-ha)

Ben yapmıyorum feat, parayla bile, evet

Ben düşünürüm sonra, ama derim hemen “evet”

Parayla evet, parayla evet

Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)

Para— Para— Para— Para— Evet

Evet— Evet— Evet— Evet—

Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)

Para— Para— Para— Para— Evet

Evet— Evet— Evet— Evet—

Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)

Para— Para— Para— Para— Evet, evet (Evet)

[Verse 2]

Bu ben Dubai’de, ben şimd dinleniyorum (yey)

Evet, ben bu kadar zenginim ve ben bunu saklamıyorum (Evet)

Bütün benim arkadaşlarım fark etmiyorlar

Onlar görüyorlar benim şeyleri ve direk kopyalıyorlar

Bak unutmasınlar, kim burada kraliçe (Baks)

Ben dağıtıyorum mangırları sağa sola

Bu benim tarzım, karısı milyonerin

Bana ödüyorlar konserler için, ben yapıyorum playback

Bu çantayı bana kocam aldı, bu Rolex’i kocam aldı

Yüzük pırlantalı bana kocam aldı

Kocam aldı, bana kocam aldı

[Nakarat]

Edinmem arkadaş, ama parayla – evet (Ha-ha-ha)

Ben yapmıyorum feat, parayla bile, evet

Ben düşünürüm sonra, ama derim hemen “evet”

Parayla evet, parayla evet

Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)

Para— Para— Para— Para— Evet

Evet— Evet— Evet— Evet—

Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)

Para— Para— Para— Para— Evet

Evet— Evet— Evet— Evet—

Parayla evet (Evet— Evet— Evet— Evet—)

Para— Para— Para— Para— Evet, evet (Evet)

ÖZ GEÇMİŞ

Yayınlar

- Kodal, M. N. (2022). The Russian Intonation Contours in Contrast with the Turkish and English. In Uluslararası Dünya Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumu (p. 38). Denizli; Pamukkale Üniversitesi.
- Kodal, M. N. (2023a). Popüler Kültür Ögesi Olarak Rap Müzik Parçalarının Dilbilimsel Açıdan İncelemesi. In Söylem 2. Uluslararası Filoloji Sempozyumu (p. 94). İzmir; Günce Yayınları.
- Kodal, M. N. (2023). Popüler Kültür Ögesi Olarak Rap Müzik Parçalarının Dilbilimsel Açıdan İncelemesi. In G. E. Gönül (Ed.), Söylem 2. Uluslararası Filoloji Sempozyumu Bildiri Tam Metinleri (pp. 175–192). Günce Yayınları.